

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเด็นเศรษฐกิจในรอบปี 2556

ประเด็นเศรษฐกิจในรอบปี 2556 และแนวโน้มปี 2557	1
ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2556	2
1. ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ	10
2. ด้านอุปทาน	16
2.1 ภาคอุตสาหกรรม	16
2.2 ภาคเกษตรกรรม	20
2.3 ภาคการท่องเที่ยว	23
2.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์	25
Box: ความท้าทายด้านอุปทานต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของไทย	27
Box: ภาคการท่องเที่ยวไทย: เติบโตอย่างแข็งแกร่งท่ามกลางมรสุม	29
3. ภาคการค้าต่างประเทศและดุลการชำระเงิน	31
Box: ทำไมการส่งออกไทยฟื้นตัวช้ากว่าหลายประเทศในภูมิภาค	37
4. อุปสงค์ในประเทศ	39
4.1 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน	39
4.2 การลงทุนภาคเอกชน	41
4.3 ภาคการคลัง	43
Box: หนี้ครัวเรือนและผลกระทบต่อการบริโภค	46
Box: ความสามารถในการแข่งขันกับโอกาสการดึงดูดการลงทุน จากต่างประเทศของไทย	48
Box: การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการคลังของไทย: นัยต่อเศรษฐกิจ	50
5. ภาวะการเงิน	52
5.1 ภาวะการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน	52
6. การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย	56
6.1 เสถียรภาพในประเทศ	56
6.1.1 เสถียรภาพด้านราคาและแรงกดดันเงินเฟ้อ	56
6.1.2 เสถียรภาพด้านตลาดแรงงาน	57
6.1.3 เสถียรภาพภาคการคลัง	58
6.1.4 เสถียรภาพด้านอื่นๆ	59
6.2 เสถียรภาพด้านต่างประเทศ	63
Box: ทิศทางของเงินเฟ้อไทยและเงินเฟ้อโลก	65
7. สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ	68

ประเด็นเศรษฐกิจปี 2556 และแนวโน้มปี 2557

เศรษฐกิจไทยปี 2556 ขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนตามการอ่อนแรงของอุปสงค์ในประเทศเป็นสำคัญ ประกอบกับการส่งออกสินค้ายังไม่ได้รับอานิสงส์จากการฟื้นตัวที่ชัดเจนขึ้นของเศรษฐกิจโลก มีเพียงการท่องเที่ยวที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทยตลอดทั้งปี

ในช่วงครึ่งแรกของปีเศรษฐกิจขยายตัวจากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ช่วยสนับสนุนการบริโภค ประกอบกับปัจจัยสนับสนุนการใช้จ่ายทั้งการจ้างงาน รายได้ และความเชื่อมั่นของครัวเรือนอยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่การลงทุนของภาคธุรกิจยังมีต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งหลังของปีเศรษฐกิจมีทิศทางชะลอลงเป็นลำดับจากการหดตัวของอุปสงค์ในประเทศ เนื่องจากผลของมาตรการภาครัฐทยอยหมดลง รวมทั้งการใช้จ่ายเพื่อลงทุนของภาครัฐทั้งในและนอกงบประมาณทำได้ล่าช้า ประกอบกับสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองมีความไม่แน่นอนสูงขึ้น ส่งผลให้ครัวเรือนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่าย ผู้ประกอบการชะลอการลงทุนออกไปเพื่อประเมินสถานการณ์ และสถาบันการเงินเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ขณะที่การส่งออกฟื้นตัวได้ช้า โดยอุปสงค์ต่างประเทศที่มีทิศทางการฟื้นตัวชัดเจนขึ้นไม่ได้ส่งผลดีต่อการส่งออกของไทยมากนัก เพราะการฟื้นตัวดังกล่าวยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะบางกลุ่มสินค้าซึ่งไม่ใช่สินค้าส่งออกหลักของไทย ประกอบกับบางอุตสาหกรรมของไทยมีข้อจำกัดในการผลิต ภาคการท่องเที่ยวที่ขยายตัวต่อเนื่องจึงเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจตลอดทั้งปี

ในภาวะที่เศรษฐกิจชะลอตัวและมีความไม่แน่นอน คณะกรรมการนโยบายการเงินประเมินว่า นโยบายการเงินสามารถผ่อนคลายได้เพิ่มเติมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงให้กับเศรษฐกิจ คณะกรรมการจึงมีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ย 2 ครั้งรวมร้อยละ 0.50 ในการประชุม ณ เดือนพฤษภาคมและพฤศจิกายน 2556

เศรษฐกิจโดยรวมมีเสถียรภาพ อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำสอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อโลก เนื่องจากราคาสินค้าที่เป็นปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตทั้งน้ำมัน สินค้าโภคภัณฑ์ต่างๆ ในตลาดโลกมีทิศทางชะลอลง ประกอบกับการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาทำได้ค่อนข้างจำกัดจากอุปสงค์ที่ชะลอตัว แม้จะมีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาททั่วประเทศในช่วงต้นปี และการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้มภาคครัวเรือนในช่วงปลายปี ฐานะการเงินของภาคธุรกิจและภาคสถาบันการเงินยังเข้มแข็ง หนี้ภาคครัวเรือนที่ขยายตัวในระดับสูงในช่วงสองปีที่ผ่านมาเริ่มขยายตัวชะลอลง ในขณะที่ฐานะการคลังยังอยู่ในเกณฑ์ดี

เสถียรภาพด้านต่างประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มั่นคง ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลเล็กน้อยต่อเนื่องเป็นปีที่สอง แต่เป็นผลจากการนำเข้าทองคำสุทธิและการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของธุรกิจต่างประเทศ เงินทุนเคลื่อนย้ายในภาพรวมเกินดุล โดยกระแสเงินทุนมีความผันผวนตามการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศอุตสาหกรรมหลักและสถานการณ์การเมืองในประเทศ ส่งผลให้เงินบาทเคลื่อนไหวผันผวน 2 ทิศทาง

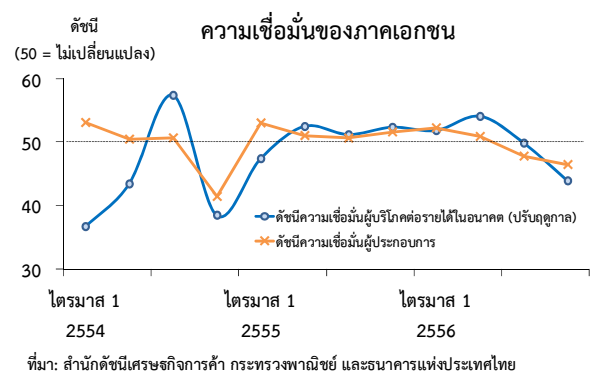
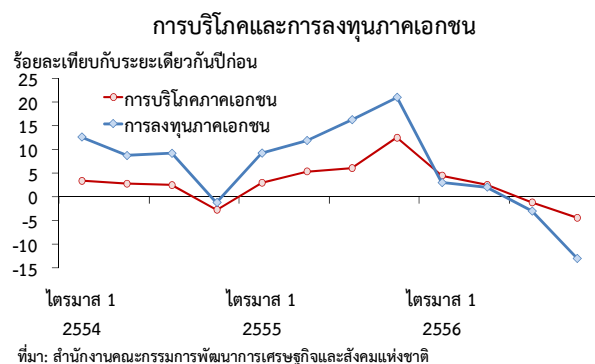
แนวโน้มปี 2557 คาดว่าภาคการส่งออกจะมีบทบาทต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจมากขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจคู่ค้า ขณะที่การฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศยังคงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของสถานการณ์ทางการเมืองไทย หากปัญหาดังกล่าวยืดเยื้อจะส่งผลบั่นทอนความเชื่อมั่นของภาคเอกชนและทำให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัวต่อไปอีกระยะหนึ่ง รวมทั้งทำให้การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐล่าช้าออกไปด้วย สำหรับอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้นตามการส่งผ่านต้นทุนก๊าซหุงต้มไปยังราคาอาหารสำเร็จรูปเป็นสำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2556

เศรษฐกิจไทยขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนจากอุปสงค์ในประเทศเป็นสำคัญ

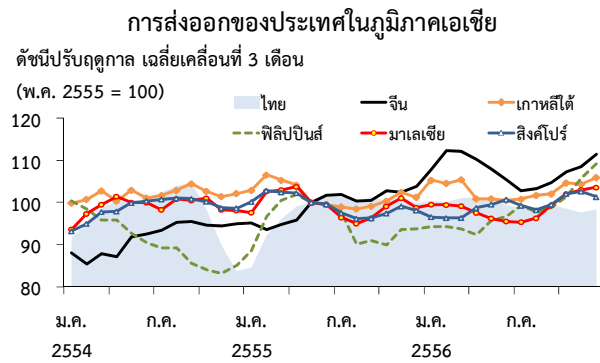
ในปี 2556 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.9 ชะลอลงจากปีก่อน ตามภาวะการใช้จ่ายภาคเอกชนที่ชะลอตัวเป็นสำคัญ ในช่วงครึ่งแรกของปีการบริโภคภาคเอกชนยังมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเติบโตได้จากผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจภาครัฐ อาทิ การปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ มาตรการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร รวมถึงโครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกที่ช่วยกระตุ้นยอดซื้อรถยนต์ต่อเนื่องจากช่วงปลายปีก่อน ประกอบกับปัจจัยสนับสนุนการใช้จ่ายของครัวเรือนทั้งการจ้างงาน รายได้ รวมทั้งความเชื่อมั่นของครัวเรือนที่อยู่ในเกณฑ์ดี การใช้จ่ายของครัวเรือนที่ขยายตัวส่งผลให้ผู้ประกอบการยังคงลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะที่ผลิตเพื่อขายในประเทศที่ยังขยายตัว

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปีเป็นต้นมา มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่เริ่มทยอยหมดลง และภาระหนี้ครัวเรือนที่เร่งตัวขึ้น ส่งผลให้ครัวเรือนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายและสถาบันการเงินเข้มงวดมาตรฐานการให้สินเชื่อมากขึ้น เมื่อรวมกับรายได้จากการทำงานล่วงเวลาที่เริ่มลดลง และความเชื่อมั่นที่ถูกบั่นทอนเพิ่มเติมจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองทำให้การบริโภคหดตัว เช่นเดียวกับการลงทุนที่ผู้ประกอบการชะลอการลงทุนออกไปเพื่อรอความชัดเจนของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง

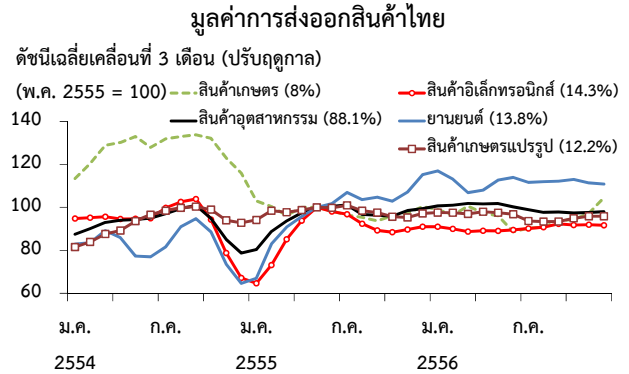

การส่งออกสินค้าไม่ได้รับประโยชน์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกเท่าที่ควร เนื่องจากเผชิญข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีและปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ

เศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมหลักที่มีทิศทางการฟื้นตัวชัดเจนขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปีไม่ได้ส่งผลดีต่อการส่งออกไทยมากนัก เพราะการฟื้นตัวนี้ยังคงค่อนข้างกระจุกตัวเพียงบางกลุ่มสินค้าซึ่งไม่ใช่สินค้าส่งออกหลักของไทย อาทิ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟน ด้วยข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิตที่ผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับการผลิตสินค้าประเภทนี้ได้มากนัก นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าเกษตรแปรรูปและสินค้าประมงยังประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบจากโรคระบาดในกุ้ง ทำให้โดยรวมแล้วการส่งออกของไทยในปี 2556 มีมูลค่าลดลงจากปีก่อนร้อยละ 0.2 ซึ่งนับว่าฟื้นตัวได้ช้ากว่าหลายประเทศในภูมิภาค อาทิ เกาหลีใต้ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ที่การส่งออกมีทิศทางฟื้นตัวชัดเจนขึ้นตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 2556 เป็นต้นมา

ที่มา: CEIC คำนวณโดยธพ.

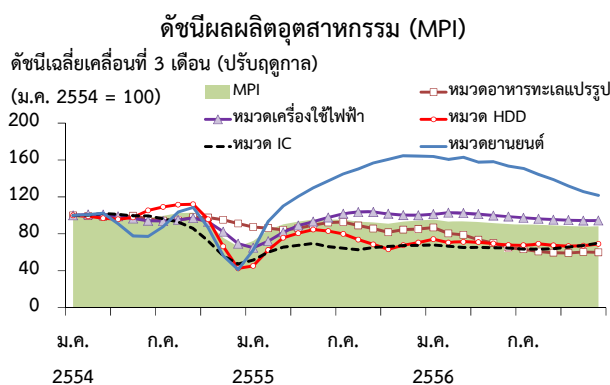

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนต่อการส่งออกรวม

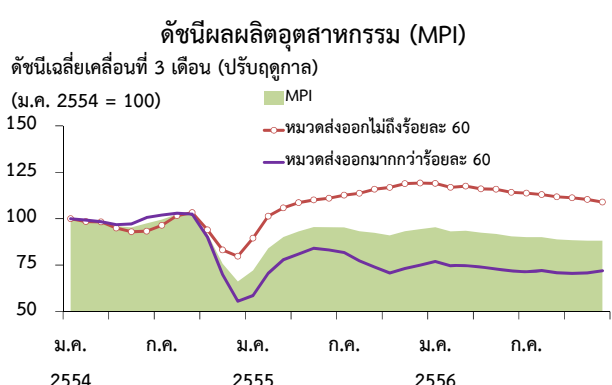
ที่มา: กรมศุลกากร คำนวณโดยธพ.

การผลิตภาคอุตสาหกรรมทรงตัวตามการส่งออกที่ฟื้นตัวและอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอตัว

การผลิตภาคอุตสาหกรรม ทรงตัวจากปีก่อน เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออกประสบปัญหาด้านการผลิต ทั้งการขาดแคลนวัตถุดิบและข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี ขณะที่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อขายในประเทศได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของอุปสงค์ในประเทศและผลของมาตรการของภาครัฐที่สิ้นสุดลงในช่วงครึ่งหลังของปี อย่างไรก็ตาม ในช่วงท้ายปีการผลิตเพื่อส่งออกบางกลุ่มอุตสาหกรรมเริ่มมีสัญญาณที่ดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมหลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบและฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์

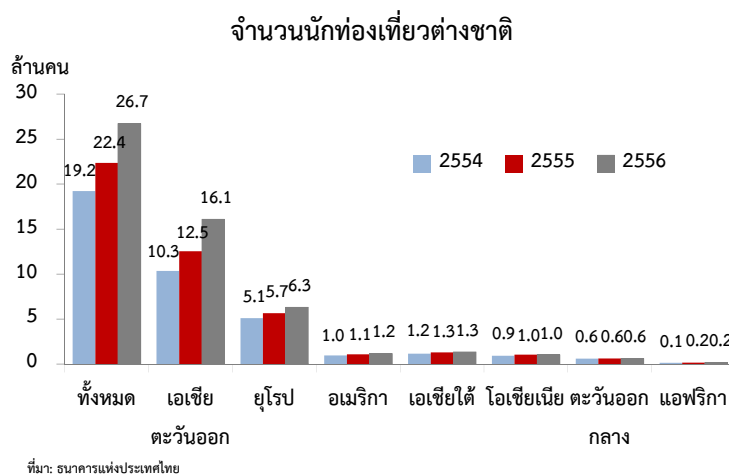
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ภาคการท่องเที่ยวเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจไทย

ภาคการท่องเที่ยวขยายตัวดีและเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจตลอดทั้งปี จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจากทุกภูมิภาคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีน รัสเซียและอาเซียน และในปีนี้อาศัยสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 26.7 ล้านคน เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเปลี่ยนจุดหมายมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยมากขึ้นหลังเกิดกรณีความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น และจำนวนสายการบินต้นทุนต่ำที่เพิ่มขึ้นช่วยอำนวยความสะดวกและลดต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปีจำนวนนักท่องเที่ยวชะลอตัวลงบ้าง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนจากการปรับเปลี่ยนกฎหมายการท่องเที่ยวของจีนเพื่อควบคุมการขายโปรแกรมท่องเที่ยวที่ต่ำกว่าทุน รวมทั้งได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ

นโยบายการเงินการคลังช่วยพยุงเศรษฐกิจในภาวะที่อุปสงค์ชะลอตัว

ภายใต้ความไม่แน่นอนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปสงค์ในประเทศภาคเอกชนที่ชะลอตัว ภาครัฐยังมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยในปีงบประมาณ 2556 รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณขาดดุล 3 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.5 ต่อ GDP แต่บทบาทลดลงจากปีก่อนตามการใช้จ่ายลงทุนที่ทำได้ต่ำกว่าปกติ ประกอบกับการยุบสภาและเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปีส่งผลให้การใช้จ่ายบางส่วนต้องล่าช้าออกไป นอกจากนี้ การกู้เงินและรายจ่ายภายใต้ พ.ร.ก. บริหารจัดการน้ำในส่วนที่ต้องทำประชาพิจารณ์ตามคำสั่งศาลปกครอง และ พ.ร.บ. ลงทุนโครงสร้างพื้นฐานยังคงล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้

ในส่วนของนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 2 ครั้ง ในการประชุม ณ เดือนพฤษภาคมและพฤศจิกายน รวมร้อยละ 0.50 มาอยู่ที่ร้อยละ 2.25 ต่อปี ณ สิ้นปี 2556 เพื่อลดความเสี่ยงให้กับเศรษฐกิจท่ามกลางความเชื่อมั่นภาคเอกชนที่เปราะบางมากขึ้นจากสถานการณ์ทางการเมือง

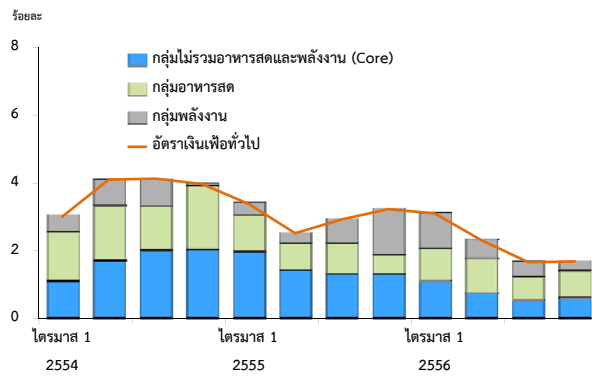
สินเชื่อภาคเอกชนและเงินฝากขยายตัวชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจ

ในภาพรวมสินเชื่อภาคเอกชนขยายตัวดี แม้ในช่วงครึ่งหลังของปีมีทิศทางชะลอลงบ้างจากทั้งสินเชื่อที่ปล่อยให้ภาคธุรกิจตามภาวะการลงทุนภาคเอกชน และสินเชื่อที่ปล่อยให้ครัวเรือนที่ส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง ด้านเงินฝากมีการแข่งขันระดมเงินผ่านการออกผลิตภัณฑ์เงินรับฝากพิเศษในช่วงครึ่งแรกของปี เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่อยู่ในระดับต่ำทำให้ผู้ฝากเงินหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การแข่งขันระดมเงินฝากชะลอความร้อนแรงลงตามแนวโน้มการขยายตัวของสินเชื่อในช่วงครึ่งหลังของปี

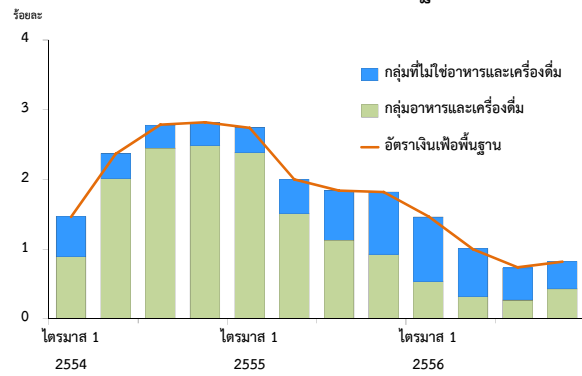
เสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและ**อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน**เฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 2.18 และ 1 ตามลำดับ โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปชะลอลงจากปีก่อนตามราคาล้างงานและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ทั้งนี้ แรงกดดันด้านต้นทุนยังอยู่ในระดับต่ำสอดคล้องกับทิศทางราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์อื่นในตลาดโลก แม้จะมีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทรอบสองทั่วประเทศเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 แต่การส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาสินค้าและบริการโดยรวมยังเป็นปกติ ขณะที่การส่งผ่านต้นทุนจากการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG) ภาคครัวเรือนในช่วงไตรมาสที่ 4 มายังราคาอาหารสำเร็จรูปยังคงทำได้ไม่มากนัก เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอตัว

แหล่งที่มาของอัตราเงินเฟ้อทั่วไป

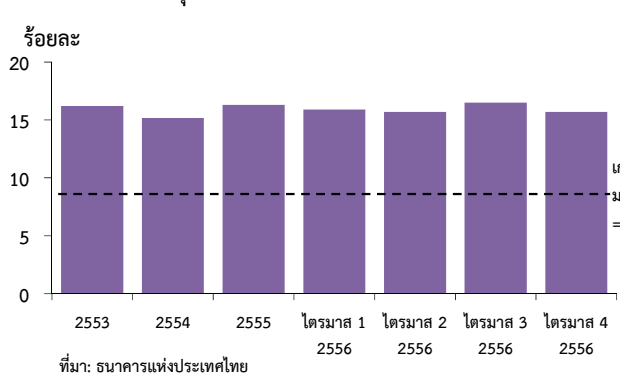

แหล่งที่มาของอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน

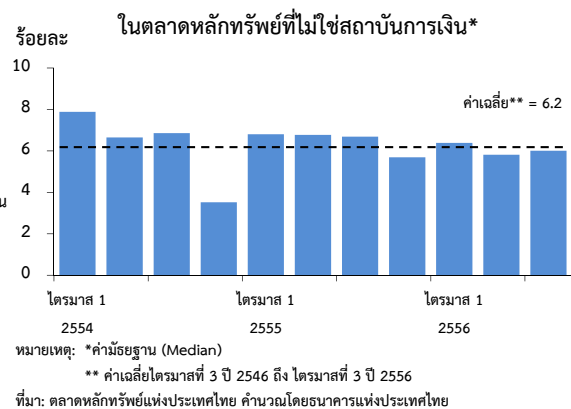

ภาคสถาบันการเงินมีความเข้มแข็ง สะท้อนจากสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง สถาบันการเงินมีผลประกอบการที่ดีต่อเนื่องเพราะฐานะการเงินของลูกค้าอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะลูกค้าภาคธุรกิจ ดังจะเห็นได้จากความสามารถในการทำกำไรที่อยู่ในเกณฑ์ดี และสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ขณะที่สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนมากขึ้นเนื่องจากหนี้ครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูง แม้การก่อหนี้ใหม่จะขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนก็ตาม

สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์

อัตรากำลังจากการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน

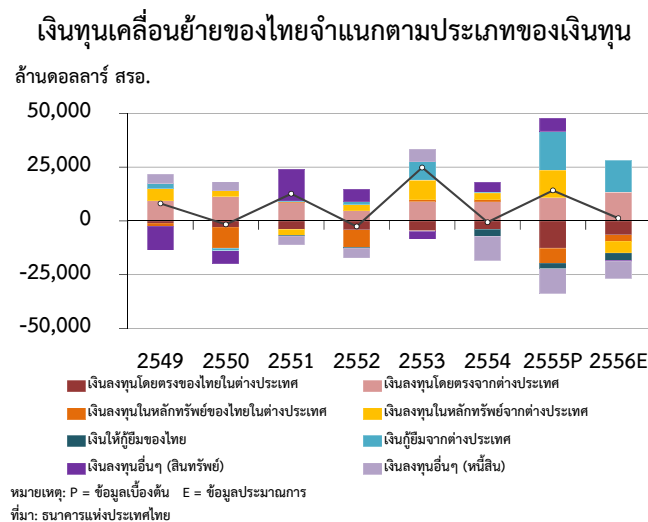

เสถียรภาพด้านการคลังยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ยังอยู่ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนดังกล่าวปรับสูงขึ้นจากสิ้นปีก่อนที่อยู่ร้อยละ 43.7 เป็นร้อยละ 45.7 ณ สิ้นปี 2556 ส่วนใหญ่มาจากการก่อหนี้ของรัฐบาลเพื่อชดเชยการขาดดุล และการค้าประกันสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยเฉพาะการค้าประกันการกู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อใช้ในโครงการรับจำนำข้าว

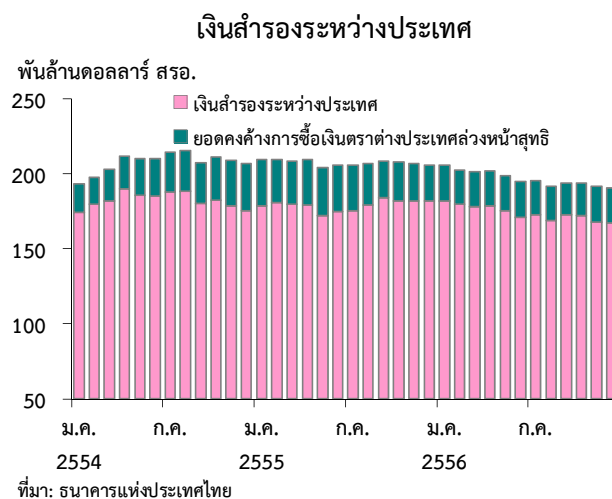
เสถียรภาพด้านต่างประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล 2.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. แต่ไม่ได้สะท้อนภาวะการใช้จ่ายที่เกินตัว เพราะการขาดดุลส่วนใหญ่มาจากการนำเข้าทองคำและการส่งกลับกำไร รายได้ และเงินปันผลของธุรกิจต่างประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจยานยนต์ที่มีผลประกอบการดีในปี 2555 ทั้งนี้ หากไม่นับรวมทองคำดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุล 8.9 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

สำหรับดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายในภาพรวมเกินดุล 1.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในช่วงครึ่งแรกของปีเงินทุนไหลเข้ามายังตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้เป็นจำนวนมากและส่งผลให้เงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศอุตสาหกรรมหลักยังคงดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นปกติ ประกอบกับปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้มีนักลงทุนต้องการเพิ่มการถือครองสินทรัพย์เสี่ยงในรูปของเงินบาทที่ให้ผลตอบแทนสูง

แต่ในช่วงครึ่งหลังของปี นักลงทุนเริ่มกังวลต่อการปรับลดขนาดมาตรการอัดฉีดสภาพคล่อง (QE) ของธนาคารกลางสหรัฐฯ รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองของไทยที่มีความไม่แน่นอนมากขึ้นในช่วงปลายปี ทำให้นักลงทุนต้องการถือครองหลักทรัพย์ของไทยน้อยลง ส่งผลให้เงินทุนไหลออกมากจากการขายตราสารทุนและทำให้เงินบาทอ่อนค่าลงต่อเนื่องจนถึงสิ้นปี หากรวมทั้งปี 2556 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของไทยเป็นการไหลออกโดยสุทธิ อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมกับเงินทุนที่ไหลเข้าจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศของสถาบันรับฝากเงินเพื่อสนับสนุนการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของนักลงทุนไทย ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายโดยรวมยังเกินดุลเล็กน้อย

ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2556 **เงินสำรองระหว่างประเทศ** อยู่ที่ 167.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลง 14.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จากสิ้นปี 2555 และหากรวมยอดคงค้างการซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิของ ธปท. อีก 23 พันล้านดอลลาร์ สรอ. **เงินสำรองระหว่างประเทศสุทธิ** จะอยู่ที่ 190.2 พันล้านดอลลาร์ สรอ. สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าและสัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้นจึงอยู่ในเกณฑ์ที่มั่นคงต่อเนื่อง

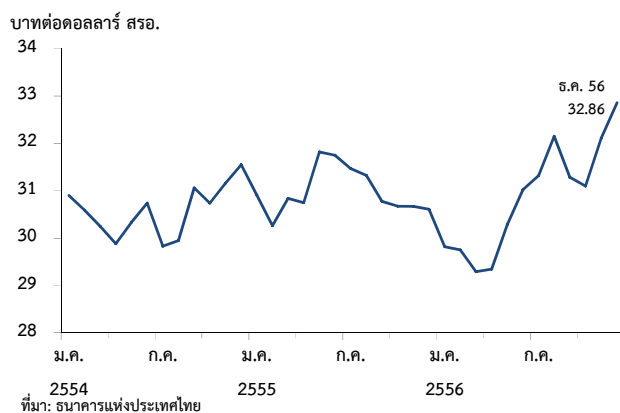

เครื่องชี้เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

	มาตรฐานสากล	2555	2556	2556			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	n.a.	-1.5	-2.8	0.0	-7.2	-0.9	5.2
ดุลบัญชีเดินสะพัด หักทองคำ (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)	n.a.	4.2	8.9	6.2	-4.7	0.1	7.2
เครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง							
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้น (เท่า)	> 1 เท่า	3.1	2.8	3.0	2.6	2.8	2.8
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้า (เดือน)	> 3-4 เดือน	9.9	9.2	9.5	9.1	9.3	9.2
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศรวม (ร้อยละ)	n.a.	44.5	43.2	43.5	45.8	44.2	43.2

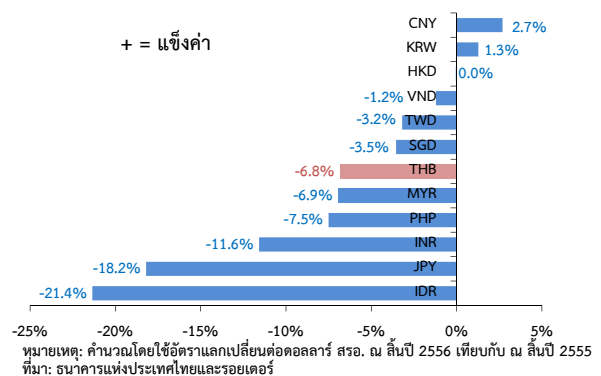
อัตราแลกเปลี่ยน กระแสเงินทุนที่เคลื่อนย้ายผันผวนส่งผลให้ค่าเงินบาทเคลื่อนไหว 2 ทิศทาง โดยในช่วงต้นปี เงินบาทแข็งค่ามากที่สุดในเดือนมีนาคมเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. ก่อนปรับตัวอ่อนค่าลงต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงกลางปีจนถึงสิ้นปีมาอยู่ที่ 32.86 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นการอ่อนค่าลงร้อยละ 6.8 จากสิ้นปีก่อน อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับสกุลเงินในภูมิภาคที่ส่วนใหญ่อ่อนค่าลงจากการกลับทิศของเงินทุนเคลื่อนย้ายโลกเช่นกัน เงินบาทอ่อนค่าลงเป็นอันดับกลางๆ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ.

การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทในปี 2556

เมื่อเทียบกับสกุลเงินภูมิภาค

ภาคการส่งออกจะมีบทบาทมากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยปี 2557 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มทรงตัวใกล้เคียงกับปี 2556

เศรษฐกิจไทยในปี 2557 คาดว่าการส่งออกจะมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้มากขึ้นตามทิศทางเศรษฐกิจคู่ค้า โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักที่มีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การฟื้นตัวของอุปสงค์ในประเทศยังคงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของสถานการณ์ทางการเมืองไทย หากปัญหาดังกล่าวยืดเยื้อจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภาคเอกชนเพิ่มเติมและทำให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัวต่อไปอีกระยะหนึ่ง รวมทั้งทำให้การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐล่าช้าออกไปด้วย

แรงกดดันเงินเฟ้อในภาพรวมปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยในปี 2557 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานมีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี 2556 ตามแรงกดดันด้านต้นทุนที่แนวโน้มสูงขึ้นจากการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG) ภาคครัวเรือนตามนโยบายของภาครัฐ ซึ่งจะทำให้มีการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาอาหารสำเร็จรูปได้มากขึ้น ขณะที่ราคาสินค้าและบริการอื่นมีแนวโน้มทรงตัวตามราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ รวมทั้งแรงกดดันด้านอุปสงค์ที่มีแนวโน้มลดลง

สำหรับประเด็นที่อาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลในระบบเศรษฐกิจและต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ได้แก่

- 1) ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย จากการดำเนินนโยบายการเงินของประเทศอุตสาหกรรมหลักในภาวะที่สภาพคล่องในตลาดการเงินโลกอยู่ในระดับสูง ทำให้ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติมีความอ่อนไหวสูง
- 2) เสถียรภาพทางการคลัง อาจมีความเสี่ยงมากขึ้นในระยะข้างหน้าจากภาระหนี้สาธารณะที่มีแนวโน้มสูงขึ้นตามการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น โดยเฉพาะภาระรายจ่ายจากการดำเนินนโยบายกึ่งการคลังต่างๆ ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจในโครงการรับจำนำข้าว และมาตรการอุดหนุนสาธัญพืชป้อนพื้นฐานและราคาพลังงาน ซึ่งจะกระทบต่อการการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศ รวมถึงส่งผลกระทบต่อต้นทุนและความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในอนาคต และ 3) เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินโดยรวม โดยเฉพาะภาระหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูง แม้การขยายตัวของการก่อหนี้ใหม่จะเริ่มชะลอลงบ้างจากปีก่อน

ส่วนประเด็นที่จะมีผลต่อความสามารถในการเติบโตอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจไทยนั้นมาจากความไม่พร้อมเชิงโครงสร้างหลายประการ อาทิ ปัญหาด้านแรงงานจากโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และผลิตภาพของแรงงานที่ขยายตัวได้ต่ำ รวมทั้งข้อจำกัดด้านโครงสร้างการผลิตที่ผู้ประกอบการไม่สามารถยกระดับเทคโนโลยีเพื่อรองรับการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้มากนัก ประเด็นเหล่านี้เป็นปัญหาที่ต้องใช้เวลาในการแก้ไขแต่มีความจำเป็นต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทย

ภาวะเศรษฐกิจปี 2556							
	2554	2555		2556			
	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
(% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน นอกจากระบุเป็นอย่างอื่น)							
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย^{1/}	0.1	2.3	10.9	6.5	4.2	1.6	2.9
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)							
การใช้จ่ายของครัวเรือน	1.3	4.1	9.2	6.7	3.4	-2.9	0.2
การใช้จ่ายของรัฐบาล	1.1	3.6	11.1	7.5	5.4	4.5	4.9
การลงทุนสินทรัพย์ถาวร	3.3	7.7	18.9	13.2	5.2	-8.7	-1.9
- ภาคเอกชน	7.2	10.5	18.5	14.4	2.4	-8.0	-2.8
- ภาครัฐ	-8.7	-2.7	20.4	8.9	17.0	-11.2	1.3
การส่งออกสินค้าและบริการ	9.5	-1.1	7.4	3.1	5.6	2.9	4.2
การนำเข้าสินค้าและบริการ	13.7	6.5	6.0	6.2	6.3	-1.4	2.3
ด้านอุปทานในประเทศ (การผลิต)							
เกษตร	4.1	2.7	5.0	3.8	1.5	1.3	1.4
อุตสาหกรรม	-4.3	-0.8	15.7	6.9	1.9	-1.7	0.1
ก่อสร้าง	-5.1	3.9	11.7	7.8	7.6	-4.6	1.2
บริการและอื่นๆ	3.3	4.8	8.3	6.6	6.2	4.5	5.4
เสถียรภาพในประเทศ							
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	3.81	2.95	3.08	3.02	2.70	1.68	2.18
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน)	2.36	2.37	1.83	2.09	1.23	0.78	1.00
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.7	0.8	0.5	0.7	0.7	0.7	0.7
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)	4,298	4,811	4,961	4,961	5,224	5,450	5,450
สัดส่วนต่อ GDP ณ สิ้นงวด (ร้อยละ)	40.8	43.9	43.7	43.7	44.5	45.7	45.7
เสถียรภาพต่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)							
ดุลการค้า	17.0	1.4	4.6	6.0	-2.5	8.9	6.4
ดุลบัญชีเดินสะพัด	4.1	-2.8	1.4	-1.5	-7.1	4.3	-2.8
บัญชีทุน	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.3
เงินทุนเคลื่อนย้าย	-0.6	5.5	8.7	14.1	9.0	-7.7	1.2
ดุลการชำระเงิน	1.2	-0.6	5.8	5.3	0.2	-5.2	-5.0
เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นงวด	175.1	174.7	181.6	181.6	170.8	167.2	167.2
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด	104.3	116.7	130.7	130.7	141.2	140.3	140.3
สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้น (เท่า)	3.7	3.1	3.1	3.1	2.6	2.8	2.8
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	33.8	35.6	38.0	38.0	39.4	38.3	38.3
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	47.0	48.6	51.5	51.5	53.3	51.3	51.3
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศ (ร้อยละ)	45.2	48.0	44.5	44.5	45.8	43.2	43.2
ภาคการเงิน (ณ สิ้นงวด) (พันล้านบาท)							
ฐานเงิน	1,365.5	1,330.3	1,497.8	1,497.8	1,386.1	1,582.1	1,582.1
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	9.8	8.7	9.7	9.7	4.2	5.6	5.6
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ	1,414.3	1,452.8	1,598.3	1,598.3	1,519.7	1,662.3	1,662.3
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	8.6	8.7	13.0	13.0	4.6	4.0	4.0
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง	13,559.9	14,013.0	14,966.8	14,966.8	15,446.0	16,056.5	16,056.5
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	15.1	11.2	10.4	10.4	10.2	7.3	7.3
เงินฝากรวมตัวแลกเงินของสถาบันการเงิน ^{2/}	13,195.4	13,783.7	14,656.5	14,656.5	15,214.1	15,757.7	15,757.7
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	14.1	11.5	11.1	11.1	10.4	7.5	7.5
สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันการเงิน ^{2/}	11,587.3	12,396.4	13,359.0	13,359.0	13,989.9	14,691.8	14,691.8
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	16.5	16.1	15.3	15.3	12.9	10.0	10.0
อัตราดอกเบี้ย (ณ สิ้นงวด) (ร้อยละต่อปี)							
- ตลาดซื้อคืนพันธบัตร 1 วัน	3.25	3.00	2.75	2.75	2.50	2.25	2.25
- ระหว่างธนาคาร (ฐานนิยาม)	3.15	2.90	2.65	2.65	2.40	2.15	2.15
- เงินฝากประจำ 1 ปี ^{3/}	2.87	2.86	2.46	2.46	2.40	2.23	2.23
- ลูกค้าขั้นดี ^{3/}	7.25	7.13	7.00	7.00	7.00	6.84	6.84
อัตราแลกเปลี่ยน (ณ สิ้นงวด) (บาท: ดอลลาร์ สรอ.)	31.55	31.75	30.61	30.61	31.02	32.86	32.86

หมายเหตุ: 1/ ณ ราคาคงที่

2/ สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันรับฝากเงินทุกประเภท ยกเว้น ธนาคารแห่งประเทศไทย

3/ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง

E - ข้อมูลประมาณการโดย ธปท.

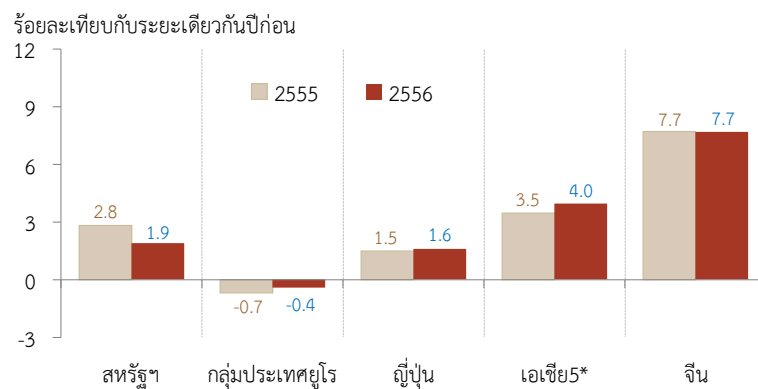
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และธนาคารแห่งประเทศไทย

1. ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ

เศรษฐกิจโลกปี 2556 ในภาพรวมขยายตัวดีขึ้นจากปีก่อน โดยเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลักฟื้นตัวชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะสหรัฐฯ ในขณะที่เดียวกันเศรษฐกิจกลุ่มยูโรฟื้นจากภาวะถดถอย เศรษฐกิจญี่ปุ่นได้รับผลดีจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียและจีนโดยรวมยังเติบโตในเกณฑ์ดีตามอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวต่อเนื่อง

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกปี 2555 และ 2556

หมายเหตุ: * คำนวณโดยการถ่วงน้ำหนักตาม GDP-PPP ของประเทศในภูมิภาคเอเชีย 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และสิงคโปร์

ที่มา: Bureau of Economic Analysis (US Department of Commerce), Cabinet Office of Japan, CEIC, Eurostat และการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3)

สหรัฐอเมริกา: มีสัญญาณฟื้นตัวชัดเจนขึ้นแม้จะมีความไม่แน่นอนจากทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง

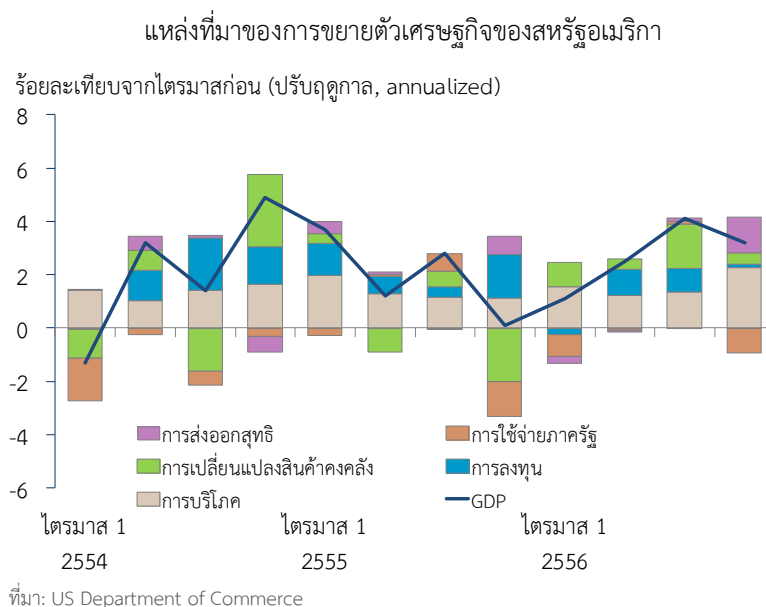
เศรษฐกิจสหรัฐฯ ปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 1.9 ชะลอลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 โดยในช่วงต้นปีเศรษฐกิจได้รับผลกระทบจาก 1) การปรับขึ้นอัตราภาษี เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีหัก ณ ที่จ่าย จากค่าจ้างเพื่อสมทบสวัสดิการสังคม (Payroll Tax) ที่บังคับใช้ตั้งแต่เดือนมกราคม และ 2) การปรับลดรายจ่ายภาครัฐ (Sequestration) ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมีนาคม ส่งผลให้ภาครัฐต้องปรับลดรายจ่ายลง โดยเฉพาะด้านการป้องกันประเทศ

อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในช่วงครึ่งหลังของปีสามารถฟื้นตัวจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะตลาดแรงงาน และตลาดที่อยู่อาศัย ซึ่งส่งผลดีต่อฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือนและช่วยสนับสนุนการบริโภค แต่ในขณะเดียวกันเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอนจาก 1) ภาวะการเงินที่ตึงตัวอย่างรวดเร็วจากการคาดการณ์ของนักลงทุน ในการปรับลดธุรกรรมอัดฉีดสภาพคล่อง (Quantitative Easing: QE) ของธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) ในช่วงเดือนพฤษภาคม ก่อนที่ Fed จะมีมติลดการซื้อสินทรัพย์จากเดิมที่ซื้อเดือนละ 85 เป็น 75 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในการประชุม FOMC เมื่อเดือนธันวาคม 2556¹ 2) ปัญหางบประมาณที่ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐบางส่วนต้องปิดทำการชั่วคราวเป็นเวลา 16 วัน และ 3) ความเสี่ยงที่รัฐบาลสหรัฐฯ จะผิดนัดชำระหนี้พันธบัตร (Default Risk) จากข้อจำกัดเรื่องเพดานหนี้สาธารณะ²

¹ ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 17-18 ธันวาคม 2556 คณะกรรมการฯ (FOMC) มีมติให้ (1) ลดการซื้อสินทรัพย์มูลค่า 10 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่งผลให้การเข้าซื้อพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวและพันธบัตรที่มีสินเชื่อที่อยู่อาศัยค้ำประกัน (Agency Mortgage-Backed Securities) เหลือเดือนละ 40 และ 35 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อเดือน ตามลำดับ โดยมีผลในเดือนมกราคม 2557 (2) คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ 0-0.25 ต่อปี และจะคงอัตราดอกเบี้ยในระดับดังกล่าวต่อไป (Forward guidance) หากอัตราการว่างงานอยู่สูงกว่าร้อยละ 6.5 และอัตราเงินเฟ้อไม่เกินร้อยละ 2.5 นอกจากนี้ ยังส่งสัญญาณเพิ่มเติมว่าจะคงอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำต่อไป แม้อัตราว่างงานจะปรับลดต่ำกว่าร้อยละ 6.5 โดยเฉพาะหากอัตราเงินเฟ้อยังต่ำกว่าเป้าหมาย (ที่ร้อยละ 2)

² เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2556 รัฐบาลสหรัฐฯ สามารถหาข้อสรุปโดยยึดเวลาผ่านร่างงบประมาณชั่วคราวและระงับการบังคับใช้ข้อกำหนดเรื่องเพดานหนี้สาธารณะ (Debt Ceiling) ออกไปจนถึงวันที่ 17 มกราคม และ 7 กุมภาพันธ์ 2557 ตามลำดับ

ในระยะข้างหน้า เศรษฐกิจสหรัฐฯ มีแนวโน้มปรับตัวขึ้นแม้ภาวะทางการเงินอาจตึงตัวขึ้นบ้างจากอัตราดอกเบี้ยระยะยาวที่ปรับสูงขึ้น แต่คาดว่าจะไม่ทำให้การฟื้นตัวเศรษฐกิจสหรัฐฯ หยุดชะงัก เนื่องจากปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ มีทิศทางปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง ประกอบกับมีแรงฉุดจากภาคการคลังน้อยลง³

กลุ่มประเทศยูโร⁴: เศรษฐกิจกลุ่มยูโรฟื้นจากภาวะถดถอย แต่การฟื้นตัวของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันและยังคงเปราะบาง

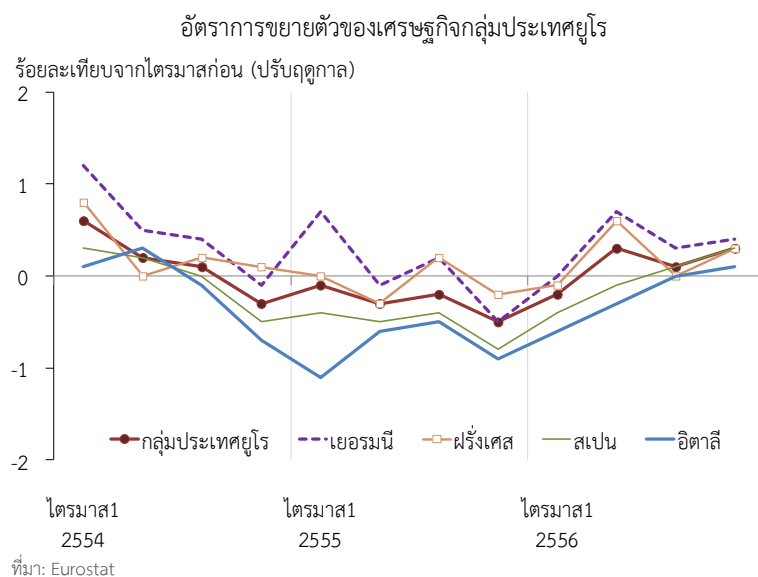
เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรปี 2556 สามารถกลับมาขยายตัวได้อีกครั้งในไตรมาสที่ 2 ของปี หลังจากหดตัว 6 ไตรมาสติดต่อกันนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2554 โดยมีอุปสงค์ในประเทศและการส่งออกของประเทศหลัก โดยเฉพาะเยอรมนีเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ ขณะที่เศรษฐกิจประเทศอื่นยังคงอ่อนแอ สะท้อนจากอัตราการขยายตัวของสินค้าเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจที่ต่ำและแตกต่างกันมากในแต่ละประเทศ

³ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2556 รัฐสภาสหรัฐฯ ผ่านกฎหมายงบประมาณปี 2557 และ 2558 โดยยกเลิกการตัดรายจ่าย (Sequestration) บางส่วนของปีงบประมาณ 2557 และ 2558 ส่งผลให้รัฐบาลกลางได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นปีละ 45 และ 18 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามลำดับ ทั้งนี้ การตัดรายจ่ายที่ถูกยกเลิกในปี 2557 และ 2558 จะถูกชดเชยด้วย (1) การจัดเก็บรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเก็บค่าธรรมเนียมจากนักท่องเที่ยวและการเพิ่มเงินเรียกเก็บเข้ากองทุนบำนาญเป็นต้น และ (2) การตัดรายจ่ายในส่วนของประกันสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ (Medicare) เพิ่มเติม รวมทั้งสิ้น 85 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในระยะ 10 ปีข้างหน้า

⁴ ประกอบด้วย 17 ประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโรร่วมกัน โดยเศรษฐกิจเยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี และสเปนมีส่วนร้อยละ 28 21 17 และ 11 ของขนาดเศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรในปี 2556 ตามลำดับ ขณะที่เศรษฐกิจกรีซ ไอร์แลนด์และโปรตุเกสรวมกันมีส่วนร้อยละ 6

ในช่วงครึ่งหลังของปี เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรโดยรวมฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อภาคการผลิตและการบริโภคภาคเอกชน แม้การส่งออกชะลอตัวไปบ้างจากภาวะอุปสงค์จากต่างประเทศโดยเฉพาะเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียที่เริ่มชะลอตัว ประกอบกับตลาดการเงินมีความผันผวนจากความไม่แน่นอนในการปรับลดขนาดมาตรการผ่อนคลายเชิงปริมาณของธนาคารกลางสหรัฐฯ โดยรวมจึงทำให้เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรยังหดตัวที่ร้อยละ 0.4 ดีขึ้นจากปีก่อนที่หดตัวร้อยละ 0.7

ในระยะต่อไป เศรษฐกิจกลุ่มประเทศยูโรมีแนวโน้มขยายตัวได้อย่างช้าๆ แต่ยังคงเปราะบางจากอัตราการว่างงานที่สูงเป็นประวัติการณ์ในหลายประเทศ และความไม่สมดุลระหว่างประเทศในกลุ่มเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันที่แตกต่างกัน ประกอบกับเศรษฐกิจยังคงมีแรงกดดันจาก 1) กระบวนการลดภาระหนี้สิน (Deleveraging Process) ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน 2) การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในหลายประเทศยังต้องใช้เวลานาน อาทิ โครงสร้างตลาดแรงงานที่ไม่ยืดหยุ่น และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และ 3) การชะลอตัวของสินเชื่อโดยเฉพาะสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจที่หดตัวต่อเนื่องตั้งแต่วิกฤตหนี้สาธารณะรุนแรงขึ้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการฟื้นตัวของภาคเอกชน

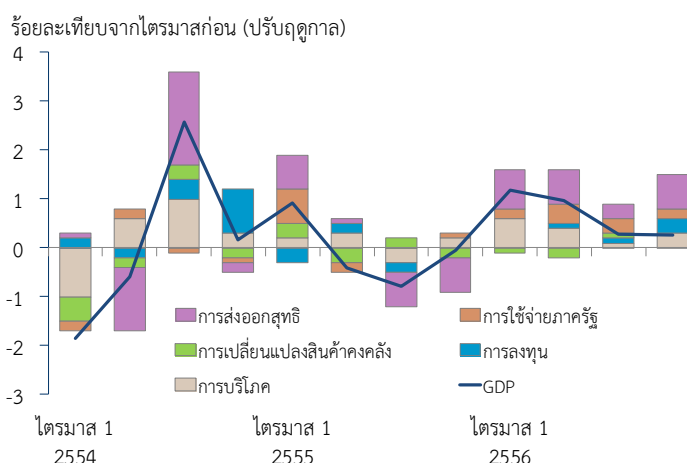
ญี่ปุ่น: เศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวจากปีก่อน โดยเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรกของปีขยายตัวจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ก่อนจะชะลอตัวตามมาตรการกระตุ้นที่ลดลง

เศรษฐกิจญี่ปุ่นปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 1.5 จากปีก่อน โดยในครึ่งแรกของปีเศรษฐกิจฟื้นตัวจากการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ผ่านการใช้จ่ายในการก่อสร้างเพื่อฟื้นฟูบริเวณพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ และความเชื่อมั่นที่ปรับสูงขึ้นต่อเนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลใหม่ ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี ชินโซ อาเบะ (Abenomics)⁵ ประกอบกับภาคการส่งออกเริ่มปรับตัวดีขึ้น ตามแนวโน้มการอ่อนค่าของเงินเยนและการฟื้นตัวของอุปสงค์จากประเทศคู่ค้า

ในช่วงครึ่งหลังของปี เศรษฐกิจญี่ปุ่นโดยรวมชะลอตัวจากครึ่งแรกของปีจากการบริโภคภาคเอกชนที่ขยายตัวไปมากในช่วงก่อนหน้าจากมาตรการกระตุ้นของภาครัฐ ประกอบกับภาคการส่งออกได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มคู่ค้าแถบเอเชียที่ชะลอตัว แม้ในช่วงปลายปีเศรษฐกิจญี่ปุ่นมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้น ตามการเร่งขึ้นของการบริโภคภาคเอกชน ก่อนที่การปรับเพิ่มภาษีการบริโภค (Consumption Tax) จะมีผลบังคับใช้ในเดือนเมษายน 2557 และการส่งออกกลับมาฟื้นตัวตามภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของประเทศคู่ค้าหลักโดยเฉพาะจีนและสหรัฐฯ ก็ตาม

ในระยะต่อไป เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง แม้จะชะลอตัวบ้างจากผลของการปรับเพิ่มภาษีการบริโภค ทั้งนี้ การออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมของภาครัฐ และการส่งออกที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากการอ่อนค่าของเงินเยนและทิศทางเศรษฐกิจโลกที่ปรับตัวดีขึ้น คาดว่าจะช่วยลดผลกระทบจากการปรับขึ้นภาษีได้บ้าง

แหล่งที่มาของการขยายตัวเศรษฐกิจของญี่ปุ่น

ที่มา: Cabinet Office of Japan

⁵ นโยบาย 3 ศร (3 Arrows): (1) นโยบายการเงิน: ธนาคารกลางญี่ปุ่นประกาศมาตรการอัดฉีดสภาพคล่อง (Quantitative and Qualitative Easing: QE) โดยเพิ่มมูลค่าการซื้อสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นพ้นจากภาวะเงินฝืดสามารถขยายตัวอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ (2) มาตรการกระตุ้นทางการคลัง และ (3) การปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Growth strategy)

เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียและจีน: โดยรวมยังขยายตัวในเกณฑ์ดี จากแรงส่งของอุปสงค์ในประเทศ ขณะที่การส่งออกของประเทศส่วนใหญ่ฟื้นตัวตามทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมหลัก

เศรษฐกิจจีนโดยรวมขยายตัวต่อเนื่องตามการบริโภคและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจสำคัญ แม้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปี 2556 กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมจะชะลอตัวลงตามการส่งออกที่อ่อนแอเนื่องจากอุปสงค์จากต่างประเทศยังฟื้นตัวไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี 2556 เศรษฐกิจจีนปรับตัวดีขึ้นตามการฟื้นตัวของการส่งออกและมาตรการเร่งรัดการลงทุนของภาครัฐที่เริ่มส่งผลชัดเจนขึ้น

ในระยะต่อไป เศรษฐกิจจีนมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องแต่จะไม่สูงเท่าในอดีต เนื่องจากรัฐบาลจีนมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจ และการเงินของจีนในเชิงลึกเพื่อให้จีนขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพในระยะยาว โดยการพึ่งพาการบริโภคเพิ่มขึ้นแทนการลงทุนซึ่งเคยเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในช่วงที่ผ่านมา

ในปี 2556 เศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชียไม่รวมจีนโดยรวมขยายตัวในเกณฑ์ดีจากอุปสงค์ในประเทศและการส่งออกที่ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามอุปสงค์จากประเทศอุตสาหกรรมหลักที่ฟื้นตัวชัดเจนขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี โดยเฉพาะการส่งออกของประเทศที่ผลิตและส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนในสัดส่วนสูง อาทิ เกาหลีใต้ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งการส่งออกที่ดีขึ้นนี้ส่งผลดีต่อภาคการผลิตและการลงทุนในเครื่องจักรและอุปกรณ์ของผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก อย่างไรก็ตาม การส่งออกของอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศที่ส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์เป็นหลักยังอ่อนแอจากผลของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ยังอยู่ในระดับต่ำ

ในปี 2557 ประเมินว่าเศรษฐกิจเอเชียไม่รวมจีนมีแนวโน้มขยายตัวใกล้เคียงกับปีก่อน แม้ว่าการส่งออกของเอเชียโดยรวมจะมีแนวโน้มดีขึ้นต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก แต่เศรษฐกิจในกลุ่มอาเซียน (ASEAN) มีแนวโน้มชะลอตัวลงตามแรงส่งจากอุปสงค์ในประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นผลของมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านการเงิน การคลัง และดุลการชำระเงิน ประกอบกับภาคการส่งออกของกลุ่มอาเซียนยังได้รับประโยชน์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกไม่เต็มที่

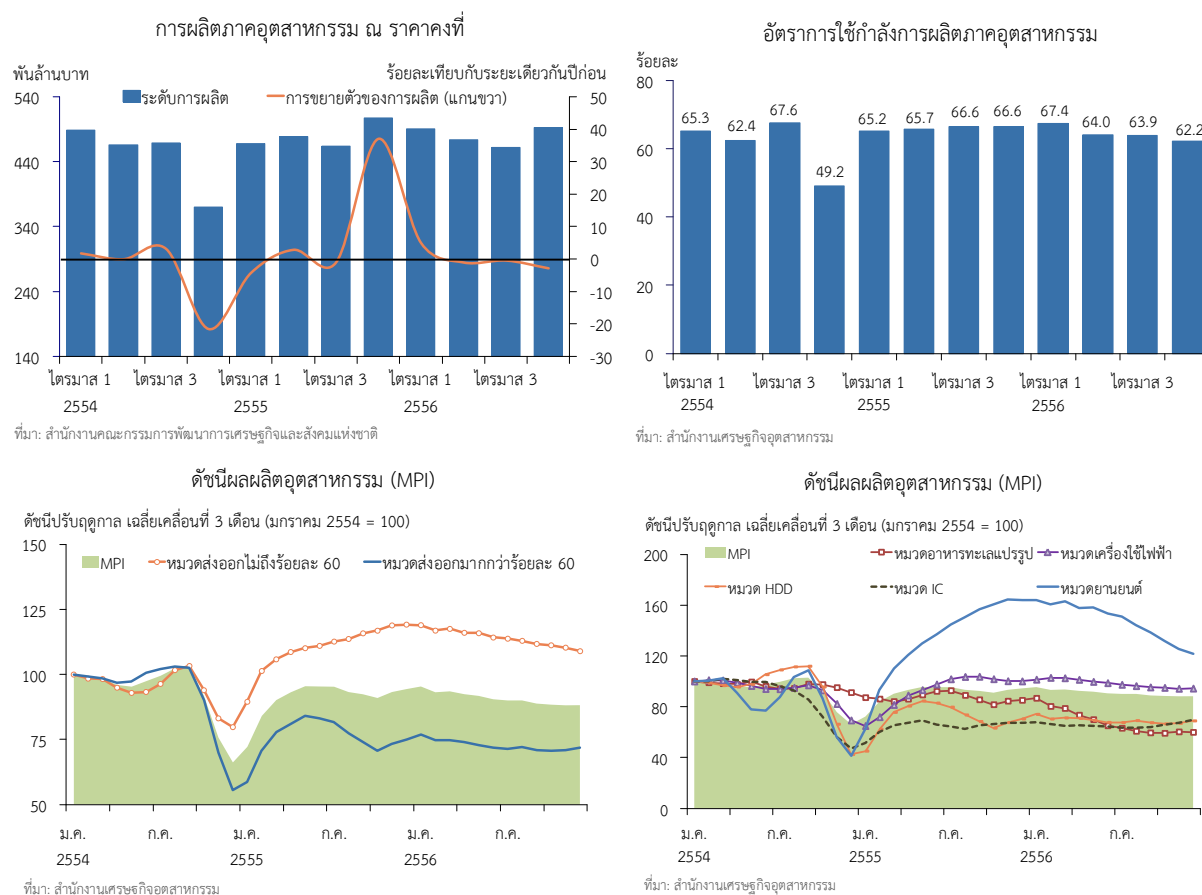
2. ด้านอุปทาน

2.1 ภาคอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมในปี 2556 ทรงตัวจากปีก่อน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออกที่ยังไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งหลังของปี

การผลิตภาคอุตสาหกรรมในภาพรวมทรงตัวจากปีก่อน โดยชะลอลงตามลำดับ ตามการผลิตเพื่อส่งออกที่ยังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควรจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก เนื่องจากบางอุตสาหกรรมยังมีข้อจำกัดด้านการผลิต โดยอุตสาหกรรมกึ่งแข็งแข็งประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบจากโรคระบาดในกึ่งอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD) เผชิญกับความต้องการในตลาดโลกที่ลดลงจากการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคที่หันไปใช้แท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนมากขึ้นแทนการใช้คอมพิวเตอร์ที่มี HDD เป็นส่วนประกอบหลัก ส่วนความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มถดถอยลงจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศหดตัวจากการชะลอตัวของอุปสงค์ในประเทศหลังจากที่เร่งใช้จ่ายในปีก่อนเพื่อฟื้นฟูความเสียหายจากมหาอุทกภัย รวมทั้งผลของมาตรการภาครัฐที่ช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายของครัวเรือน โดยเฉพาะมาตรการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกและคูปองเพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าทยอยหมดลง

ประกอบกับภาระหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นทำให้ผู้บริโภคใช้จ่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การผลิตเพื่อส่งออกในบางอุตสาหกรรมที่ชะลอตัวเริ่มมีสัญญาณปรับตัวขึ้นบ้างในช่วงท้ายของปีตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศอุตสาหกรรมหลักที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมหลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ และฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์

อุตสาหกรรมสำคัญที่หดตัวในปีนี้ได้แก่

- **หมวดอาหารและเครื่องดื่ม** หมดตัวตามการผลิตกุ้งแช่แข็งที่ประสบปัญหาโรคระบาดในกุ้ง (โรคตายด่วนหรือ Early Mortality Syndrome: EMS) ประกอบกับการผลิตไก่แช่แข็ง ผู้ผลิตรายใหญ่ประสบปัญหาสภาพคล่อง ทำให้ต้องหยุดการผลิตในบางโรงงาน รวมทั้งการผลิตอาหารสัตว์ที่ลดลงตามการเพาะเลี้ยงกุ้งและไก่เป็นสำคัญ
- **หมวดปิโตรเลียม** หมดตัวเล็กน้อยจากผลของการปิดปรับปรุงโรงกลั่นในช่วงครึ่งแรกของปีเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี การผลิตกลับมาขยายตัว ส่วนหนึ่งจากฐานต่ำในไตรมาสที่ 3 ปีก่อนเนื่องจากโรงกลั่นน้ำมันรายหนึ่งหยุดการผลิตบางส่วนเนื่องจากประสบเหตุเพลิงไหม้ อีกส่วนหนึ่งจากอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณรถยนต์และการผลิตเพื่อส่งออก

น้ำมันที่สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานประกาศให้ผู้ค้าน้ำมันเพิ่มสต็อกสำรองน้ำมันตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป จากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6 ของปริมาณจำหน่าย

- **หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า**ผลิตลดลง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี จากทั้งผลของอุปสงค์ในประเทศที่ผู้บริโภคชะลอการใช้จ่ายมากขึ้น และอุปสงค์จากต่างประเทศที่ลดลง โดยเฉพาะจากประเทศแถบตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยเนื่องจากประสบปัญหาทางการเมือง
- **หมวดฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์** ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนรสนิยมของผู้บริโภคที่หันไปใช้สินค้าไฮเทคและสินค้าทดแทนอย่าง Solid-State Drive (SSD) มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การผลิตเริ่มดีขึ้นบ้างตามความต้องการเพื่อใช้ในเครื่องเล่นเกมรุ่นใหม่ (Game Console) ที่ออกจำหน่ายในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี
- **หลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ (IC)** ไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควรจากความต้องการของตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นในสินค้ากลุ่มแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟน เนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังไม่ได้มีการผลิตชิ้นส่วนเพื่อรองรับสินค้าดังกล่าวมากนัก อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 4 การผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้นบ้างจากอุปสงค์ต่างประเทศที่ปรับตัวขึ้นเป็นลำดับ
- **หมวดเครื่องนุ่งห่ม**สูญเสียความสามารถในการแข่งขันจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ประกอบกับผู้ผลิตบางรายย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม การผลิตปรับตัวขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี เนื่องจากคำสั่งซื้อของประเทศคู่ค้าหลักเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัว รวมถึงคำสั่งซื้อเสื้อผ้าเพื่อเตรียมรองรับความต้องการสำหรับการแข่งขันฟุตบอลโลกที่จะมีขึ้นในช่วงกลางปี 2557

อุตสาหกรรมสำคัญที่มีการขยายตัว ได้แก่

- **หมวดรถยนต์** การผลิตทั้งปีอยู่ที่ 2.46 ล้านคัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน จากการเร่งผลิตของผู้ประกอบการในช่วงต้นปี เพื่อส่งมอบตามคำสั่งซื้อค้างจองที่เป็นผลจากมาตรการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกของรัฐบาลตั้งแต่ช่วงปลายปี 2555 อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปีผู้ประกอบการทยอยปรับลดการผลิตลง เนื่องจากคำสั่งซื้อจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นไม่สามารถชดเชยการลดลงของการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ หลังจากการส่งมอบรถยนต์ในโครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกเกือบเสร็จสิ้น และคำสั่งซื้อใหม่ลดลง นอกจากนี้ ในช่วงปลายปีผู้ผลิตบางรายมีการปรับปรุงสายการผลิตเพื่อออกรถยนต์รุ่นใหม่ ทำให้สามารถผลิตได้น้อยลงด้วย ทั้งนี้ การผลิตรถยนต์ทั้งปีที่ยังขยายตัวส่งผลให้การผลิตในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องขยายตัวตาม อาทิ อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์จากยาง
- **หมวดสิ่งทอ**ขยายตัวดีตามการส่งออกวัตถุดิบเพื่อไปตัดเย็บในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะการส่งผ้าผืนไปประเทศเวียดนามและลาว

- **หมวดวัสดุก่อสร้างและเหล็กขยายตัวในเกณฑ์ดี** แม้จะชะลอลงจากปีก่อนตามการก่อสร้างของธุรกิจ ภาวะตลาดอสังหาริมทรัพย์ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ

สำหรับการผลิตภาคอุตสาหกรรมปี 2557 มีแนวโน้มกลับมาขยายตัวจากการผลิตที่เน้นตลาดส่งออกตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตามการผลิตเพื่อส่งออกยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านโครงสร้างการผลิตที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดโลกได้ดีนัก จึงอาจทำให้ไม่ได้รับผลดีจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกอย่างเต็มที่ ขณะที่การผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศขยายตัวได้บ้างจากการใช้จ่ายภาคเอกชนที่มีแนวโน้มค่อยๆ กลับมาขยายตัว แต่กำลังซื้อของผู้บริโภคอาจมีข้อจำกัดจากหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูงรายได้เกษตรกรที่อาจได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนของมาตรการภาครัฐด้านราคาสินค้าทางการเกษตร รวมทั้งความเชื่อมั่นในการบริโภคและการลงทุนที่อาจถูกกระทบมากขึ้นจากเหตุการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม (ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)	น้ำหนัก 2543	Relative Weight 2555	2555	2556	2556			
					ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
อาหารและเครื่องดื่ม	15.5	14.1	6.8	-6.7	-0.6	-3.9	-11.2	-12.0
ปิโตรเลียม	10.4	8.6	8.5	-2.0	-9.3	-11.9	8.4	6.0
สิ่งทอ	7.3	2.1	-13.6	3.4	7.9	5.6	-1.3	1.8
เครื่องนุ่งห่ม	7.1	4.2	-10.7	-4.6	-14.4	-7.3	3.2	0.9
HDD	7.2	24.3	-16.2	-7.5	-7.3	-17.8	-1.0	-2.6
IC&Semiconductor	6.8	4.4	-21.2	-0.3	-0.6	-2.0	-2.1	3.5
รถยนต์	5.4	15.8	73.1	1.4	47.4	11.9	-11.0	-26.1
ปูนและวัสดุก่อสร้าง	4.8	4.7	8.6	2.2	2.7	3.9	1.8	0.3
เคมีภัณฑ์	4.4	4.2	6.7	-0.9	-0.3	-0.4	-2.0	-0.8
ยางและพลาสติก	4.0	3.0	2.6	2.5	2.4	2.4	1.2	4.0
เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.7	4.9	11.7	-2.0	12.2	-3.7	-7.5	-8.4

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

2.2 ภาคเกษตรกรรม

ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมขยายตัวจากการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในช่วงก่อนหน้า ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรกรรมหดตัว โดยรวมแล้วรายได้เกษตรกร¹ ขยายตัวเล็กน้อย

ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมทั้งปีขยายตัวร้อยละ 0.6 โดยเฉพาะผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมันที่มีปริมาณมากขึ้นจากการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรในช่วงก่อนหน้าที่ราคาอยู่ในระดับสูง สำหรับปศุสัตว์ ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการขยายการผลิตเพื่อรองรับความต้องการทั้งในและต่างประเทศ ยกเว้นผลผลิตกุ้งเพาะเลี้ยงที่ลดลงจากปัญหาโรคระบาด อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ดังกล่าวเริ่มปรับตัวขึ้นบ้างในช่วงปลายปี แต่ยังจำกัดในบางพื้นที่เพาะเลี้ยง และผลผลิตข้าวลดลงเล็กน้อยจากสภาพภูมิอากาศในช่วงต้นปีที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ประกอบกับผลผลิตข้าวในปีก่อนอยู่ในระดับสูงจากการปลูกข้าวเพื่อชดเชยความเสียหายจากอุทกภัยเมื่อปลายปี 2554

ร้อยละเทียบกับ ระยะเดียวกันปีก่อน	2555	2556				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
รายได้เกษตรกร	-5.6	0.3	-3.3	-0.8	-0.9	4.8
ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรม ^p	4.5	0.6	1.1	-0.5	-2.9	3.0
ราคาสินค้าเกษตรกรรม	-9.7	-0.3	-4.3	-0.4	2.1	1.8

หมายเหตุ: รายได้เกษตรกรไม่ได้รวมเงินจ่ายโอนจากภาครัฐ ได้แก่ เงินชดเชยส่วนต่างราคาภายใต้โครงการประกันรายได้เกษตรกร

และเงินชดเชยต้นทุนการผลิตแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ

p = ข้อมูลปีล่าสุดเป็นข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

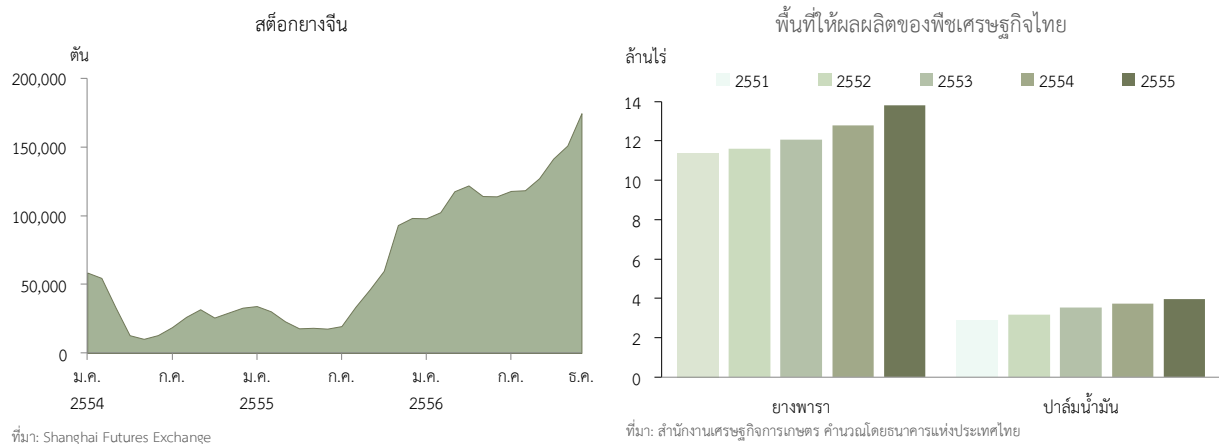
ราคาสินค้าเกษตรกรรมหดตัวจากปีก่อนร้อยละ 0.3 แต่หากพิจารณาเฉพาะราคาข้าว ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรกรรมที่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด และเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้ปลูกแล้ว พบว่าราคาสินค้าเกษตรทั้ง 3 ชนิดหดตัวรวมร้อยละ 5.4 เนื่องจากผลผลิตในตลาดโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการ แม้ว่าจะมีมาตรการของภาครัฐที่ช่วยพยุงราคาสินค้าทางการเกษตรไว้ได้ระดับหนึ่งแล้วก็ตาม ซึ่งได้แก่ โครงการรับจำนำข้าวและการงดเก็บค่าธรรมเนียมการส่งออกยางพาราชั่วคราว รวมถึงมาตรการแทรกแซงราคาปาล์มน้ำมัน

ทั้งนี้ ราคาข้าวลดลงเนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลัก อาทิ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์มีผลผลิตเพิ่มขึ้นมากจากปีก่อน ทำให้อุปสงค์ข้าวในตลาดโลกชะลอลง สำหรับราคายางพาราลดลงเพราะประเทศผู้ผลิตหลัก อาทิ ไทยและอินโดนีเซียมีการขยายพื้นที่เพาะปลูก ขณะที่ความต้องการยางพาราจากจีนซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าสำคัญมีไม่มากพอที่จะทำให้ราคาปรับเพิ่มขึ้น เพราะสต็อก

¹ รายได้เกษตรกรเป็นรายได้ที่ไม่รวมมาตรการของภาครัฐ

ของจีนยังอยู่ในระดับสูง ส่วนราคาปาล์มน้ำมันลดลงเนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นมากกว่าความต้องการใช้โดยเฉพาะผลผลิตจากอินโดนีเซียซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ ขณะเดียวกันผลผลิตถั่วเหลืองที่เป็นสินค้าทดแทนปาล์มน้ำมันมีราคาถูกกว่าและออกสู่ตลาดมากขึ้น

รายได้เกษตรกรในปี 2556 จึงขยายตัวเล็กน้อยจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ

ในปี 2557 ผลผลิตสินค้าเกษตรกรรมมีแนวโน้มขยายตัว โดยเฉพาะยางพาราและปาล์มน้ำมัน เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกในช่วงหลายปีก่อนหน้าจากแรงจูงใจด้านราคาที่สูงขึ้นตามความต้องการจากต่างประเทศ ขณะที่ผลผลิตข้าวอาจลดลงบ้างจากราคาที่ไม่สูงใจและสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยเท่าปีก่อน

ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรกรรมมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะราคาข้าวที่คาดว่าจะปรับลดลงตามราคาในตลาดโลกเนื่องจากประเทศผู้นำเข้าหลักมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้อุปสงค์ในตลาดโลกมีแนวโน้มชะลอตัว ประกอบกับผลของโครงการรับจำนำในช่วงต้นปี 2557 ไม่ได้ช่วยพยุงราคาข้าวในตลาดมากนักและยังมีความไม่แน่นอนในการต่ออายุโครงการรับจำนำในระยะต่อไป สำหรับราคายางพารามีแนวโน้มทรงตัว แม้ว่าอุปสงค์จากจีนจะปรับตัวขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก แต่ไม่มากพอที่จะทำให้ราคาปรับสูงขึ้น เนื่องจากรัฐบาลจีนมีนโยบายดูแลเสถียรภาพของเศรษฐกิจ จึงทำให้แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนจะไม่สูงเท่าในอดีต ประกอบกับสต็อกยางพาราของจีนอยู่ในระดับสูง และผลผลิตยางของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคากลุ่มพืชปาล์มน้ำมันและพืชพลังงานจะสูงขึ้นจากความต้องการใช้ปาล์มน้ำมันเพื่อผลิตไบโอดีเซลและความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอล

ผลผลิตที่มีแนวโน้มขยายตัวในขณะที่ราคามีทิศทางลดลง จึงทำให้โดยรวมแล้วรายได้เกษตรกรในปี 2557 มีแนวโน้มทรงตัวจากปีก่อน

ราคาสินค้าเกษตรกรรมที่เกษตรกรขายได้

(หน่วย: บาทต่อตัน)

	2555	2556	2556					
	ทั้งปี	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาสินค้าเกษตรกรรม (2548 =100)	154.5	154.1	153.2	155.1	152.0	154.3	154.6	155.7
$\Delta\%$	-9.7	-0.3	-2.4	1.9	-4.3	-0.4	2.1	1.8
1. ดัชนีราคาพืชผล (2548 =100)	169.8	160.3	162.3	158.3	162.7	161.8	159.2	157.3
$\Delta\%$	-9.7	-5.6	-6.2	-5.0	-7.2	-5.2	-3.9	-6.0
ข้าวหอมมะลิ	15,103	15,582	15,826	15,339	15,878	15,774	15,676	15,002
$\Delta\%$	15.9	3.2	6.7	-0.2	5.9	7.6	2.8	-3.2
ข้าวเปลือกเจ้าชั้น 1 (5%)	10,104	9,385	10,115	8,655	10,414	9,816	9,129	8,180
$\Delta\%$	11.2	-7.1	1.3	-15.3	7.0	-4.1	-11.2	-19.6
ยางพารา	89,974	74,755	78,280	71,230	81,020	75,540	71,243	71,217
$\Delta\%$	-29.4	-16.9	-22.0	-10.5	-21.0	-23.0	-11.1	-9.9
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	9,048	7,897	8,672	7,122	8,757	8,587	7,607	6,637
$\Delta\%$	10.3	-12.7	-1.8	-23.1	2.0	-5.4	-19.8	-26.7
มันสำปะหลัง	2,016	2,130	2,152	2,108	2,080	2,223	2,143	2,073
$\Delta\%$	-14.5	5.7	11.9	0.0	6.1	17.8	4.0	-3.9
ปาล์มน้ำมัน	4,773	3,617	3,285	3,948	3,357	3,213	3,507	4,390
$\Delta\%$	-8.2	-24.2	-38.5	-6.1	-37.3	-39.6	-29.2	26.8
2. ดัชนีราคาปศุสัตว์ (2548 =100)	113.8	8.9	123.7	132.2	120.0	127.5	132.9	131.4
$\Delta\%$	-11.3	12.5	7.2	17.9	5.4	8.9	17.3	18.5
3. ดัชนีราคาประมง (2548 =100)	104.0	59.5	138.2	185.1	126.7	149.7	166.3	203.8
$\Delta\%$	-2.0	55.4	37.4	72.1	18.1	59.5	60.8	82.6

หมายเหตุ: $\Delta\%$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

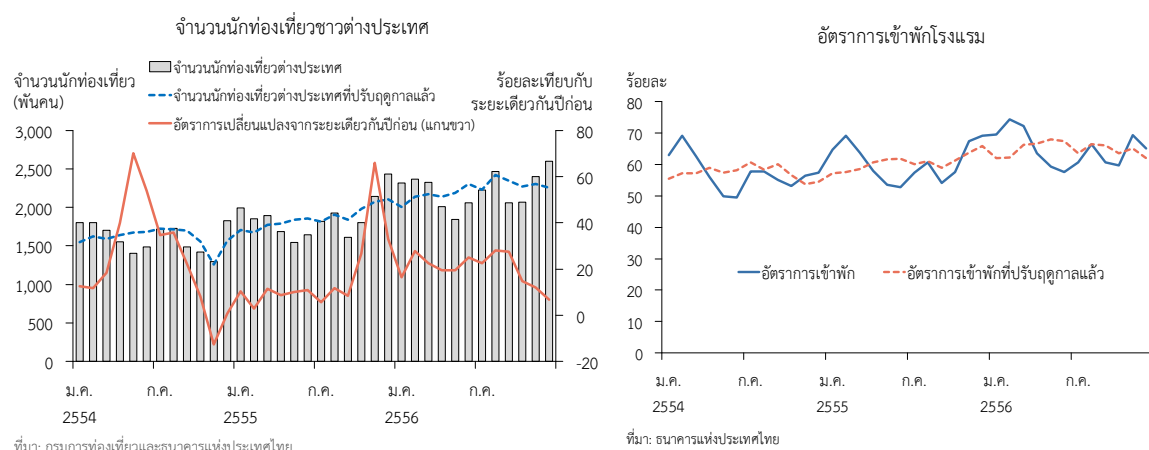
2.3 ภาคการท่องเที่ยว

ภาคการท่องเที่ยวไทยขยายตัวในเกณฑ์สูงและเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจตลอดปี

นักท่องเที่ยวต่างประเทศในปี 2556 เพิ่มขึ้นต่อเนื่องและทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 26.7 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 19.6 จากปีก่อน ตามการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในทุกภูมิภาค ที่สำคัญคือนักท่องเที่ยวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะจีนที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นมาก รวมทั้งยังได้รับประโยชน์จากความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ทำให้มีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งหันมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวจากประเทศในกลุ่มอาเซียนขยายตัวตามการเพิ่มขึ้นของสายการบินต้นทุนต่ำ ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกและลดต้นทุนการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ รวมถึงนักท่องเที่ยวจากรัสเซียที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี การท่องเที่ยวเติบโตชะลอลงบ้างจากปัจจัยพิเศษ ได้แก่ 1) การเริ่มบังคับใช้กฎหมายด้านการท่องเที่ยวของจีนในเดือนตุลาคมเพื่อควบคุมการขายโปรแกรมท่องเที่ยวที่ต่ำกว่าทุน ซึ่งทำให้ราคาโปรแกรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจีนต้องจ่ายปรับสูงขึ้น และส่งผลให้นักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาเป็นคณะทัวร์ลดลง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากกฎหมายนี้ไม่รุนแรงมากนักเนื่องจากนักท่องเที่ยวจีนนิยมท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น และ 2) เหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในประเทศซึ่งส่งผลกระทบในช่วงท้ายปีและยังมีไม่มากนัก เนื่องจากการประกาศเตือนภัยของประเทศต่างๆ อยู่ในระดับต่ำโดยให้หลีกเลี่ยงพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการชุมนุมเท่านั้น อีกทั้งการเพิ่มเที่ยวบินทั้งแบบบินตรง และแบบเช่าเหมาลำของสายการบินต่างๆ ไปยังแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของไทยในทุกภูมิภาคมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถปรับเปลี่ยนจุดหมายปลายทางเพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ได้สะดวกยิ่งขึ้น

แนวโน้มภาคการท่องเที่ยวปี 2557 คาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง โดยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ทางการเมืองที่บ้านทอนบรรยากาศการท่องเที่ยวโดยรวม การประกาศใช้พระราชกำหนดบริหารราชการแผ่นดินภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน และการบังคับใช้กฎหมายด้านการท่องเที่ยวของจีนซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวหลักที่ยังคงดำเนินอยู่ อย่างไรก็ตาม คาดว่าการท่องเที่ยวของไทยจะสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วเมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง เนื่องจากภาคการท่องเที่ยวของไทยมีจุดแข็งและศักยภาพที่โดดเด่น (รายละเอียดเพิ่มเติมในบทความเรื่องภาคการท่องเที่ยวไทย: เติบโตอย่างแข็งแกร่งท่ามกลางมรสุม)

เครื่องชี้ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

	2555 ทั้งปี	2556 ^P				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)	22.4	26.7	7.0	5.9	6.8	7.1
Δ%	16.2	19.6	22.1	21.3	26.1	10.7
2. รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	1,050.2	1,293.3	344.6	278.9	320.9	348.9
3. อัตราเข้าพักโรงแรม (ร้อยละ)	60.8	64.9	72.0	60.3	62.6	64.7

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

Δ% คือ อัตราค่าเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน

ที่มา: กรมการท่องเที่ยวและธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงสร้างนักท่องเที่ยวจำแนกตามสัญชาติ

ประเทศ	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)		สัดส่วน (ร้อยละ)	
	ทั้งปี	ทั้งปี	ทั้งปี	ทั้งปี
	2555	2556	2555	2556
เอเชียตะวันออก	21.1	28.5	56.0	60.2
- มาเลเซีย*	2.2	17.3	11.4	11.2
- จีน	61.9	68.8	12.5	17.6
- ญี่ปุ่น	21.8	12.0	6.1	5.8
- เกาหลี	15.6	11.5	5.2	4.9
- ลาว*	9.4	13.3	4.4	4.1
- สิงคโปร์*	21.8	12.7	3.7	3.5
ยุโรป	10.8	11.6	25.3	23.6
- รัสเซีย	24.9	31.9	5.9	6.5
- สหราชอาณาจักร	3.3	3.8	3.9	3.4
อเมริกา	13.7	8.0	4.8	4.4
เอเชียใต้	11.1	4.6	5.8	5.0
- อินเดีย	10.7	3.6	4.5	3.9
โอเชียเนีย	12.1	-1.7	4.7	3.8
ตะวันออกกลาง	0.7	3.6	2.7	2.3
แอฟริกา	12.8	5.5	0.7	0.6

หมายเหตุ: *จำแนกกลุ่มประเทศตามเกณฑ์ของกรมการท่องเที่ยว

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

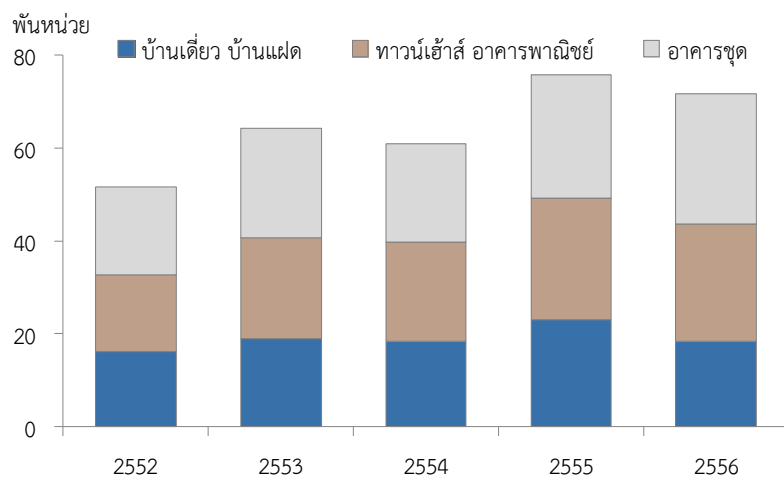
2.4 ภาคอสังหาริมทรัพย์

ตลาดอสังหาริมทรัพย์ชะลอความร้อนแรงลงจากปีที่แล้ว จากความต้องการซื้อที่ชะลอลงหลังจากที่เร่งไปมากในปีก่อน ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงทำให้ผู้ซื้อและสถาบันการเงินมีความระมัดระวังมากขึ้น ขณะที่ผู้ประกอบการเปิดโครงการใหม่เพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่เป็นโครงการในพื้นที่ที่มีอุปสงค์รองรับ

ภาพรวมตลาดอสังหาริมทรัพย์ในปี 2556 อุปสงค์ลดลงเล็กน้อย สะท้อนจากการปรับลดลงของยอดอนุมัติสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่ โดยเฉพาะบ้านเดี่ยว เนื่องจากผู้ซื้อยังมีความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์อุทกภัยที่มีโอกาสเกิดขึ้นอีก ขณะที่ความต้องการซื้ออาคารชุดยังใกล้เคียงกับช่วงก่อนหน้า นอกจากนี้ ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 ทำให้ผู้ซื้อและสถาบันการเงินมีความระมัดระวังมากขึ้นในการขอและปล่อยสินเชื่อ

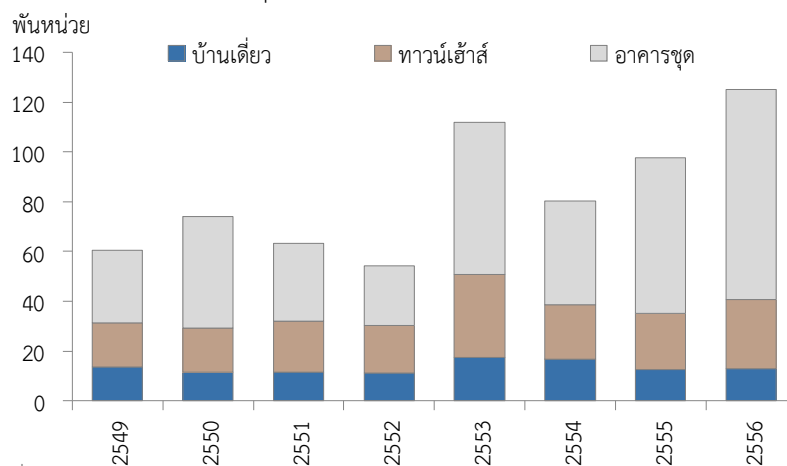
ด้านอุปทาน ที่อยู่อาศัยเปิดขายใหม่ทั้งปีปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอาคารชุด อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการได้เน้นการเปิดขายโครงการที่มีอุปสงค์รองรับ อาทิ อาคารชุดตามแนวรถไฟฟ้าในเมือง และโครงการอาคารชุดในย่านชุมชนขนาดใหญ่รอบเมืองซึ่งมีขนาดเล็กและราคาถูก ส่วนที่อยู่อาศัยแนวราบเริ่มกลับมาเปิดขายมากขึ้นอีกครั้งในช่วงปลายปี โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยประเภททาวน์เฮ้าส์ เนื่องจากผู้ประกอบการคลายความกังวลเรื่องปัญหาอุทกภัยในทำเลที่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการบ้านแนวราบ

จำนวนที่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่ แยกรายประเภท

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

จำนวนที่อยู่อาศัยเปิดขายใหม่
ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล แยกรายประเภท

ที่มา: AREA

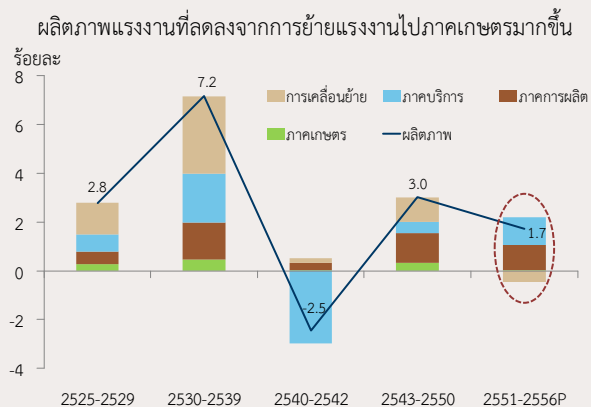
หมายเหตุ: ไม่รวมบ้านแฝด อาคารพาณิชย์และอสังหาริมทรัพย์ประเภทอื่นๆ

ความท้าทายด้านอุปทานต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของไทย

เศรษฐกิจไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเติบโตช้าลงค่อนข้างมากหากเทียบกับในอดีต¹ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของประเทศที่สะสมมาอย่างยาวนานและไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง จึงส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของไทยให้ถดถอยลงเป็นลำดับ ดังผลที่ปรากฏอย่างชัดเจนต่อการส่งออกของไทยในปี 2556 ที่หดตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 12 ปี ถ้าไม่รวมการหดตัวในช่วงวิกฤตการเงินโลกในปี 2552 โดยข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่สำคัญที่ทำให้ไทยไม่สามารถดึงดูดวงประโยชน์จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกได้มากเท่ากับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ได้แก่ 1) ด้านแรงงาน และ 2) ด้านโครงสร้างการผลิต

1) ข้อจำกัดด้านแรงงาน

ตลาดแรงงานไทยตึงตัวต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมาส่งผลให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานเริ่มเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของทุกสาขาการผลิตมากขึ้นเป็นลำดับ ทั้งในมิติด้านปริมาณและคุณภาพ โดย 1) โครงสร้างประชากรไทยเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นผลจากอัตราเจริญพันธุ์ (Fertility Rate) ที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้สัดส่วนแรงงานในวัยทำงานมีแนวโน้มลดลง 2) ผลิตภาพแรงงานไทยเติบโตช้าลง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับในภูมิภาคผลิตภาพแรงงานไทยในปี 2543-2555 เติบโตเฉลี่ยที่ร้อยละ 2.5 ต่อปี ลดลงจากร้อยละ 6.8 ต่อปีในช่วงปี 2529-2539 โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากในระยะหลายปีที่ผ่านมา มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคอุตสาหกรรมที่มีผลิตภาพสูงไปสู่ภาคเกษตรที่มีผลิตภาพต่ำกว่าตามแรงจูงใจจากราคาสินค้าเกษตรที่สูงขึ้นและอีกส่วนหนึ่งจากการสะสมทุนโดยเฉพาะของภาคเอกชนที่ชะลอลง (รายละเอียดเพิ่มเติมในบทความในกรอบเรื่อง “ข้อจำกัดด้านแรงงานต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” ในรายงานนโยบายการเงิน กรกฎาคม 2556) และ 3) ปัญหาโครงสร้างตลาดที่อุปทานแรงงานไม่สอดคล้องกับอุปสงค์ (Labor-skill Mismatch) จากค่านิยมของการเรียนและค่าจ้างแรงงานที่บิดเบือนกลไกตลาด ภาคธุรกิจโดยเฉพาะภาคการผลิตมีความต้องการแรงงานระดับล่างจนถึงระดับกลาง ซึ่งหมายถึงแรงงานที่จบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาหรือน้อยกว่า แต่เนื่องจากค่านิยมทางการศึกษาและความแตกต่างของค่าตอบแทนทำให้แรงงานเลือกเรียนสายสามัญจนจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย อีกทั้งยังไม่ได้เลือกศึกษาในสาขาที่ภาคธุรกิจต้องการ เช่น สาขาวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

หมายเหตุ: P= ข้อมูลปีล่าสุดเป็นข้อมูลเบื้องต้น
ที่มา: แบบสำรวจภาวะแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สัมภาษณ์จากธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปี 2551 เรื่อง ความไม่แน่นอนของระดับศักยภาพการผลิตกับการดำเนินนโยบายการเงิน และจากการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

อัตราการขยายตัวของการสะสมทุนต่อแรงงาน

2530-2539	2540-2542	2543-2550	2551-2555
8.5%	3.9%	0.6%	1.6%

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และจากการคำนวณของเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

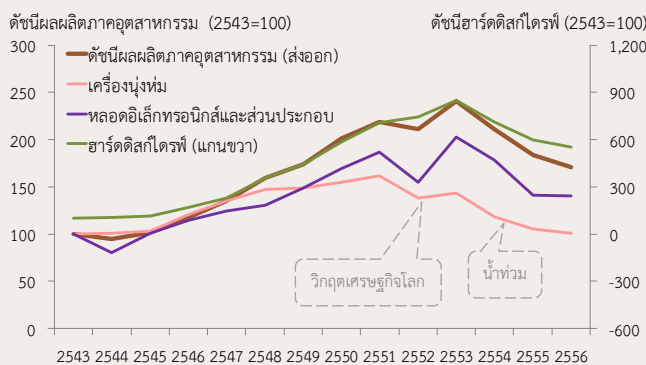
¹ เศรษฐกิจไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.2 ต่อปีในช่วง 2529-2539 แต่ชะลอเหลือร้อยละ 4.2 ต่อปีในช่วง 2543-2555

2) ข้อจำกัดด้านโครงสร้างการผลิต

โครงสร้างการผลิตของไทยโดยเฉพาะอุตสาหกรรมส่งออกยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการในตลาดโลกได้มากนัก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการผลิตได้หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไป อาทิ ผู้บริโภคปัจจุบันนิยมแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟนที่มีขนาดเล็กและพกพาสะดวก ซึ่งสินค้าเหล่านี้ไม่มีฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์เป็นส่วนประกอบ อีกทั้งหลอดอิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบที่ใช้

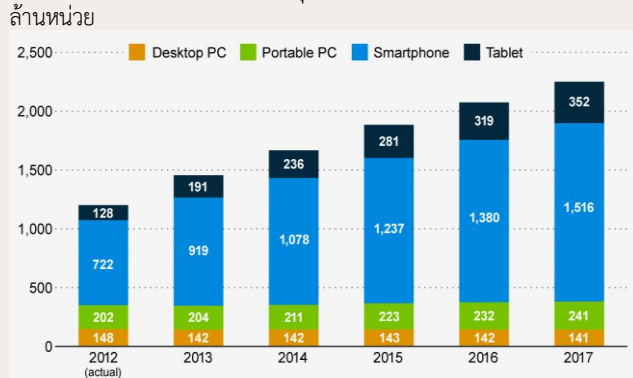
ต้องมีขนาดเล็กลง แต่ผู้ผลิตในไทยมีเพียงไม่กี่รายที่สามารถผลิตได้ จึงทำให้การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากความต้องการสินค้าในกลุ่มดังกล่าวที่มีแนวโน้มขยายตัวสูงหลังจาก

ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมลดลงแม้เศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ประมาณการการใช้อุปกรณ์เชื่อมโยงของโลก

ที่มา: IDC

ที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว ขณะเดียวกันผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกยังไม่มีแนวโน้มที่จะย้ายฐานการผลิตสินค้าไฮเทคเหล่านี้มายังประเทศไทยเนื่องจากเรายังขาดความพร้อมด้านบุคลากร โดยเฉพาะวิศวกร ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านแรงงานที่ได้กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งขาดการวิจัยและพัฒนา (R&D) ตลอดจนการลงทุนด้านเทคโนโลยีการผลิต (รายละเอียดเพิ่มเติมในบทความในกรอบเรื่อง “ข้อจำกัดด้านโครงสร้างการผลิตต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจไทยในระยะยาว” ในรายงานนโยบายการเงิน ตุลาคม 2556)

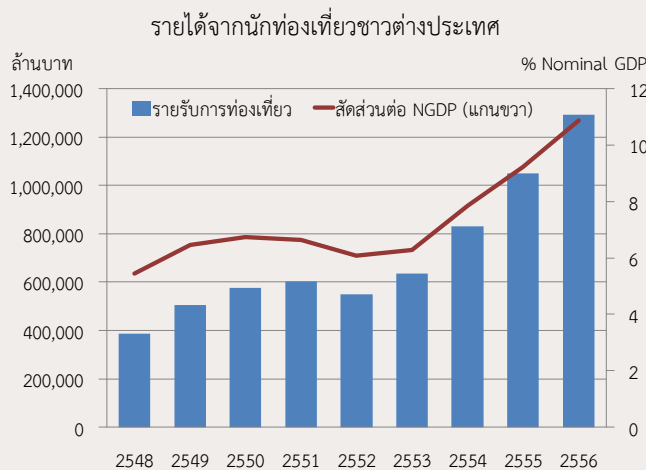
ข้อจำกัดด้านอุปทานดังกล่าวเป็นปัญหาที่สะสมยาวนาน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและเป็นระบบเพราะเป็นเรื่องยากและต้องอาศัยเวลา เพื่อไม่ให้ข้อจำกัดเหล่านี้บั่นทอนศักยภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขันของไทยลงอีก อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรพิจารณาแนวทางการแก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาวโดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียอย่างรอบด้าน และควรเลือกใช้มาตรการที่ทำแล้วไม่เกิดผลเสียในระยะยาว อาทิ การเพิ่มจำนวนแรงงานต่างด้าวโดยไม่ควบคุมประเภทของงานอาจช่วยบรรเทาปัญหาขาดแคลนแรงงานในระยะสั้นได้ แต่อาจมีผลลดแรงจูงใจของภาคธุรกิจที่จะลงทุนเพิ่มเพื่อพัฒนาศักยภาพในระยะยาว ดังนั้น การใช้มาตรการที่เอื้อให้เกิดการจัดสรรแรงงานเพื่อให้อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่มีผลิตภาพสูง โดยลดการใช้มาตรการที่บิดเบือนผลตอบแทนในแต่ละสาขาเศรษฐกิจน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า ในขณะเดียวกันภาครัฐควรดำเนินมาตรการที่สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตของภาคเอกชนให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ มาตรการที่สนับสนุนให้มีการแข่งขันกันมากขึ้นในตลาด เพราะจะจูงใจให้ธุรกิจลงทุนด้าน R&D และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลกได้อย่างทันทั่วทั้ง รวมถึงมาตรการด้านภาษีที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจลงทุนเพื่อยกศักยภาพการผลิตของตน ทั้งหมดนี้เพื่อให้โครงสร้างการผลิตของไทย ทั้งในด้านแรงงาน การผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สามารถพัฒนาไปพร้อมๆ กันเพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลกได้ต่อไป

ภาคการท่องเที่ยวไทย: เติบโตอย่างแข็งแกร่งท่ามกลางมรสุม

ในปี 2556 ภาคการท่องเที่ยวของไทยสามารถเติบโตอย่างแข็งแกร่ง และเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญตลอดทั้งปี ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ รวมถึงมีปัจจัยลบจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านการท่องเที่ยวของจีนที่ในปัจจุบันเข้ามามีบทบาทสำคัญในตลาดการท่องเที่ยวของไทยมากขึ้น ตลอดจนเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศช่วงปลายปีที่บั่นทอนบรรยากาศการท่องเที่ยว

ที่มา: กรมการท่องเที่ยว

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่มากกว่า นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ยังช่วยให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยมีความผันผวนต่อปัจจัยฤดูกาลน้อยลง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวไทยตลอดทั้งปี เป็นผลให้การท่องเที่ยวของไทยเติบโตอย่างมีเสถียรภาพมากขึ้น ในขณะที่ธุรกิจโรงแรมก็สามารถบริหารจัดการห้องพักได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย รายรับด้านการท่องเที่ยวของไทยจึงมีส่วนใน GDP เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

ภาคการท่องเที่ยวของไทยที่เติบโตได้อย่างต่อเนื่องเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าไทยมีความสามารถในการแข่งขันอยู่ในระดับสูง ซึ่งหากพิจารณาจาก Revealed Comparative Advantage (RCA) ของไทยพบว่ามีความมากกว่า 1 และโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงว่าภาคการท่องเที่ยวของไทยเติบโตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก รวมทั้งยังมีค่าสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย เนื่องจากการท่องเที่ยวของไทย

ในช่วงที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2553 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด พร้อมกับมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากเดิมที่กระจุกตัวในกลุ่มยุโรปและสหรัฐอเมริกา มาเป็นนักท่องเที่ยวในกลุ่มอื่นๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจีน รัสเซีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อย่างไรก็ดี การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจากจีน และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมักใช้เวลาพักอยู่ในประเทศไทยสั้นกว่านักท่องเที่ยวจากยุโรปและสหรัฐอเมริกา ไม่ได้ส่งผลให้รายรับจากการท่องเที่ยวของไทยลดลงแต่อย่างใด เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ขยายตัวดีนับตั้งแต่ช่วงหลังวิกฤติการเงินโลกปี 2551 เป็นต้นมา ส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้นและใช้จ่ายต่อวันมากขึ้น สะท้อนคุณภาพของนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ที่อยู่ในเกณฑ์ดีระดับหนึ่ง อีกทั้งแม้จำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะสั้นกว่า แต่สามารถชดเชยด้วยจำนวนนักท่องเที่ยว

มีจุดเด่นด้านความคุ้มค่าของเงิน¹ ความมีเอกลักษณ์ของไทยทั้งด้านอาหาร วัฒนธรรม ความเป็นมิตรและความสมบูรณ์ หลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งยังมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งคือเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน

ความท้าทาย และการพัฒนา ภาคการท่องเที่ยวในระยะข้างหน้า

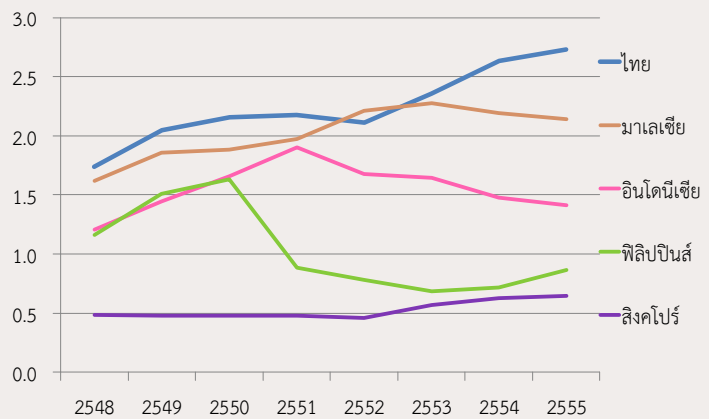
แม้ภาคการท่องเที่ยวของไทยจะมีจุดแข็งและมีความสามารถในการแข่งขันระดับสูง แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการท่องเที่ยว

ของไทยยังคงมีจุดอ่อน โดยเฉพาะด้านการคมนาคมขนส่งที่ยังขาดการบูรณาการอย่างเป็นระบบ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ที่ยังไม่ครอบคลุม ปัญหาการขาดแคลนแรงงานโดยเฉพาะมัคคุเทศก์ รวมถึงปัญหาด้านความปลอดภัย นอกจากนี้ เสถียรภาพการเมืองในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่บั่นทอนบรรยากาศการท่องเที่ยว และอุดร้งการท่องเที่ยวของไทยไม่ให้เติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากที่ผ่านมาหลายครั้งที่เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองทำให้ต่างประเทศประกาศเตือนนักท่องเที่ยวของตนให้ทบทวนการเดินทางหรือห้ามเดินทางเข้าประเทศไทย

ความท้าทายของการท่องเที่ยวไทยคือการเร่งปรับปรุงจุดอ่อนและอุปสรรคดังกล่าว รวมถึงสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจนี้ ซึ่งนอกจากจะส่งผลดีต่อภาคการท่องเที่ยวเองแล้ว ยังส่งผลเชื่อมโยงไปสู่ภาคอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจอีกด้วย อาทิ ความเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward Linkage) กับภาคเกษตรกรรมที่ทำหน้าที่ผลิตวัตถุดิบให้กับธุรกิจร้านอาหารและโรงแรม ความเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) สู่อุตสาหกรรมบริการอื่นๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น ธุรกิจโรงพยาบาลที่ปัจจุบันมีหลายแห่งที่ใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเชิงรุกในต่างประเทศ และทำให้การท่องเที่ยวเชิงรักษาพยาบาล (Medical Tourist) เติบโตอย่างรวดเร็ว ธุรกิจคมนาคมขนส่ง เช่น การขยายเส้นทางการบินของสายการบินต้นทุนต่ำในภูมิภาคซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียน ธุรกิจโทรคมนาคมโดยเฉพาะ ICT ที่มีความจำเป็นมากขึ้นเนื่องจากปัจจุบันนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมค้นหาข้อมูลเพื่อจองโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยวผ่านทางอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงธุรกิจ SMEs เช่น ธุรกิจสปาเสริมความงาม และธุรกิจของที่ระลึก เป็นต้น

ดังนั้น หากไทยสามารถพัฒนาและปรับปรุงจุดอ่อนเหล่านี้ได้น่าจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวไทย จนอาจผลักดันให้ภาคการท่องเที่ยวกลายเป็นเครื่องยนต์สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งนอกเหนือจากผลดีด้านการเติบโตของเศรษฐกิจแล้ว ยังจะส่งผลดีต่อการกระจายรายได้ของประเทศด้วย

RCA* index ของ ASEAN-5 ในภาคการท่องเที่ยว

หมายเหตุ: *RCA = สัดส่วนมูลค่าการส่งออกภาคการท่องเที่ยวต่อการส่งออกภาคบริการไทย เทียบกับสัดส่วนการส่งออกภาคการท่องเที่ยวต่อการส่งออกบริการโลก

ที่มา : World development indicator, คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

¹ โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจ และการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวโดย World Economic Forum ปี 2556

3. ภาคการค้าต่างประเทศ และดุลการชำระเงิน

การส่งออก

การส่งออกสินค้าของไทยฟื้นตัวได้ค่อนข้างช้า และไม่ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

มูลค่าการส่งออกสินค้าในปี 2556 หดตัวจากปีก่อนร้อยละ 0.2 ทั้งนี้ ในช่วงครึ่งแรกของการส่งออกขยายตัวเล็กน้อยจากระยะเดียวกันของปีก่อน ตามการส่งออกสินค้าไปยังภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางที่อุปสงค์ยังขยายตัวดี ก่อนที่จะชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี โดยเฉพาะสินค้าหมวดยานยนต์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ประกอบกับฐานที่ต่ำในระยะเดียวกันของปีก่อนที่อยู่ในช่วงการฟื้นฟูหลังเกิดอุทกภัยเมื่อปลายปี 2554 อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3) ซึ่งเป็นตลาดหลักของไทย ยังคงหดตัวสอดคล้องกับทิศทางการส่งออกของประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ส่วนการส่งออกไปจีนชะลอลงในช่วงกลางปี เนื่องจากการส่งออกของจีนเองเริ่มได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังอ่อนแอ ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง (Reprocessing Products) จากไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานการผลิตลดลงตามไปด้วย

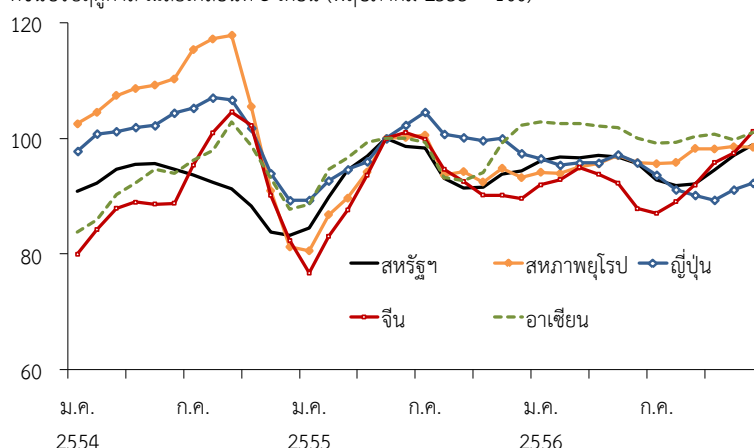
ในช่วงครึ่งหลังของปี แม้ภาวะเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ G3 มีสัญญาณการฟื้นตัวชัดเจนขึ้นบ้าง แต่การส่งออกของไทยยังคงปรับดีขึ้นอย่างช้าๆ โดยไม่ได้รับประโยชน์จากการฟื้นตัวดังกล่าวเท่าที่ควร เนื่องจาก

● อุปสงค์จากต่างประเทศยังคงกระจุกตัวเพียงบางกลุ่มสินค้า

แม้เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ G3 จะฟื้นตัวชัดเจนขึ้น แต่อุปสงค์กลับปรับดีขึ้นเพียงในบางกลุ่มสินค้า อาทิ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ประเภทแท็บเล็ตและสมาร์ทโฟน ตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้บริโภคที่หันมานิยมสินค้าในกลุ่มนี้แทนการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่ได้ส่งผลดีต่อการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทยมากนัก เนื่องจากไทยมีสัดส่วนการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ผลิตสินค้าในกลุ่มนี้น้อย แม้ว่าความต้องการฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (Hard Disk Drive: HDD) ในส่วนของ Enterprise HDDs จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นบ้าง แต่โดยรวมแล้วยังไม่ส่งผลให้การส่งออก HDD ของไทยฟื้นตัว นอกจากนี้ในช่วงปลายปีอุปสงค์ของอาเซียนเริ่มแผ่วลงเนื่องจากหลายประเทศออกมาตรการดูแลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เช่น การลดการอุดหนุนราคาน้ำมันในประเทศ เป็นต้น

การส่งออกของไทยไปยังตลาดหลัก

ดัชนีปรับฤดูกาล เฉลี่ยเคลื่อนที่ 3 เดือน (พฤษภาคม 2555 = 100)

ที่มา: CEIC คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

● ข้อจำกัดด้านอุปทาน

การส่งออกสินค้าประมงและอาหารทะเลแปรรูปหดตัวตามการส่งออกกุ้งเนื่องจากประสบปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบจากโรคระบาดที่ยังไม่คลี่คลาย

● การปรับลดลงของราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก

การส่งออกยางพาราหดตัวตามทิศทางราคายางพาราในตลาดโลกเป็นสำคัญ เนื่องจากระดับสต็อกยางพาราของจีนซึ่งเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่อยังคงอยู่ในระดับสูง ขณะที่การส่งออกข้าวหดตัวจากผลของราคาที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปีตามอุปทานในตลาดโลกที่ปรับเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลของปริมาณการส่งออกที่หดตัวเนื่องจากสูญเสียความสามารถในการแข่งขันจากผลของนโยบายรับจำนำข้าว

ในระยะต่อไป คาดว่าการส่งออกสินค้าจะมีแนวโน้มค่อยๆ ปรับดีขึ้น สอดคล้องกับทิศทางการฟื้นตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศในปี 2557 ประกอบกับข้อจำกัดด้านอุปทานจากปัญหาโรคระบาดในสินค้าประมงคาดว่า จะคลี่คลายลง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องลงมือแก้ไขปัญหาด้าน โครงสร้างเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมูลค่าสูงขึ้น รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยให้สินค้าไทยเป็นที่ต้องการและสามารถแข่งขันกับประเทศคู่ค้า คู่แข่งในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

สินค้าส่งออกจำแนกตามสินค้า

อัตราการเปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกันปีก่อน (%YoY)	2555	2556	2556 ^P			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3 ^P	ไตรมาส 4 ^P
สินค้าอุตสาหกรรม	6.1	1.8	7.7	-0.4	1.4	-1.1
เกษตรแปรรูป	4.1	-2.6	-1.7	-3.1	-4.5	-0.9
อิเล็กทรอนิกส์	0.9	-0.7	2.3	-8.6	2.6	1.7
ยานยนต์	26.3	7.6	16.8	12.2	7.2	-3.9
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม	15.7	-1.3	-6.3	-19.4	9.6	11.8
เครื่องใช้ไฟฟ้า	2.2	2.3	13.4	-1.4	-0.8	-0.6
ผลิตภัณฑ์โลหะ	21.2	-5.5	55.9	6.6	-21.0	-37.2
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	-12.0	3.6	1.3	6.8	4.2	2.2
สินค้าเกษตร	-23.1	0.0	3.2	-9.8	-0.2	5.9
ข้าว	-28.0	-4.6	8.6	-14.0	5.5	-14.0
ยางพารา	-31.1	-5.9	-8.7	-16.8	-11.1	13.8
รวมสินค้าส่งออก	3.1	-0.2	4.1	-1.9	-1.8	-1.0
รวมสินค้าส่งออก (ไม่รวมทองคำ)	2.8	1.3	6.9	-1.5	1.0	-0.9

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

การนำเข้า

การนำเข้าสินค้าหมวดตัวตามภาวะการผลิต การส่งออก และอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอตัว

มูลค่าการนำเข้าในปี 2556 โดยรวมหดตัวจากปีก่อนร้อยละ 0.4 ตามการนำเข้าสินค้าหมวดวัตถุดิบและสินค้าขั้นกลางโดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่ใช่น้ำมัน และการนำเข้าสินค้าทุน สอดคล้องกับการผลิตภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่ชะลอตัว รวมทั้งการลงทุนภาคเอกชนที่หดตัวหลังจากเร่งลงทุนไปมากแล้วในช่วงก่อนหน้านี้เพื่อซ่อมสร้างส่วนที่เสียหายจากอุทกภัย นอกจากนี้ การนำเข้าชิ้นส่วนยานยนต์ค่อนข้างทรงตัวตามการผลิตเพื่อส่งมอบรถยนต์ในโครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกที่ทยอยหมดลง อย่างไรก็ตาม การนำเข้าสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคยังคงขยายตัวได้จากการนำเข้าสินค้าไม่คงทนเป็นหลัก ในขณะที่การนำเข้าสินค้าคงทนขยายตัวเพียงเล็กน้อยตามทิศทางการบริโภคภาคเอกชนที่ชะลอตัวลงจากปีก่อนค่อนข้างมาก สำหรับการนำเข้าทองคำเพิ่มขึ้นมาก โดยในปีนี้มีมูลค่าการนำเข้าทองคำสุทธิสูงถึง 11.6 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ตามแนวโน้มราคาในตลาดโลกที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ความต้องการทองคำเพื่อการบริโภคและการลงทุนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ หากไม่รวมทองคำจะทำให้การนำเข้าในปีนี้น่าหดตัวที่ร้อยละ 1.6

สินค้านำเข้าจำแนกตามสินค้า

อัตราการเปลี่ยนแปลง จากระยะเดียวกันปีก่อน (%YoY)	2555	2556	2556			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3 ^P	ไตรมาส 4 ^P
วัตถุดิบและสินค้าชั้นกลาง	4.7	0.6	3.3	3.4	-2.6	-1.6
เชื้อเพลิง	9.5	8.9	6.1	13.7	-3.0	19.4
วัตถุดิบและสินค้าชั้นกลางที่ไม่ใช่เชื้อเพลิง	2.4	-3.6	1.9	-2.1	-2.4	-11.4
สินค้าทุน	25.4	-4.5	3.6	0.2	-6.1	-14.1
สินค้าอุปโภคบริโภค	13.6	3.6	9.6	6.4	-1.1	0.0
สินค้าไม่คงทน	11.5	5.6	13.8	6.7	-2.1	4.7
สินค้าคงทน	17.7	0.1	2.2	5.9	0.9	-7.7
สินค้านำเข้าอื่นๆ	0.8	6.5	42.6	2.5	11.3	-26.5
ยานยนต์และชิ้นส่วน	43.4	-6.2	32.8	2.4	-16.0	-31.6
รวมสินค้านำเข้า	8.8	-0.4	8.5	1.0	-2.9	-7.6
รวมสินค้านำเข้า (ไม่รวมทองคำ)	11.8	-1.6	4.6	1.0	-5.2	-6.5

หมายเหตุ: P = ข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย

ในระยะต่อไป คาดว่าการนำเข้าจะปรับเพิ่มขึ้นตามการฟื้นตัวของ การส่งออกที่มีแนวโน้มปรับดีขึ้นตามอุปสงค์ในตลาดโลก รวมถึงการปรับสูงขึ้น ของอุปสงค์ในประเทศ โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี 2557 ตามแนวโน้ม การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปในบทที่ 4

ดุลบัญชีเดินสะพัด

มูลค่าการนำเข้าที่ลดลงมากกว่ามูลค่าการส่งออก ทำให้ดุลการค้า เกินดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ในขณะที่ดุลบริการ รายได้และเงินโอนขาดดุลมากขึ้น แม้รายรับจากการท่องเที่ยวในปี 2556 จะขยายตัวสูง เนื่องจากในปีนี้มี การส่งกลับกำไรและเงินปันผลมากเป็นพิเศษ ตามผลประกอบการที่ดี ในปีก่อนหน้าของผู้ประกอบการต่างชาติ โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ รวมทั้งการไหลเข้าสู่สุทธิของเงินโอนค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย ที่ปรับลดลง ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล 2,790 ล้านดอลลาร์ สรอ. เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ขาดดุล 1,470 ล้านดอลลาร์ สรอ. อย่างไรก็ตาม หากไม่รวม ทองคำจะทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลที่ 8,854 ล้านดอลลาร์ สรอ.

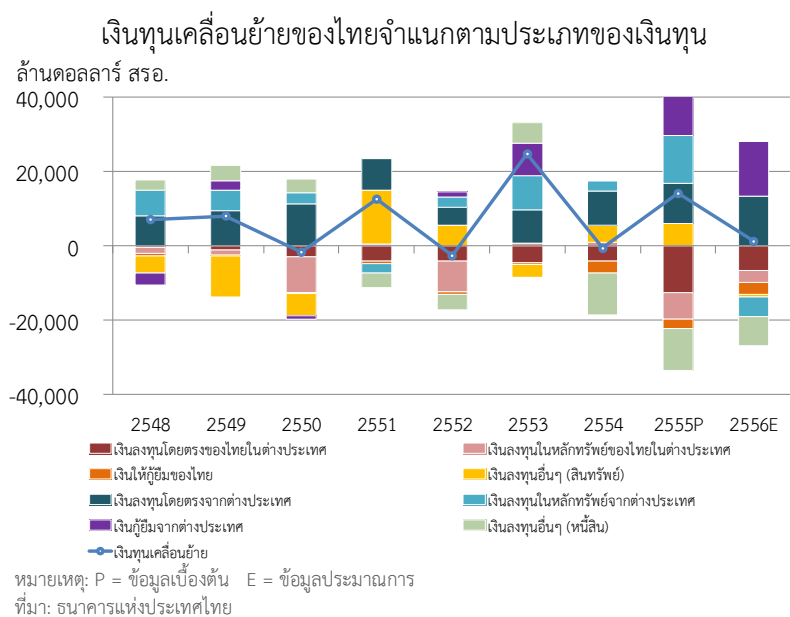
ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายและดุลการชำระเงิน

ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้าย ในปี 2556 เป็นการเกินดุล โดยเงินทุนเคลื่อนย้ายมีความผันผวนสูงตามภาวะการเงินโลกที่ได้รับผลกระทบจากทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐฯ และเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ โดยในช่วงครึ่งแรกของปีมีเงินทุนไหลเข้าสุทธิเป็นจำนวนมาก ก่อนกลับเป็นการไหลออกสุทธิในช่วงครึ่งหลังของปี และเมื่อรวมกับดุลบัญชีเดินสะพัดที่ขาดดุล เนื่องจากการส่งออกฟื้นตัวได้ช้า ในขณะที่การนำเข้าทองคำรวมทั้งการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของธุรกิจต่างประเทศเพิ่มขึ้นมากเป็นพิเศษ จึงส่งผลให้ดุลการชำระเงินโดยรวมเป็นการขาดดุล

ภาพรวมปี 2556 ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายเป็นการเกินดุลสุทธิ 1,236 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. ลดลงมากจากปีก่อนที่มีการเกินดุลสุทธิ 14,142 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามการไหลออกสุทธิของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนต่างชาติจากที่ไหลเข้าสุทธิจำนวนมากในปีก่อน ขณะเดียวกันมีเงินทุนไหลเข้าสุทธิจากการกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยเฉพาะในธุรกิจสถาบันการเงินและประกันภัย และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์

สำหรับการไหลออกของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในปี 2556 เป็นไปในทิศทางเดียวกับประเทศในภูมิภาค จากการขายตราสารทางการเงินทั้งตราสารหนี้และตราสารทุนของนักลงทุนต่างชาติตามความกังวลเกี่ยวกับการปรับลดขนาด QE ของธนาคารกลางสหรัฐฯ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2556 เป็นต้นมา รวมทั้งผลเพิ่มเติมจากเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศช่วงปลายปี ซึ่งต่างจากในไตรมาสแรกของปีที่เงินลงทุนเป็นการไหลเข้าสุทธิ ตามสภาพคล่องในตลาดการเงินโลกที่เพิ่มขึ้นจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นพิเศษของธนาคารกลางสหรัฐฯ ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจไทยที่ยังขยายตัวในเกณฑ์ดี จึงทำให้เงินบาทแข็งค่าขึ้นในช่วงต้นปี สำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศของนักลงทุนไทยเป็นการออกไปลงทุนทั้งตราสารทุนและตราสารหนี้ โดยในปีนี้มีกระจายการลงทุนไปยังประเทศใหม่ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีเงินไหลออกสุทธิในเงินลงทุนประเภทอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ สินเชื่อการค้าของผู้นำเข้าไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการชำระคืนมากกว่าได้รับสินเชื่อจากคู่ค้าในต่างประเทศ ตามภาวะการนำเข้าที่ชะลอลงในปีนี้

ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายที่เกินดุลลดลงมากในปีนี้อยู่เมื่อรวมกับดุลบัญชีเดินสะพัดที่ขาดดุลเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ดุลการชำระเงินปรับจากเกินดุล 5,265 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีก่อนเป็นขาดดุล 5,049 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในปีนี้

ดุลการชำระเงิน

(หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)	2555 ^P	2556 ^E	ไตรมาส 1 2556	ไตรมาส 2 2556	ไตรมาส 3 2556	ไตรมาส 4 2556
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี.	225,875	225,397	55,995	55,554	57,964	55,884
Δ% YoY	3.1	-0.2	4.1	-1.9	-1.8	-1.0
สินค้าเข้า เอฟ.โอ.บี.	219,860	219,042	57,566	56,510	52,931	52,036
Δ% YoY	8.8	-0.4	8.5	1.0	-2.9	-7.6
ดุลการค้า	6,015	6,355	-1,571	-956	5,033	3,849
ดุลการค้า <u>หัก</u> ทองคำ	11,705	17,998	4,566	1,541	6,056	5,835
ดุลบริการ รายได้ และเงินโอน	-7,485	-9,145	1,641	-6,213	-5,921	1,349
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-1,470	-2,790	70	-7,169	-888	5,197
ดุลบัญชีเดินสะพัด <u>หัก</u> ทองคำ	4,221	8,854	6,208	-4,672	135	7,183
ดุลบัญชีทุน	234	270	12	122	135	0
ดุลบัญชีเงินทุนเคลื่อนย้าย	14,142	1,236	3,788	5,197	166	-7,915
สินทรัพย์	-16,193	-13,751	-5,339	1,613	-1,405	-8,621
เงินลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ	-12,652	-6,530	-2,505	-1,239	-1,599	-1,188
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของไทยในต่างประเทศ	-6,960	-3,211	-1,466	504	942	-3,190
เงินให้กู้ยืมของไทย	-2,634	-3,349	-940	-1,024	-127	-1,257
เงินลงทุนอื่นๆ (สินทรัพย์)	6,054	-662	-428	3,372	-621	-2,986
หนี้สิน	30,335	14,987	9,126	3,584	1,571	706
เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	10,697	13,318	2,458	3,072	5,721	2,066
เงินลงทุนในหลักทรัพย์จากต่างประเทศ	12,948	-5,208	5,808	-5,105	-767	-5,144
เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ	18,080	14,824	4,093	7,314	-2,214	5,631
เงินลงทุนอื่นๆ (หนี้สิน)	-11,390	-7,946	-3,232	-1,697	-1,170	-1,847
คลาดเคลื่อนสุทธิ	-7,642	-3,766	-1,268	-592	-1,363	-543
ดุลการชำระเงินรวม	5,265	-5,049	2,602	-2,441	-1,950	-3,260

หมายเหตุ: P=ข้อมูลเบื้องต้น E=ประมาณการ

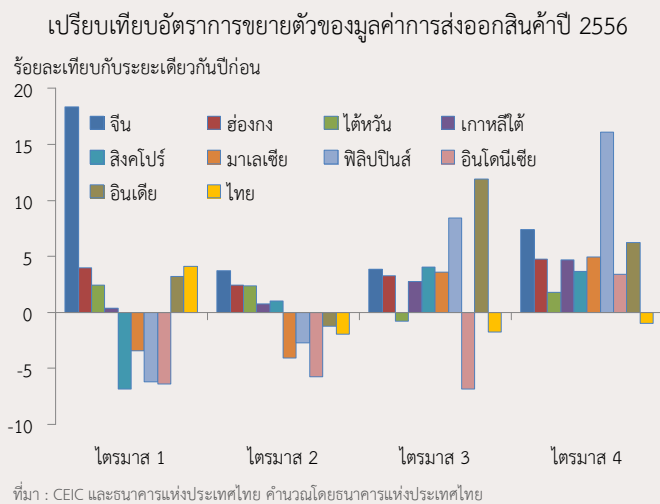
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทำไมการส่งออกไทยฟื้นตัวช้ากว่าหลายประเทศในภูมิภาค

หลังจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก (G3) ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางการเงินและเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศดังกล่าวที่ขยายตัวในอัตราที่ค่อนข้างต่ำในช่วงที่ผ่านมา เริ่มส่งสัญญาณการฟื้นตัวที่ชัดเจนมากขึ้นตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2556 ซึ่งส่งผลให้การส่งออกของประเทศคู่ค้าต่างๆ หายอปรับตัวดีขึ้นโดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกและอาเซียนที่พึ่งพาการส่งออกไปยังประเทศอุตสาหกรรมหลักเป็นสำคัญ หากแต่วัฏจักรการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในครั้งนี้กลับส่งผลดีต่อการส่งออกของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแตกต่างกันไป โดยพบว่าการส่งออกของกลุ่มประเทศเอเชียเหนือ อาทิ เกาหลีใต้ และจีน รวมทั้งบางประเทศในอาเซียน อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ สามารถฟื้นตัวได้เร็วกว่าบางประเทศรวมทั้งอินโดนีเซียและไทย

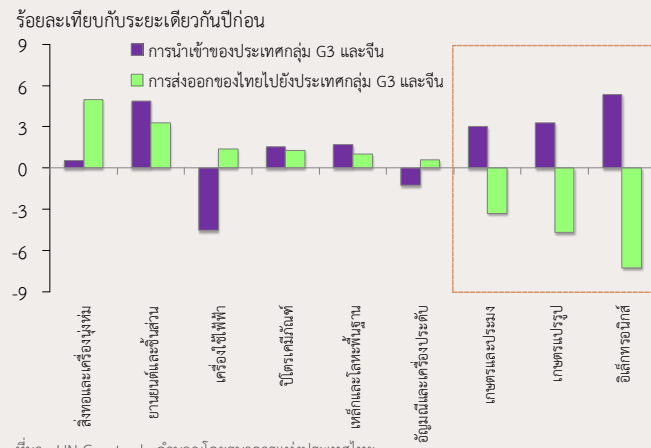
สาเหตุของการส่งออกที่ฟื้นตัวแตกต่างกันนี้มาจากทั้งปัจจัยด้านอุปสงค์และด้านอุปทาน โดยปัจจัยด้านอุปสงค์ ได้แก่ 1) วัฏจักรการฟื้นตัวของอุปสงค์จากประเทศพัฒนาแล้วปรับตัวขึ้นเป็นลำดับ แต่ลักษณะของการฟื้นตัวยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะในสินค้าอุปโภคและบริโภค ขณะที่อุปสงค์ต่อสินค้าทุนยังคงอ่อนแอ 2) รสนิยมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงจากการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศในกลุ่มอาเซียน ไปสู่การใช้สมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกแทน และ 3) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญไม่ได้ขยายตัวรื้อแรงเหมือนในอดีต ทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ของแต่ละประเทศค่อนข้างชะลอตัว ขณะที่ปัจจัยด้านอุปทานนั้นเป็นผลจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้างทั้งด้านแรงงานและเทคโนโลยี รวมถึงนโยบายจำกัดการส่งออกของบางประเทศ อาทิ การจำกัดการส่งออกสินแร่ของอินโดนีเซีย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนทำให้ภาคการผลิตและการส่งออกของแต่ละประเทศได้ผลดีจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกไม่เท่าเทียมกัน

จากโครงสร้างสินค้าส่งออกและระดับเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถจำแนกประเทศในภูมิภาคเอเชียออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มประเทศที่มีระดับเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง ได้แก่ กลุ่มเอเชีย

ตะวันออกและสิงคโปร์ ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์สูง และมีระดับเทคโนโลยีที่ทันสมัย การส่งออกของกลุ่มประเทศนี้จึงสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วและมีอัตราการขยายตัวสูง เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว และ 2) ประเทศอื่นๆ ที่มีเทคโนโลยีการผลิตระดับกลางถึงต่ำซึ่งเป็นผู้ส่งออกสินค้าที่ระดับการผลิตไม่ซับซ้อน สินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น และสินค้าโภคภัณฑ์ การฟื้นตัวของการส่งออกในกลุ่มนี้จึงเป็นไปอย่างช้าๆ และขยายตัวไม่สูงนัก

เปรียบเทียบการส่งออกไทยและการนำเข้าประเทศคู่ค้าหลัก 3 ไตรมาส ปี 2556

คู่ค้าไม่มากเท่ากลุ่มแรก กล่าวคือ 1) โรคระบาดในกุ้งที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2555 เป็นต้นมา ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกสินค้าประมงหดตัว รวมถึงการขาดแคลนวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเกษตรแปรรูป 2) ข้าวสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้านราคาจากนโยบายรับจำนำข้าวของภาครัฐ และ 3) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับลดลงโดยเฉพาะน้ำตาลและยางพารา ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปลดลงค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ยังมีสินค้าส่งออกในบางกลุ่มที่สามารถขยายตัวได้สอดคล้องกับความต้องการของคู่ค้า อาทิ เสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์และชิ้นส่วน และปิโตรเคมีภัณฑ์

ในปี 2557 การส่งออกของไทยมีแนวโน้มปรับตัวขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่มีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้นโดยเฉพาะการส่งออกในกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าประมงและสินค้าเกษตรแปรรูป นอกจากนี้ การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อาจเติบโตได้บ้างตามแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่คาดว่าจะการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) จะขยายตัวในปี 2557 รวมไปถึงการลงทุนในอุปกรณ์ (Hardware) ซึ่งน่าจะส่งผลดีต่อการส่งออกสินค้า HDD ของไทยบ้าง

ตารางแสดงกลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มเติบโตในปี 2557

กลุ่มสินค้าที่คาดว่าจะขยายตัว	สินค้า	ปัจจัยสนับสนุน
มีศักยภาพ	ยานยนต์และชิ้นส่วน (12.8%)	มีศักยภาพในการแข่งขัน มีการขยายการลงทุน และมีคำสั่งซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่อง
	เครื่องใช้ไฟฟ้า (5.0%)	เครื่องรับโทรทัศน์คาดว่าจะได้รับผลดีจากความต้องการซื้อที่เพิ่มขึ้นในช่วงการแข่งขันฟุตบอลโลกในปี 2557
ข้อจำกัดด้านอุปทานมีแนวโน้มคลี่คลาย	สินค้าประมง (1.2%)	โรคระบาดคาดว่าจะบรรเทาลง โดยปัจจุบันปริมาณการส่งออกมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ
อุปสงค์มีแนวโน้มปรับตัวขึ้น	อิเล็กทรอนิกส์ (14.4%)	การส่งออก Hard Disk Drive มีแนวโน้มเติบโตได้บ้างตามการคาดการณ์การขยายการลงทุนด้าน IT ของโลก โดยเฉพาะสหรัฐฯ ซึ่งจะส่งผลดีต่อความต้องการ Personal Computer
ราคามีแนวโน้มปรับตัวขึ้น	สินค้าเกษตรแปรรูป (12.5%)	แนวโน้มราคาสินค้าที่ปรับตัวขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจโลก

หมายเหตุ: ตัวเลขใน () หมายถึงน้ำหนักในการส่งออกปี 2556

สำหรับประเทศไทยนั้นถูกจัดอยู่ในกลุ่มหลัง เพราะถึงแม้ไทยจะมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ค่อนข้างสูง แต่ไทยมีเทคโนโลยีการผลิตอยู่ในระดับกลางและมีข้อจำกัดทางเทคโนโลยีการผลิตที่ไม่สอดคล้องกับบรรณนิยมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ดังรายละเอียดที่กล่าวแล้วในบทความก่อนหน้านี้เรื่อง “ความท้าทายด้านอุปทานต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของไทย” นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ทำให้ไทยได้รับประโยชน์จากการฟื้นตัวเศรษฐกิจประเทศ

4. อุปสงค์ในประเทศ

อุปสงค์ในประเทศโดยรวมชะลอลงจากปีก่อนค่อนข้างมาก แม้ในช่วงครึ่งแรกของปีจะขยายตัวดีและเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปี ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองที่สูงขึ้นทำให้ภาคเอกชนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายและลงทุน เช่นเดียวกับภาครัฐที่ใช้จ่ายเพื่อลงทุนได้น้อยกว่าปกติ

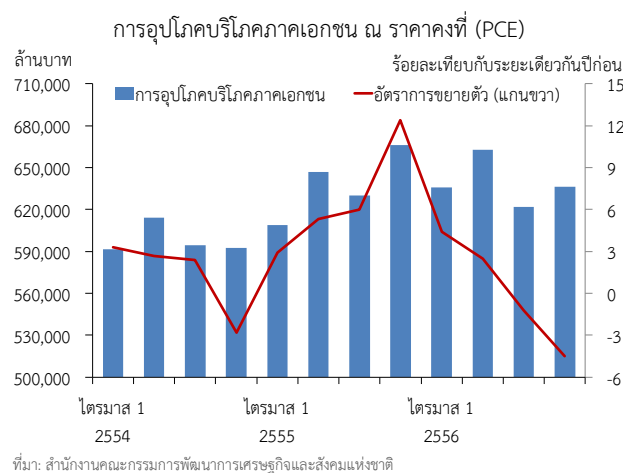
4.1 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน

การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนที่มีการเร่งใช้จ่ายไปมากโดยเฉพาะรถยนต์ซึ่งเป็นผลจากมาตรการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรก เมื่อผลของมาตรการกระตุ้นการบริโภคหมดลง ประกอบกับหนี้ครัวเรือนที่สูงขึ้นส่งผลให้ครัวเรือนระมัดระวังในการใช้จ่าย

ในปี 2556 การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวชะลอลง ทั้งนี้ในช่วงครึ่งแรกของปีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวดีและเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะการใช้จ่ายในสินค้าคงทนที่สำคัญคือยานยนต์ที่ยังมีการทยอยส่งมอบตามยอดค้างจองจากโครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกและการเร่งทำการตลาดของผู้ประกอบการหลังจากสิ้นสุดโครงการฯ นอกจากนี้ การบริโภคสินค้าอื่นๆ ยังได้รับแรงสนับสนุนจากรายได้

ทั้งในและนอกภาคเกษตรที่ได้รับผลดีจากมาตรการของภาครัฐ อาทิ การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็น 300 บาททั่วประเทศตั้งแต่ 1 มกราคม 2556 และโครงการรับจำนำข้าว รวมถึงรายได้จากการทำงานล่วงเวลาโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรม และการจ้างงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี ตลอดจนสินเชื่อที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลอื่นและสินเชื่อเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์

อย่างไรก็ดี ในช่วงครึ่งหลังของปีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนหดตัวตามการใช้จ่ายในสินค้าคงทนที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะยานยนต์ที่การส่งมอบตามยอดค้างจองทยอยหมดลงและความต้องการรถยนต์ใหม่ที่ค่อนข้างน้อย ขณะที่การใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทนขยายตัวชะลอลงเนื่องจาก 1) คริวเรือนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายจากหนี้ครัวเรือนที่เร่งตัวขึ้นในช่วงก่อนหน้านี้ 2) สถาบันการเงินเพิ่มความเข้มงวดในด้านมาตรฐานการให้สินเชื่อแก่ครัวเรือน และ 3) รายได้จากการทำงานล่วงเวลาชะลอลง ประกอบกับความเชื่อมั่นในการจับจ่ายใช้สอยของผู้บริโภคที่โน้มลดลงตามทิศทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปีที่ส่งผลกระทบเพิ่มเติม

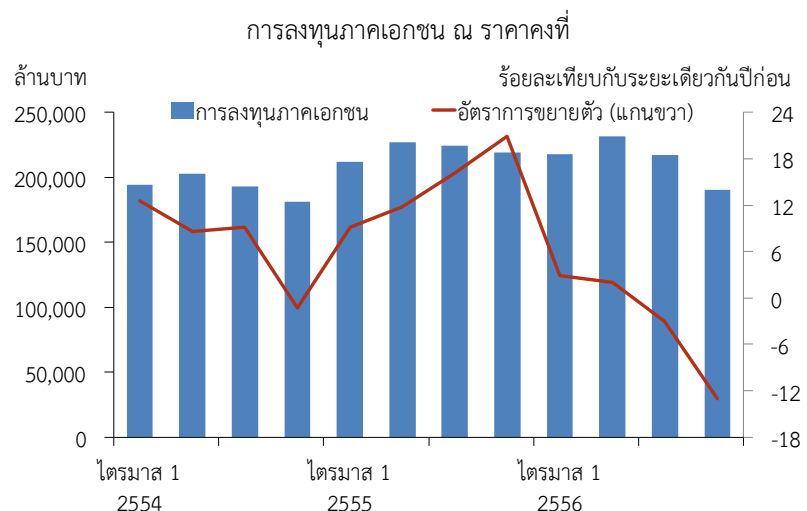
สำหรับแนวโน้มในปี 2557 คาดว่าการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนจะขยายตัวได้ในอัตราที่ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ เนื่องจากภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูงทำให้ครัวเรือนยังจำเป็นต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ขณะที่การใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทนยังคงขยายตัวด้วยแรงสนับสนุนจากรายได้ของครัวเรือนที่มีแนวโน้มปรับตัวขึ้นตามการส่งออกที่ฟื้นตัวตามเศรษฐกิจโลกส่วนการใช้จ่ายในสินค้าคงทนจะยังคงเป็นปัจจัยถ่วงการบริโภคไปอีกระยะหนึ่งก่อนที่จะค่อยๆ หายยฟื้นตัวในช่วงครึ่งหลังของปี

4.2 การลงทุนภาคเอกชน

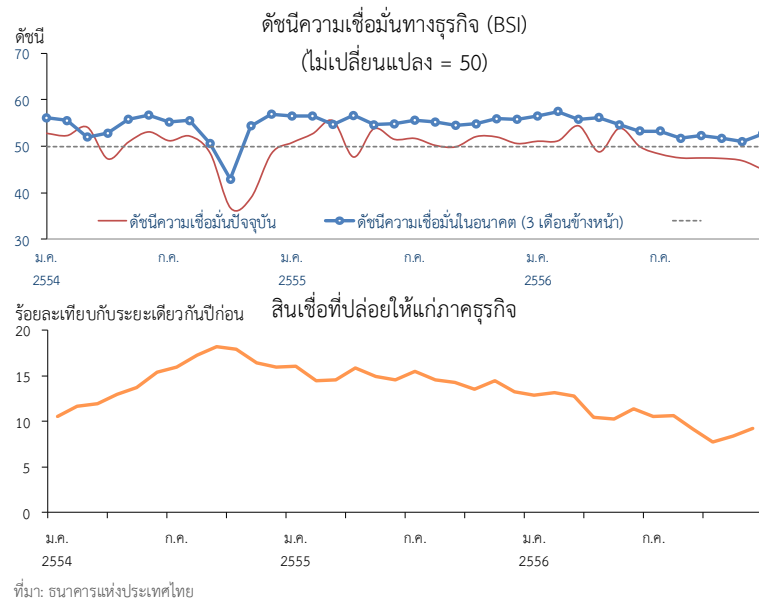
การลงทุนภาคเอกชนหดตัวเล็กน้อยจากปีก่อนที่มีการเร่งลงทุนเพื่อฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัย และการลงทุนส่วนหนึ่งชะลอออกไปเพื่อรอประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมือง

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2556 การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวจากการลงทุนด้านการก่อสร้างตามการเติบโตของภาคอสังหาริมทรัพย์ทั่วประเทศที่ขยายตัวดี และการซื้อรถยนต์เชิงพาณิชย์ที่ขยายตัวสูงต่อเนื่องจากปีก่อนตามการส่งมอบรถยนต์ที่ค้างจองจากมาตรการลดคืนแรก อย่างไรก็ตาม การลงทุนในช่วงครึ่งหลังของปีหดตัวจากการเร่งนำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัยในปีก่อน การบริโภคภาคเอกชนที่ชะลอตัว คำสั่งซื้อจากต่างประเทศที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ รวมทั้งความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการที่โน้มลงตามแนวโน้มเศรษฐกิจและเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ ผู้ประกอบการบางส่วนจึงไม่จำเป็นต้องขยายกำลังการผลิต และชะลอการลงทุนออกไปเพื่อรอประเมินสถานการณ์ สอดคล้องกับสินเชื่อกาธุรกิจที่ชะลอลง ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนทั้งปี 2556 หดตัวเล็กน้อยจากปีก่อน โดยเฉพาะการลงทุนหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และเหล็ก

สำหรับการลงทุนด้านการก่อสร้างขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง สอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการด้านอสังหาริมทรัพย์ที่มีการเลื่อนการก่อสร้างออกไป เนื่องจากระดับหนี้ครัวเรือนที่สูงขึ้น ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อให้กับลูกค้าในช่วงครึ่งหลังของปี

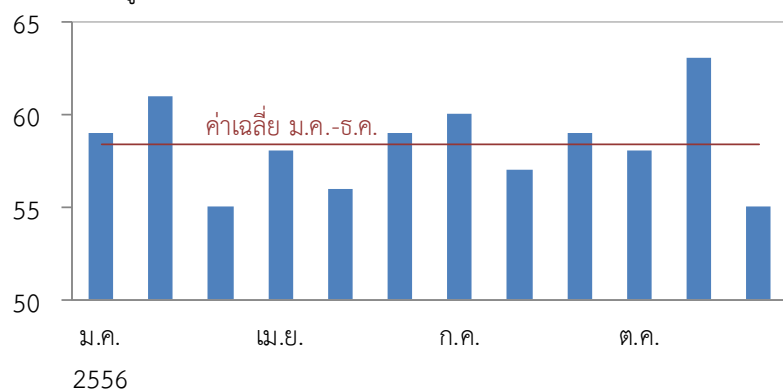
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แนวโน้มการลงทุนในปี 2557 คาดว่าจะฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามการส่งออกที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นและแรงสนับสนุนจากการบริโภคของภาคเอกชนที่ชะลอตัว ฟื้นตัวในช่วงครึ่งหลังของปี ประกอบกับผู้ประกอบการบางส่วนยังจำเป็นต้องลงทุนเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและทดแทนแรงงานที่ขาดแคลน นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการเงินยังเอื้อต่อการลงทุนทั้งในด้านต้นทุนกู้ยืมที่อยู่ในระดับต่ำ และฐานะทางการเงินของธุรกิจที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี

การลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตใน 3 เดือนข้างหน้า

ร้อยละของผู้ตอบ

ที่มา: การสำรวจผู้ประกอบการ, ธนาคารแห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ดี การขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนในระยะต่อไปยังเผชิญกับข้อจำกัดในหลายด้าน กล่าวคือ 1) ข้อจำกัดในการยกระดับเทคโนโลยีการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโลกที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อาทิ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังเน้นผลิตฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์เป็นหลัก 2) ด้านตลาดแรงงานที่ผลิตภาพแรงงานขยายตัวได้ต่ำ ทักษะแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของนายจ้าง (Skill Mismatch) และบางอุตสาหกรรมยังต้องพึ่งพิงการใช้แรงงานซึ่งอาจไม่สามารถทดแทนแรงงานด้วยเครื่องจักรได้มากนัก และ 3) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอนสูงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและการตัดสินใจลงทุนของภาคธุรกิจ (Crowding-in Effect) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

4.3 ภาคการคลัง

ในปี 2556 บทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐน้อยลงจากปีก่อน ตามการเบิกจ่ายงบลงทุนที่ทำได้ต่ำกว่าปกติ และการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่ไม่คืบหน้ามากนัก ประกอบกับเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปีทำให้การใช้จ่ายลงทุนบางส่วนต้องล่าช้าออกไป

ในปีงบประมาณ 2556 รัฐบาลตั้งงบประมาณขาดดุล 300 พันล้านบาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่คาดว่าจะยังคงได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่เปราะบาง รวมถึงดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและดูแลค่าครองชีพของประชาชน อาทิ โครงการรับจำนำข้าว มาตรการลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล นอกจากนี้ รัฐบาลมีแผนฟื้นฟูและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศผ่านการใช้จ่ายนอกงบประมาณตาม พ.ร.บ. กู้เงินเพื่อลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน 2 ล้านล้านบาท และ พ.ร.ก. บริหารจัดการน้ำในวงเงินกู้ 3.5 แสนล้านบาท

อย่างไรก็ดี การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ โดยในปีงบประมาณ 2556 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ 2,171 พันล้านบาท คิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 90.5 ของงบประมาณที่ตั้งไว้ และต่ำกว่าอัตราเบิกจ่าย 5 ปีย้อนหลังเฉลี่ยที่ร้อยละ 93.1 จากรายจ่ายด้านลงทุนที่ได้จำกัด แม้ในช่วงครึ่งแรกของปี รัฐบาลสามารถเร่งเบิกจ่ายงบลงทุนได้ภายใต้มาตรการเร่งรัดเบิกจ่าย แต่ในช่วงครึ่งหลังของปี รัฐบาลประสบปัญหาการจัดจ้างผู้รับเหมาและขาดแคลนแรงงานก่อสร้างทำให้การเบิกจ่ายลงทุนเป็นไปอย่างล่าช้า สำหรับการใช้จ่ายรายจ่ายประจำยังดำเนินไปตามปกติ โดยรัฐบาลมีการใช้จ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอนมากขึ้นผ่านการอุดหนุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามโครงการรับจำนำข้าว เงินโอนสู่กองทุนเงินนอกงบประมาณ เช่น กองทุนหลักประกันสุขภาพ และกองทุนหมู่บ้านตามนโยบายของรัฐบาล รวมถึงเงินโอนสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านรายได้ ในภาพรวมรัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้เป็นไปตามแผน โดยจัดเก็บได้ 2,571 พันล้านบาท สูงกว่าเป้าหมาย 60.4 พันล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 2.4 จากภาษีสรรพสามิตรถยนต์ที่จัดเก็บได้สูงกว่าเป้าหมาย เป็นสำคัญ ตามมาด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ในขณะที่การจัดเก็บภาษีเงินได้หลายรายการต่ำกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลประมาณการไว้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว อาทิ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้รับผลกระทบจากการบริโภคในประเทศที่ชะลอตัว รวมทั้งมูลค่าการนำเข้าสินค้าที่ลดลง เช่นเดียวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลที่นอกจากจะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจแล้ว อีกส่วนหนึ่งยังมาจากธุรกิจบางส่วนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยเมื่อปลายปี 2554 รวมถึงการปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 23 และ 20 ตามลำดับ

การใช้จ่ายกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ระดับหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากสิ้นปีงบประมาณ 2555 ประมาณ 500 พันล้านบาท โดยรัฐบาลมียอดคงค้างหนี้สาธารณะ ณ สิ้นปีงบประมาณ 2556 มูลค่า 5,431 พันล้านบาท หรือร้อยละ 45.5 ของ GDP แม้ว่าสัดส่วนนี้ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ร้อยละ 60 ของ GDP แต่แนวโน้มการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นทั้งจากการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ และการใช้จ่ายเงินตามโครงการประชานิยม จะทำให้ระดับหนี้สาธารณะในภาพรวมมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

ในปีงบประมาณ 2557 รัฐบาลทยอยลดการขาดดุลงบประมาณเพื่อเข้าสู่เป้าหมายงบประมาณสมดุลในปี 2560 ด้วยการตั้งงบประมาณขาดดุล 250 พันล้านบาท เพื่อให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ และสามารถรองรับความผันผวนจากเศรษฐกิจโลก โดยในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ การใช้จ่ายของรัฐบาลได้รับผลกระทบบ้างจากการยุบสภาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณ โดยเฉพาะการใช้จ่ายลงทุนบางส่วนต้องล่าช้าออกไป นอกจากนี้ การกู้เงินและรายจ่ายภายใต้ พ.ร.ก. บริหารจัดการน้ำในส่วนที่ต้องทำประชาพิจารณ์ตามคำสั่งศาลปกครอง และ พ.ร.บ. ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ยังคงล่าช้ากว่าแผนที่วางไว้ค่อนข้างมากและมีความไม่แน่นอนสูง เนื่องจากยังต้องรอความชัดเจนในการดำเนินงานจากรัฐบาลชุดใหม่

สำหรับภาพรวมการจัดเก็บรายได้ในไตรมาสแรกปีงบประมาณ 2557 รัฐบาลยังคงจัดเก็บได้ตามเป้าหมาย อย่างไรก็ดี เหตุการณ์ทางการเมืองอาจส่งผลต่อบรรยากาศการใช้จ่ายของประชาชนและการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐในระยะต่อไป

ฐานะการคลังรัฐบาล^{1/}

(หน่วย: พันล้านบาท)

ปีงบประมาณ

	2553	2554 ^P	2555 ^P	2556 ^P
รายได้จากการดำเนินงาน ^{2/}	1,708.6	1,892.0	1,980.6	2,157.6
(% yoy)	(21.2%)	(10.7%)	(4.7%)	(8.9%)
รายจ่ายจากการดำเนินงาน ^{3/}	1,565.0	1,801.9	1,981.7	2,106.7
(% yoy)	(-2.7%)	(15.1%)	(10.0%)	(6.3%)
ดุลจากการดำเนินงาน	143.7	90.2	-1.1	50.9
การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีใช้ทางการเงิน	147.0	201.4	229.6	268.4
ดุลเงินในงบประมาณ	-3.3	-111.3	-230.7	-217.5
ดุลเงินนอกงบประมาณ	-197.1	-48.7	-57.2	8.4
: รายจ่ายตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง	-218.8	-61.1	-24.4	-7.5
ดุลเงินสด	-200.4	-159.9	-287.9	-209.1
การกู้ยืมสุทธิ	345.1	241.9	335.4	244.3
การเปลี่ยนแปลงสุทธิในเงินคงคลัง	-144.7	-82.0	-47.5	-35.2
ยอดคงค้างเงินคงคลัง ณ สิ้นงวด	439.3	521.3	568.8	603.9

หมายเหตุ: ^{1/} ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่จากที่อ้างอิงตามคู่มือ GFS ฉบับปี 1986 มาเป็นฉบับปี 2001^{2/} ข้อมูลรายได้ในตารางนี้ เป็นข้อมูลรายได้ นำส่งคลังซึ่งแตกต่างจากข้อมูลรายได้จัดเก็บในตารางก่อนหน้า^{3/} ไม่รวมชำระคืนต้นเงินกู้

P = ข้อมูลเบื้องต้น

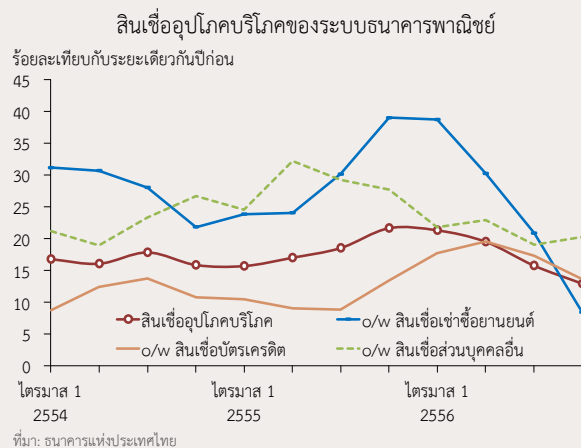
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) กระทรวงการคลัง

ฝ่ายสถิติและสารสนเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย

หนี้ครัวเรือนและผลกระทบต่อการบริโภค

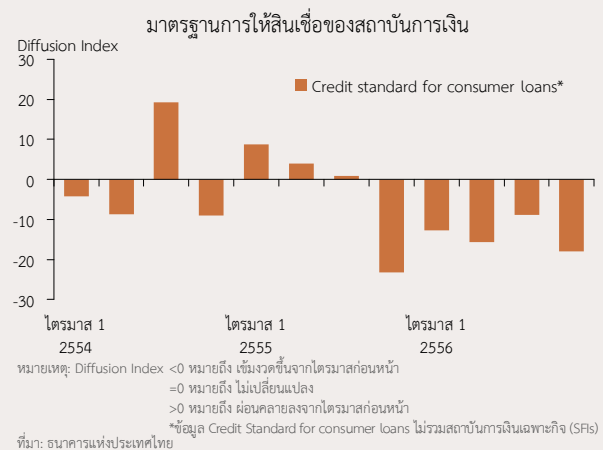
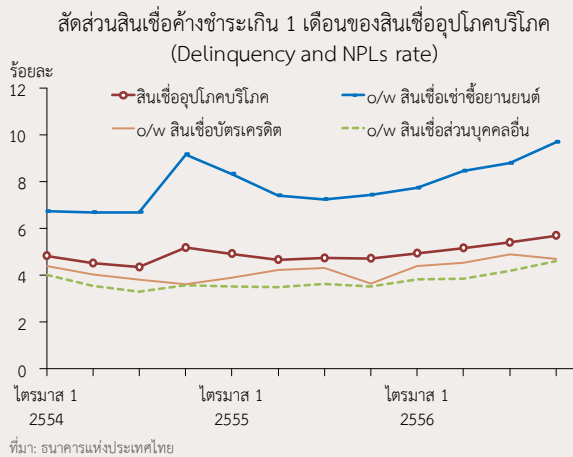
การบริโภคภาคครัวเรือนที่ขยายตัวสูงมาตั้งแต่ปี 2555 จนถึงต้นปี 2556 มาจากความต้องการใช้จ่ายเพื่อฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัยและมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายของภาครัฐ ประกอบกับมีปัจจัยสนับสนุนเพิ่มเติมจากต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำ ซึ่งเอื้อต่อการใช้จ่ายผ่านสินเชื่ออุปโภคบริโภค โดยเฉพาะสินเชื่อเช่าซื้อยานยนต์และสินเชื่อส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายของครัวเรือนที่เร่งไปมากและภาระหนี้ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ในช่วงครึ่งหลังของปี 2556 ครัวเรือนใช้จ่ายด้วยความระมัดระวังมากขึ้น ในระยะต่อไป กำลังซื้อที่มีค่อนข้างจำกัด ส่วนหนึ่งเนื่องจากระดับหนี้ที่สูงขึ้นทำให้ความสามารถของครัวเรือนในการรองรับความไม่แน่นอนต่อรายได้ในอนาคตมีน้อยลงจะเป็นปัจจัยที่มีผลถ่วงการใช้จ่ายของครัวเรือนให้ขยายตัวต่ำกว่าเกณฑ์ปกติไปอีกระยะหนึ่ง

การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าคงทน โดยเฉพาะยานยนต์เร่งตัวมากตั้งแต่ปี 2555 ถึงไตรมาสแรกของปี 2556 เป็นผลจากความต้องการสินค้าที่สะสมมาตั้งแต่ปลายปี 2554 เนื่องจากโรงงานผลิตสินค้าและเส้นทางคมนาคมขนส่งได้รับความเสียหายมากในช่วงที่เกิดมหาอุทกภัย ประกอบกับได้รับประโยชน์จากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทั้งการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ โครงการรับจำนำสินค้าเกษตร รวมถึงโครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรก นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยสนับสนุนเพิ่มเติมจากต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำซึ่งเอื้อต่อการใช้จ่ายโดยใช้สินเชื่อ ส่งผลให้สินเชื่อครัวเรือนขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งสินเชื่อเช่าซื้อยานยนต์ (Leasing) และสินเชื่อส่วนบุคคล อาทิ การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวของสินเชื่ออุปโภคบริโภคในปี 2555 ที่เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 18.2 นอกจากนี้ อัตราส่วนหนี้ครัวเรือนต่อผลผลิตมวลรวมในประเทศ (GDP) ในปี 2555 ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนว่าภาระหนี้สินของครัวเรือนเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายได้ที่ได้รับ

หนี้ครัวเรือนและภาระค่าใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นนี้ส่งผลให้การใช้จ่ายของครัวเรือนในสินค้าคงทนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ยานยนต์ อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้าและเฟอร์นิเจอร์ชะลอลงนับตั้งแต่ช่วงปลายปี 2555 เป็นต้นมา เพราะเป็นสินค้าที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพน้อยกว่าสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป ผู้บริโภคจึงสามารถชะลอการซื้อออกไปได้ และเนื่องจากสินค้าประเภทนี้มักมีมูลค่าสูง ครัวเรือนจึงนิยมซื้อด้วยเงินผ่อนซึ่งอาจทำให้ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นเกินความสามารถในการผ่อนชำระ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี 2555 การใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทน อาทิ อาหาร เครื่องดื่ม และเสื้อผ้ายังไม่ได้รับผลกระทบจากระดับหนี้ที่ก่อตัวขึ้นเท่าใดนัก โดยสามารถขยายตัวได้จากปัจจัยพื้นฐานด้านรายได้และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับภาวะการเงินที่ยังเอื้อต่อการใช้จ่าย

เมื่อก้าวเข้าสู่ปี 2556 กำลังซื้อของครัวเรือนที่เคยอยู่ในเกณฑ์ดีเริ่มได้รับผลกระทบจากการเร่งใช้จ่ายในช่วงก่อนหน้านี้ ประกอบกับแรงกระตุ้นจากมาตรการภาครัฐที่ทยอยลดลง รวมทั้งการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ชะลอตัวเริ่มกระทบต่อรายได้ครัวเรือนโดยเฉพาะในส่วนของการทำงานล่วงเวลา นอกจากนี้รายได้ในภาคเกษตรยังได้รับผลกระทบจากราคาข้าวและยางพาราที่ชะลอตัว ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนบางส่วนลดลง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อย สะท้อนจากอัตราการผิดนัดชำระหนี้เกิน 1 เดือนที่เริ่มปรับสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2556

การใช้จ่ายที่มากเกินไปความสามารถในการชำระคืนในช่วงก่อนหน้านี้เริ่มปรากฏผลบั่นทอนการบริโภคของครัวเรือนอย่างชัดเจนตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2556 เป็นต้นมา เนื่องจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อภาวะเศรษฐกิจและรายได้ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครัวเรือนระมัดระวังในการใช้จ่ายและพยายามไม่ก่อหนี้เพิ่มเติม ในขณะที่เดียวกันการขอสินเชื่อของครัวเรือนที่ยังพอมีความสามารถในการก่อหนี้ก็ทำได้ยากขึ้นเนื่องจากสถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ สะท้อนได้จากมาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีแนวโน้มเข้มงวดขึ้น ความระมัดระวังที่เพิ่มขึ้นนี้ส่งผลให้ภาระหนี้ภาคครัวเรือนชะลอตัวในช่วงปลายปี 2556 และทำให้การบริโภคของครัวเรือนชะลอตัวตามไปด้วย ซึ่งนอกเหนือจากการใช้จ่ายในสินค้าคงทนโดยเฉพาะรถยนต์ที่ลดลงอย่างต่อเนื่องแล้ว ยังส่งผลไปถึงการใช้จ่ายในสินค้าไม่คงทนให้ชะลอตัวมากกว่าปกติ โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ไม่มีวิกฤตทางเศรษฐกิจใดๆ อย่างไรก็ตาม ภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้นจากทุกภาคส่วนเป็นสัญญาณการปรับตัวที่จะทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และการเติบโตของการบริโภคควรมีที่มาจากกำลังซื้อที่เพิ่มขึ้นมากกว่าการใช้จ่ายที่เกินตัวซึ่งจะเป็นการบ่มเพาะความเปราะบางให้กับระบบเศรษฐกิจ

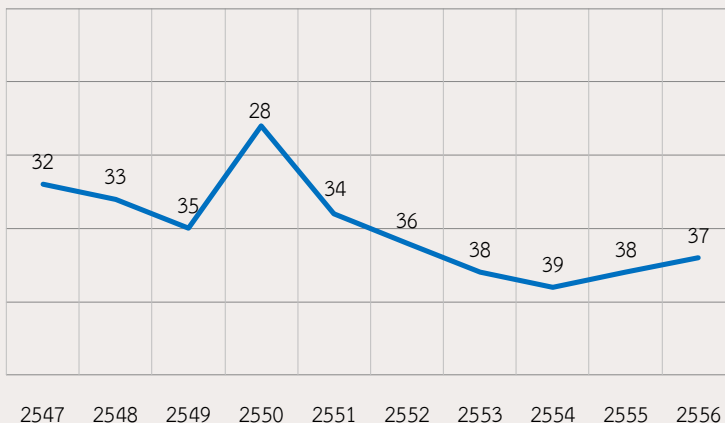
ทั้งนี้ หากครัวเรือนยังไม่สามารถปรับตัวโดยบริหารการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับภาระหนี้ รายได้ และเงินออม ข้อจำกัดจากภาระหนี้จะทำให้ครัวเรือนโดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อยซึ่งมีภาระหนี้ต่อรายได้มากกว่ากลุ่มรายได้อื่นอยู่แล้ว มีความสามารถในการรองรับความไม่แน่นอนของรายได้ในอนาคตน้อยลง ซึ่งเมื่อมองไปข้างหน้า ปัจจัยเสี่ยงต่อรายได้ครัวเรือนยังมีอยู่ค่อนข้างมาก ทั้งรายได้นอกภาคเกษตรที่ส่วนหนึ่งยังขึ้นอยู่กับสภาพตัวของเศรษฐกิจ และรายได้ในภาคเกษตรที่ราคาสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว และยางพารายังมีความผันผวนตามความต้องการและปริมาณผลผลิตในตลาดโลก ประกอบกับมาตรการอุดหนุนราคาสินค้าทางการเกษตรยังมีความไม่ชัดเจนทางนโยบาย ซึ่งความไม่แน่นอนเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และอาจทำให้ครัวเรือนระมัดระวังในการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไปอีก จนอาจเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้การกลับเข้าสู่อัตราการเติบโตในระดับปกติของการบริโภคภาคครัวเรือนต้องอาศัยเวลานานขึ้นในระยะข้างหน้า

ความสามารถในการแข่งขันกับโอกาสการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 เป็นโอกาสที่ทุกประเทศในกลุ่มอาเซียนจะเปิดประตูรับการลงทุนจากต่างชาติ แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือขนาดการลงทุนที่จะไหลสู่แต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการดึงดูดการลงทุนของประเทศนั้นๆ ดังนั้น การสำรวจระดับการแข่งขันของประเทศเมื่อเทียบกับคู่แข่งทั้งในด้านจุดแข็งและในด้านที่จำเป็นต้องพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิตและดึงดูดการลงทุนให้พร้อมรับโอกาสจากการเปิด AEC ในอีก 1 ปีข้างหน้า

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สัดส่วนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังอาเซียนต่อการลงทุนโดยตรงรวมของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 4 ในปี 2552 มาอยู่ที่ร้อยละ 8 ในปี 2555 ส่วนหนึ่งมาจากขนาดตลาดของกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่ขยายตัวต่อเนื่อง โดยประเทศที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากที่สุดในอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย และเวียดนาม ตามลำดับ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมายังไทยและประเทศในภูมิภาคมากขึ้น แต่การกระจายตัวรวมถึงประเภทของการลงทุนในแต่ละประเทศนั้นแตกต่างกันไปตามความสามารถในการดึงดูดการลงทุนของประเทศนั้นๆ

อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย

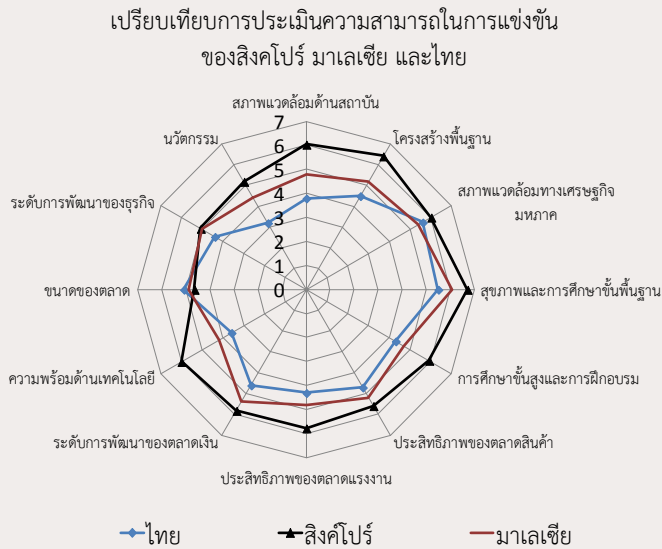
ที่มา: WEF The Global Competitiveness Report

คะแนนเฉลี่ยยังคงเท่าเดิม โดยปัจจัยที่ทำให้อันดับดีขึ้นคือปัจจัยด้านประสิทธิภาพโดยเฉพาะประสิทธิภาพของตลาดสินค้าและตลาดแรงงาน และด้านนวัตกรรมในส่วนของการพร้อมทางด้านเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยพื้นฐานทั้งโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาคมีอันดับต่ำลงและอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ล้วนมาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ทั้งการคอร์รัปชัน ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองและนโยบาย ตลอดจนกระบวนการทำงานในระบบราชการ

หากวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของไทย จากการสำรวจอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดยการจัดอันดับของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)¹ พบว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ชีตความสามารถในการแข่งขันของไทย ถดถอยลงจากอันดับที่ 32 ในปี 2547 เป็นอันดับที่ 37 ในปัจจุบัน และจากการสำรวจประจำปี 2556-2557 พบว่า แม้อันดับความสามารถในการแข่งขัน จะดีกว่าปีที่ผ่านมา 1 อันดับ แต่ระดับ

¹ การสำรวจของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ปี 2556-2557 สำรวจในเดือนกันยายน จำนวน 148 ประเทศ

นอกจากนี้ หากเทียบประเทศที่มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสูงกว่าไทย ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย พบว่าเงินทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในมาเลเซียและสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็น

ที่มา: WEF The Global Competitiveness Report, 2013-2014

การลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เนื่องจากมีความพร้อมกว่าไทยในหลายด้าน ทั้งในด้านเทคโนโลยี สาธารณูปโภค คุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา และนวัตกรรม ขณะที่อินโดนีเซีย แม้จะมีอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมต่ำกว่าไทย แต่มีพัฒนาการที่เร็วมาก โดยขยับจากอันดับที่ 50 ในปี 2555 มาอยู่ที่อันดับที่ 38 ในปี 2556 เนื่องจากมีจุดแข็งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานของภาครัฐ และนวัตกรรมที่ปรับตัวขึ้นค่อนข้างมาก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

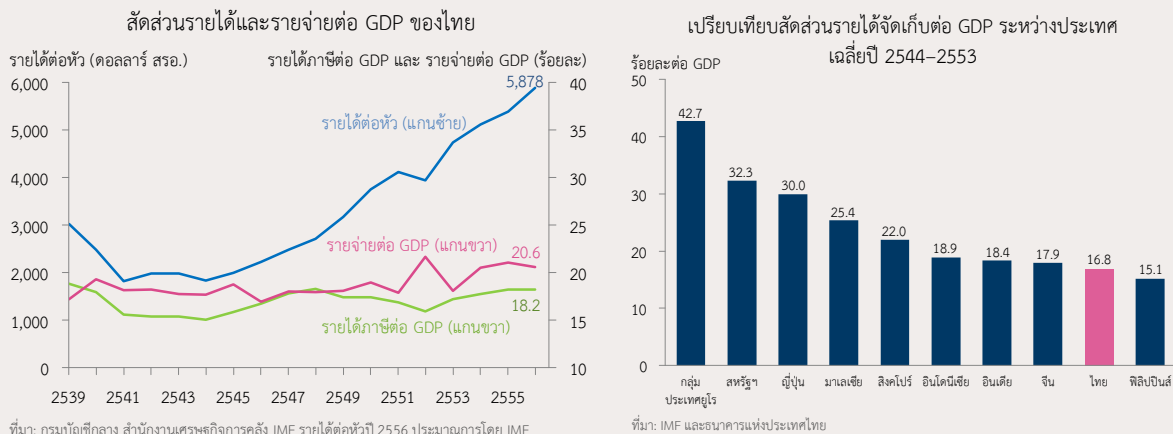
สำหรับกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว พม่าและเวียดนาม (CLMV) แม้ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะไม่ได้มีมูลค่ามากนักเมื่อเทียบกับไทย แต่อัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว² โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น อาทิ ภาคเหมืองแร่ และอุตสาหกรรมสินค้าหัตถกรรม เนื่องจากกลุ่ม CLMV มีข้อได้เปรียบที่สำคัญคือการเป็นแหล่งแรงงานที่มีค่าจ้างถูกโดยเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน ประกอบกับเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของเวียดนามปรับตัวขึ้นจากอันดับที่ 65 ในปี 2555 เป็นอันดับที่ 59 ในปี 2556 ขณะที่ลาวและพม่าเพิ่งได้รับการจัดอันดับเป็นครั้งแรกในปี

ดังนั้น เพื่อไม่ให้ไทยเสียโอกาสในด้านการลงทุนหลังการเปิด AEC ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ไทยเป็นที่น่าสนใจในสายตานักลงทุนต่างชาติ โดยเร่งเปลี่ยนจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็งเพื่อเร่งให้ทันประเทศคู่แข่งที่กำลังก้าวไปก่อนอย่างมาเลเซีย และหนีห่างจากประเทศที่กำลังไล่ตามอย่างอินโดนีเซียและเวียดนาม กล่าวคือ 1) การพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและระบบขนส่งมวลชนให้มีโครงข่ายที่กว้างขึ้น รวมทั้งการพัฒนาระบบสาธารณสุขและคุณภาพการศึกษาเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น 2) การปฏิรูปโครงสร้างทางสถาบัน อาทิ การแก้ปัญหาคอร์รัปชันโดยการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีการตรวจสอบที่เข้มงวดพร้อมกับเพิ่มบทลงโทษผู้ที่ทำความผิดให้รุนแรงขึ้น และ 3) ภาครัฐควรสร้างเสถียรภาพทางการเมืองเพื่อบรรยากาศที่ดีต่อการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งสามารถทำได้โดยการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคมทั้งในด้านโอกาส รายได้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ หากเราสามารถแก้จุดอ่อนเหล่านี้ไปพร้อมๆ กับเสริมจุดแข็งในด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจมหภาค รวมทั้งระดับการพัฒนาของตลาดเงิน น่าจะช่วยให้เราไม่ตกขบวนและเติบโตอย่างยั่งยืนได้

² อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของการลงทุนในช่วงปี 2552-2555 สูงถึงร้อยละ 20 ต่อปี

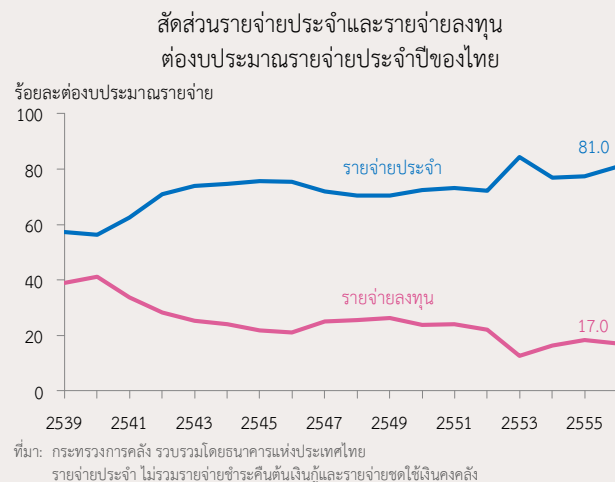
การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการคลังของไทย : นัยต่อเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โครงสร้างทางการคลังของไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) ความไม่สมดุลระหว่างรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล โดยรายจ่ายขยายตัวมากกว่าความสามารถในการจัดเก็บรายได้และ 2) รายจ่ายประจำและรายจ่ายตามนโยบายประชานิยมมีมากขึ้น ขณะที่การใช้จ่ายลงทุนมีสัดส่วนลดลง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการคลังดังกล่าวมีนัยต่อเศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมา รวมทั้งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมในระยะต่อไป

ประการแรก เมื่อพิจารณารายได้และรายจ่ายของรัฐบาลในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แม้ว่ารายได้ต่อหัวของไทยจะเพิ่มสูงขึ้นจากประมาณ 2,500 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีในปี 2547 มาอยู่ที่ระดับเกือบ 6,000 ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีในปี 2556 แต่การจัดเก็บรายได้ในภาพรวมของประเทศยังอยู่ในระดับไม่สูงนัก โดยในปีงบประมาณ 2556 รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลัง 2,157 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.2 ต่อ GDP และหากพิจารณาค่าเฉลี่ยในช่วงปี 2544-2553 การจัดเก็บรายได้ของไทยอยู่ที่ร้อยละ 16.8 ต่อ GDP ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศยูโรในช่วงเวลาเดียวกันที่อยู่ที่ร้อยละ 22, 30 และ 42.7 ต่อ GDP ตามลำดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคที่มีระดับการพัฒนาที่ใกล้เคียงกัน อาทิ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของไทยยังต่ำกว่าประเทศเหล่านี้อีกด้วย

ขณะที่การใช้จ่าย (รวมรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้และรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง) ในปีงบประมาณ 2556 อยู่ที่ 2,438 พันล้านบาท หรือมีสัดส่วนร้อยละ 20.6 ต่อ GDP โดยรายจ่ายที่มากกว่ารายได้ ส่วนหนึ่งเป็นผล

จากการเร่งขึ้นของรายจ่ายประจำที่เป็นภาระผูกพัน เช่น รายจ่ายด้านสวัสดิการและรายจ่ายด้านการศึกษาซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้จ่ายตามนโยบายประชานิยม อาทิ มาตรการคืนภาษีรถยนต์คันแรก โครงการรับจำนำผลิตผลทางการเกษตรที่มีสูงขึ้น ทั้งนี้ ความไม่สมดุลระหว่างรายได้และรายจ่ายมีส่วนทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการคลังขาดดุลต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา

ประการที่สอง สัดส่วนของรายจ่ายประจำสูงขึ้นจากประมาณการไม่ถึงร้อยละ 60 ในปี 2539 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 80 ในปี 2556 ส่วนหนึ่งมาจากการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายด้านสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การสมทบกองทุนประกันสังคม และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การใช้จ่ายงบประมาณที่เพิ่มขึ้นนี้ ส่งผลให้งบลงทุนมีสัดส่วนลดลงจากในปี 2539 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 40 ปรับลดลงมาเหลือเพียงไม่ถึงร้อยละ 20 ในปี 2556 ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าสัดส่วนนี้มีแนวโน้มลดลงตลอด 10 ปีที่ผ่านมา

เครื่องชี้ความสามารถในการแข่งขันของไทย

Global Competitiveness Index

	Rank (out of 148)	Score (1-7)
GCI 2013-2014.....	37	4.5
GCI 2012-2013 (out of 144).....	38	4.5
GCI 2011-2012 (out of 142).....	39	4.5
Basic requirements (40.0%).....	49	4.9
Institutions.....	78	3.8
Infrastructure.....	47	4.5
Macroeconomic environment.....	31	5.6
Health and primary education.....	81	5.5
Efficiency enhancers (50.0%).....	40	4.4
Higher education and training.....	66	4.3
Goods market efficiency.....	34	4.7
Labor market efficiency.....	62	4.3
Financial market development.....	32	4.6
Technological readiness.....	78	3.6
Market size.....	22	5.1
Innovation and sophistication factors (10.0%).....	52	3.8
Business sophistication.....	40	4.4
Innovation.....	66	3.2

ที่มา: Global Competitiveness Report 2013-2014

การปฏิรูปด้านการคลัง

เพื่อแก้ปัญหาโครงสร้างทางการคลังดังกล่าว การปฏิรูปการบริหารจัดการด้านการคลังอย่างเป็นรูปธรรมนั้นจำเป็นต้องมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป โดยจะต้องมีการปรับปรุงกฎเกณฑ์ด้านการคลังเพื่อสร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจในระยะยาวในด้านต่างๆ

ในด้านรายจ่ายอาจทำได้โดย 1) มีการกำหนดสัดส่วนของงบลงทุนต้องงบประมาณประจำปีอย่างเหมาะสม รวมทั้งพยายามลดรายจ่ายประจำที่ไม่จำเป็นลง 2) ควบคุมรายจ่ายตามนโยบายประชานิยมที่ไม่มีผลช่วยเพิ่มศักยภาพของประเทศ แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนได้บ้างแต่ในระยะยาวจะสร้างภาระทางการคลังและบั่นทอนศักยภาพการพัฒนาของประเทศ 3) เพื่อเป็นการรักษาวินัยด้านการคลัง ควรมีการกำหนดงบประมาณสำหรับคืนเงินต้นเงินกู้ในแต่ละปีให้ชัดเจน รวมถึง 4) พิจารณาจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นกลางและเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร เพื่อวิเคราะห์และให้ความเห็นด้านงบประมาณ ในลักษณะคล้ายคลึงกับ Congressional Budget Office (CBO) ในสหรัฐอเมริกา

สำหรับด้านรายได้ รัฐบาลควรเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ โดยจากการศึกษาพบว่าประเทศอื่นที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจใกล้เคียงกับไทยโดยเฉลี่ยสามารถจัดเก็บภาษีได้ร้อยละ 22.9 ของ GDP² ซึ่งหมายความว่า ไทยยังเพิ่มความสามารถในการจัดเก็บรายได้อีกประมาณร้อยละ 5 ทั้งนี้ รัฐบาลอาจพิจารณาปฏิรูปโครงสร้างภาษี อาทิ การปรับมาตรฐานการจัดหางบการเงินของภาคธุรกิจเพื่อขยายฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือพิจารณาจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและลดรายจ่ายเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง เป็นต้น

¹ ที่มา: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2013-2014

² ที่มา: สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปี 2553 เรื่อง ความท้าทายของนโยบายการคลัง: สู่ความยั่งยืนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจระยะยาว

5. ภาวะการเงิน

5.1 ภาวะการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

ภาวะการเงินผ่อนคลายต่อเนื่องตลอดทั้งปี

นโยบายการเงินในปี 2556 อยู่ในเกณฑ์ผ่อนคลายและสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในภาวะที่เศรษฐกิจโลกยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ประกอบกับความเสี่ยงด้านการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยสูงขึ้นจากการลงทุนของภาครัฐที่มีแนวโน้มล่าช้า และอุปสงค์ในประเทศของภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากฐานะการเงินของภาคครัวเรือนที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปีที่กระทบต่อความเชื่อมั่นผู้บริโภค ตลอดจนส่งผลให้ภาคธุรกิจส่วนหนึ่งชะลอการลงทุนออกไปเพื่อประเมินความชัดเจนทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีมติให้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้นร้อยละ 0.50 ต่อปี ครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2556 ในอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปี เพื่อเพิ่มแรงสนับสนุนให้กับเศรษฐกิจ หลังจากที่ในไตรมาสแรกของปีเศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราน่าต่ำกว่าที่คาด และอีกครั้งเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 ในอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปีเช่นกัน เพื่อลดความเสี่ยงให้กับเศรษฐกิจจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวอย่างชัดเจน ท่ามกลางความเชื่อมั่น

ภาคเอกชนที่เปราะบางมากขึ้นจากเหตุการณ์ทางการเมือง ส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2556 อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 2.25 ต่อปี

อัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนระยะสั้นในตลาดเงินและตลาด พันธบัตรปรับลดลงจากปีก่อนตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดย ณ สิ้นปี 2556 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคารระยะข้ามคืนและอัตรา ผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 1 เดือน อยู่ที่ร้อยละ 2.15 และ 2.30 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะปานกลางถึงยาว เคลื่อนไหวค่อนข้างผันผวนและโดยรวมปรับเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับอัตรา ผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ ตามการคาดการณ์ของตลาดถึงความ เป็นไปได้ที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ (Fed) จะทยอยปรับลดธุรกรรมอัดฉีด สภาพคล่อง (QE) เร็วขึ้น และส่งผลให้เกิดแรงขายพันธบัตรจากนักลงทุน ต่างประเทศ ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2556 อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 10 ปี อยู่ที่ร้อยละ 3.98 ต่อปี ปรับเพิ่มขึ้นจากสิ้นปีก่อนประมาณร้อยละ 0.5 ต่อปี

ธนาคารพาณิชย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้จากสิ้นปี 2555 ตามทิศทางอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดย ณ สิ้นปี 2556 อัตราดอกเบี้ย เงินฝากประจำ 12 เดือน และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้าชั้นดี (MLR) เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่ง อยู่ที่ร้อยละ 2.23 และ 6.84 ต่อปี ลดลงจากสิ้นปีก่อนที่ร้อยละ 2.46 และ 7.00 ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2556 ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐหลายแห่งออก ผลิตภัณฑ์เงินฝากพิเศษมากขึ้น ซึ่งให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากที่มี ระยะเวลาการฝากปกติเพื่อเร่งระดมเงินฝากอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเพื่อรองรับ ความต้องการสินเชื่อภาคเอกชนที่ยังอยู่ในระดับสูง

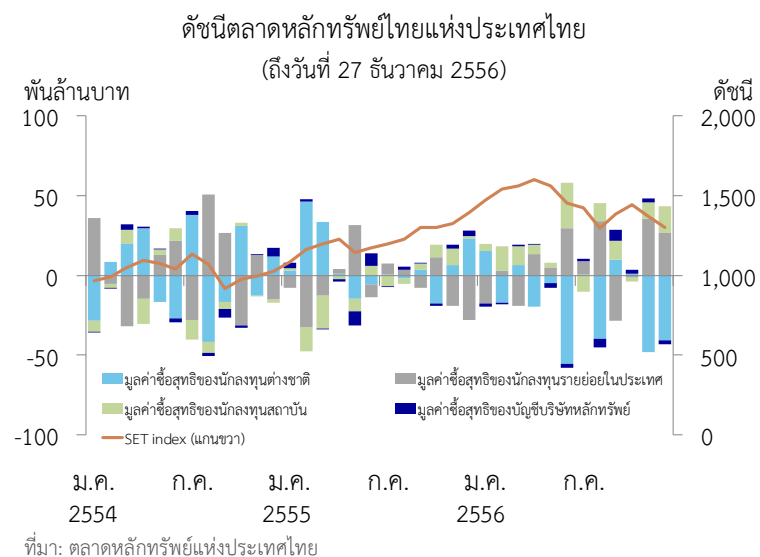
สินเชื่อภาคเอกชนของสถาบันการเงินโดยรวมยังขยายตัวในเกณฑ์ดี แม้จะมีทิศทางชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปี ตามภาวะเศรษฐกิจและสถาบัน การเงินที่เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อ โดยล่าสุด ณ สิ้นปี 2556 สินเชื่อภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 10 จากสิ้นปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 15.3 โดยเป็นการชะลอลงของสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน ทั้งนี้ การชะลอตัวของสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ภาคธุรกิจเป็นไปตามภาวะการลงทุนของ ภาคเอกชน ขณะที่การชะลอลงของสินเชื่อที่ปล่อยให้แก่ภาคครัวเรือนส่วนหนึ่ง เป็นผลจากการชะลอลงมากของสินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์หลังจากการส่งมอบ รถยนต์ภายใต้โครงการคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรกของภาครัฐในปีก่อนทยอย หมดลง รวมถึงภาระหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงทำให้สถาบันการเงินเข้มงวด กับการปล่อยสินเชื่อภาคครัวเรือนมากขึ้น

สำหรับเงินฝากรวมตัวแลกเงินขยายตัวชะลอลงสอดคล้องกัน โดยล่าสุด ณ สิ้นปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 7.5 ชะลอลงจากสิ้นปีก่อนที่ขยายตัว ร้อยละ 11.1 โดยผู้ฝากเงินหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้อัตรา ผลตอบแทนที่สูงกว่ามากขึ้น อาทิ ตราสารทุนและพันธบัตร ส่งผลให้สถาบัน

การเงินจำเป็นต้องแข่งขันระดมเงินฝากอย่างต่อเนื่องผ่านการเสนอผลิตภัณฑ์เงินฝากพิเศษที่ให้ผลตอบแทนค่อนข้างสูงโดยเฉพาะในช่วง 2 ไตรมาสแรกของปีเพื่อรองรับความต้องการสินเชื่อที่ยังมีอยู่สูง อย่างไรก็ตาม การแข่งขันระดมเงินฝากเริ่มชะลอความรุนแรงลงในช่วงครึ่งหลังของปี สอดคล้องกับการทยอยปรับลดแผนการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง

ตลาดหลักทรัพย์ของไทยได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนในตลาดการเงินโลกเป็นหลัก โดยมีเหตุการณ์ทางการเมืองช่วงปลายปีเป็นปัจจัยเสริม

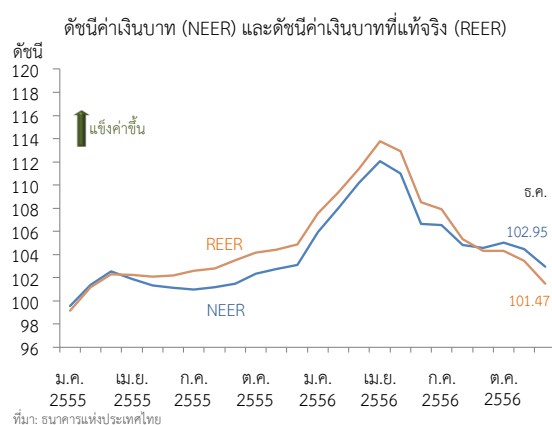
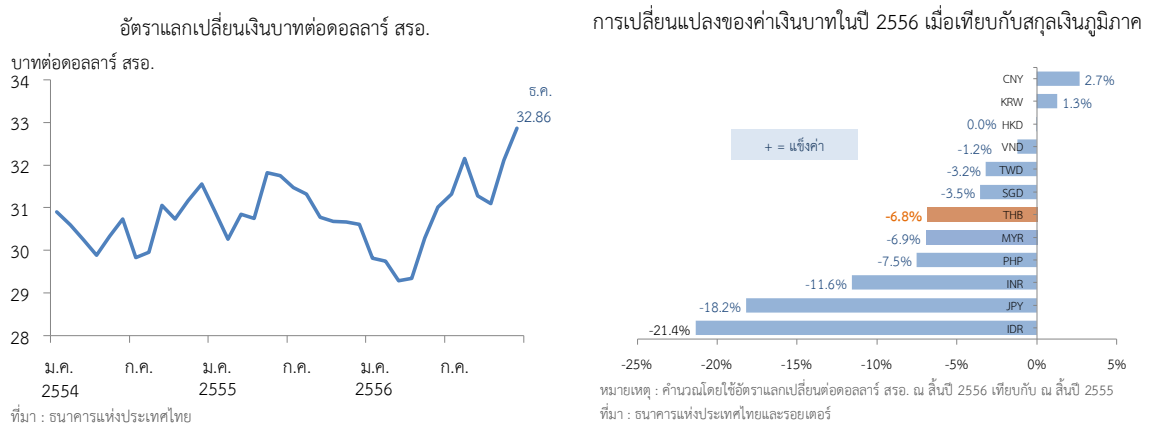
ภาวะตลาดหลักทรัพย์ของไทยในปี 2556 มีความผันผวนตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ จากความไม่แน่นอนในตลาดการเงินโลกและปัจจัยเสี่ยงจากแนวโน้มเศรษฐกิจไทยและภูมิภาค ตลอดจนเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปี โดยในช่วงต้นปี 2556 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี และสภาพคล่องในตลาดการเงินโลกที่เพิ่มขึ้นจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นของเศรษฐกิจประเทศหลัก ประกอบกับความเชื่อมั่นในตลาดการเงินโลกปรับตัวขึ้นหลังสหรัฐฯ สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาภาคการคลัง (Fiscal Cliff) ได้ทันกำหนดเวลา ส่งผลให้นักลงทุนมีความต้องการลงทุนในตลาดเกิดใหม่และสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น โดยดัชนีฯ ปรับสูงขึ้นต่อเนื่องจนถึงจุดสูงสุดในรอบ 19 ปีที่ระดับ 1,643 จุด ณ วันที่ 21 พฤษภาคม 2556 อย่างไรก็ตาม ในช่วงครึ่งหลังของปี ดัชนีฯ มีความผันผวนมากขึ้นจากการคาดการณ์ว่า Fed จะทยอยปรับลดการทำ QE เร็วกว่าที่คาดไว้ ประกอบกับเศรษฐกิจไทยชะลอตัวมากกว่าที่คาดและมีเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศที่เริ่มตึงเครียดในช่วงปลายปี ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติเทขายหลักทรัพย์ไทยอย่างต่อเนื่อง โดยนับตั้งแต่เดือนเมษายนจนถึงสิ้นปี 2556 นักลงทุนต่างชาติขายสุทธิประมาณ 6.3 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2556 ดัชนีฯ ปิดที่ 1,299 จุด ลดลงจากสิ้นปีก่อนร้อยละ 6.7 และความผันผวนของดัชนีฯ เฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 19.6 ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่ร้อยละ 12.9 ต่อปี

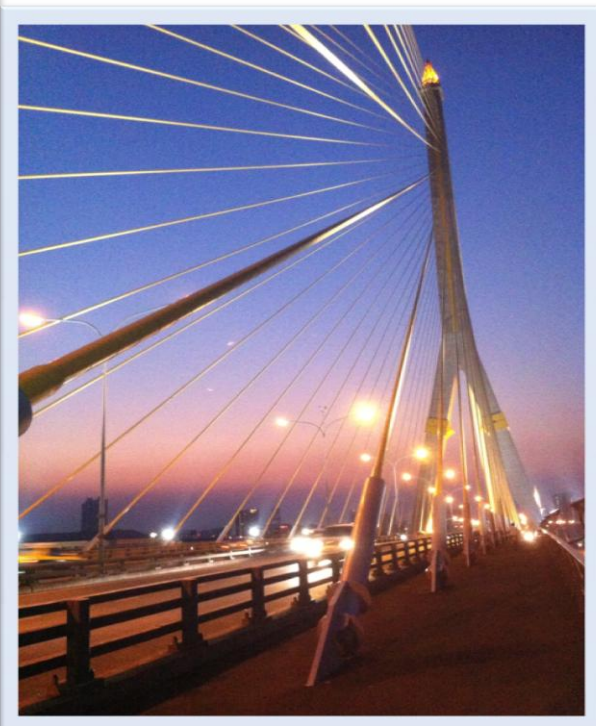

อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์ สรอ. เคลื่อนไหว 2 ทิศทาง จากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ

ค่าเงินบาทเคลื่อนไหวค่อนข้างผันผวนตลอดทั้งปี โดยในช่วงต้นปีถึงเดือนเมษายนเงินบาทปรับแข็งค่าขึ้นต่อเนื่อง จากการไหลเข้าของเงินทุนมายังตลาดหลักทรัพย์และตลาดพันธบัตรของไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นพิเศษของเศรษฐกิจประเทศหลัก และปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจไทยที่อยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา เงินบาทอ่อนค่าลงต่อเนื่องจากการไหลออกของเงินทุนหลังนักลงทุนเริ่มคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ที่ Fed จะทยอยปรับลดธุรกรรม QE เร็วขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่ส่งสัญญาณการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยหลังจาก Fed ประกาศในช่วงกลางเดือนธันวาคมว่าจะมีการเริ่มทยอยปรับลดธุรกรรม QE ในเดือนมกราคม 2557 เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับค่าเงินส่วนใหญ่ในภูมิภาค ประกอบกับมีปัจจัยลบเพิ่มเติมจากเศรษฐกิจไทยที่ชะลอตัวมากกว่าคาด และเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปี ส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2556 ค่าเงินบาทปิดตลาดที่ 32.86 บาทต่อดอลลาร์ สรอ. อ่อนค่าลงร้อยละ 6.8 เมื่อเทียบกับสิ้นปีก่อน

ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ณ เดือนธันวาคม 2556 เฉลี่ยอยู่ที่ 102.95 อ่อนค่าลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.2 จากเดือนธันวาคมปีก่อนตามการอ่อนค่าของเงินบาทเทียบกับเงินดอลลาร์ สรอ. เงินยูโร และเงินหยวนเป็นสำคัญ ส่วนดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (Real Effective Exchange Rate: REER) ณ เดือนธันวาคม 2556 เฉลี่ยอยู่ที่ 101.47 อ่อนค่าลงร้อยละ 3.2 จากเดือนธันวาคมปีก่อน ตามการอ่อนค่าของดัชนีค่าเงินบาทและอัตราเงินเฟ้อที่ต่ำลง

6. การประเมินเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย

6.1 เสถียรภาพในประเทศ

เสถียรภาพในประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี อัตราเงินเฟ้อและการว่างงานอยู่ในระดับต่ำ ฐานะของภาคสถาบันการเงินและภาคธุรกิจยังคงแข็งแกร่ง ภาคอสังหาริมทรัพย์ชะลอความร้อนแรงลง แต่ภาคการคลังอาจมีความเสี่ยงมากขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลังขณะที่เสถียรภาพภาคครัวเรือนยังคงเปราะบาง

6.1.1 เสถียรภาพด้านราคาและแรงกดดันเงินเฟ้อ

อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำตามต้นทุนการผลิตโดยรวมและการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาที่ทำได้น้อยกว่าจากอุปสงค์ในประเทศที่ชะลอตัว

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยทั้งปี 2556 อยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 2.18 และ 1.00 ตามลำดับ ชะลอลงต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี แม้จะมีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำรอบสองทั่วประเทศเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 แต่ยังไม่เห็นการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาสินค้าและบริการที่มากกว่าปกติ ขณะที่การส่งผ่านต้นทุนจากการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG) ภาคครัวเรือนในช่วงไตรมาสที่ 4 มายังราคาอาหารสำเร็จรูปยังคงทำได้จำกัด โดยรวมแรงกดดันเงินเฟ้อในปีนี้จะอยู่ในระดับต่ำ ทั้งแรงกดดันด้านต้นทุนที่

ทรงตัวตามราคาน้ำมันและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีใช้น้ำมันในตลาดโลก สอดคล้องกับทิศทางอุปสงค์โลกที่ทยอยฟื้นตัว รวมถึงแรงกดดันด้านอุปสงค์ที่ชะลอตัวตามอุปสงค์ในประเทศโดยเฉพาะการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนที่ชะลอตัวในช่วงครึ่งหลังของปีจากมาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายภาครัฐที่ทยอยสิ้นสุดลงและความระมัดระวังในการใช้จ่ายของครัวเรือนจากภาระหนี้ที่สูงขึ้น ส่งผลให้การปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการของผู้ประกอบการในปีนี้ทำได้ไม่มากนัก

สำหรับปี 2557 อัตราเงินเฟ้อมีทิศทางปรับสูงขึ้นจากปีก่อน แม้ว่าแรงกดดันด้านอุปสงค์จะยังอยู่ในระดับต่ำ แต่แรงกดดันด้านต้นทุนมีแนวโน้มสูงขึ้นจากการทยอยปรับขึ้นราคา LPG ภาคครัวเรือนตามนโยบายของภาครัฐ

ตารางดัชนีราคา

(อัตราการเปลี่ยนแปลงเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน)

	2555	2556				
		ทั้งปี	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	3.02	2.18	3.09	2.32	1.67	1.68
- ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน	2.09	1.00	1.47	1.00	0.74	0.82
- ราคาอาหารสด	4.40	5.54	6.08	6.60	4.48	5.04
- ราคาพลังงาน	7.09	4.79	8.76	4.60	3.67	2.35
ดัชนีราคาผู้ผลิต	1.0	0.3	0.1	0.4	0.4	0.4

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

6.1.2 เสถียรภาพด้านตลาดแรงงาน

ตลาดแรงงานยังคงตึงตัว การปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศไม่ได้ก่อให้เกิดการเลิกจ้างงานในวงกว้างจึงทำให้การว่างงานอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องตลอดทั้งปี

การจ้างงานโดยรวมเฉลี่ยทั้งปี 2556 ทรงตัวจากปีก่อนโดยในครึ่งแรกของปี การจ้างงานขยายตัวทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะภาคการค้าและก่อสร้างตามการขยายตัวของตลาดอสังหาริมทรัพย์และศูนย์การค้าปลีกในจังหวัดหลักของภูมิภาค ขณะที่การจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมหดตัวเล็กน้อยเนื่องจากผู้ประกอบการบางส่วนทยอยปรับตัวเพื่อลดต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น หลังจากมาตรการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาทต่อวันทั่วประเทศมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 อย่างไรก็ดี การปรับตัวดังกล่าวไม่ได้ทำให้เกิดการเลิกจ้างงานในวงกว้าง เนื่องจากตลาดแรงงานที่ค่อนข้างตึงตัวทำให้อาการผลัดดันอื่นๆ ที่ยังต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากช่วยดูดซับแรงงานที่ถูกเลิกจ้างไว้ ทั้งนี้ ในครึ่งหลังของปีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว

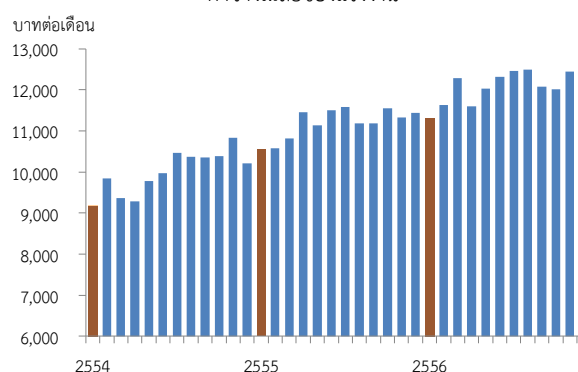
ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรที่ไม่รุ่งเรืองโดยเฉพาะราคาข้าวและยางพาราที่ลดลงมาตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 เป็นต้นมา ส่งผลให้การจ้างงานในสาขาการผลิตต่างๆ หดตัวลงเล็กน้อยและมีการทำงานล่วงเวลาลดลง อย่างไรก็ตาม ภาวะการว่างงาน¹ เฉลี่ยทั้งปียังคงอยู่ในระดับต่ำ

เครื่องชี้ตลาดแรงงานที่สำคัญ

ร้อยละเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน	2555	2556	2556			
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ผู้มีงานทำ	1.2	-0.1	1.3	0.9	-1.2	-1.3
ภาคเกษตรกรรม	3.7	-0.1	1.2	0.5	-1.7	-0.4
นอกภาคเกษตรกรรม	-0.3	-0.1	1.4	1.1	-0.8	-1.9
ภาคอุตสาหกรรม	1.8	0.8	1.1	-1.3	2.5	0.9
ภาคอื่นๆ	-0.9	-0.3	1.5	1.8	-1.8	-2.6
ผู้ว่างงาน (พันคน)	258.8	283.5	280.5	292.1	305.6	255.9
อัตราการว่างงาน (%)	0.7	0.7	0.7	0.7	0.8	0.6
ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	348.1	336.2	393.8	277.6	327.5	346.0
อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (%)	0.9	0.9	1.0	0.7	0.8	0.9

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงาน

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

6.1.3 เสถียรภาพภาคการคลัง

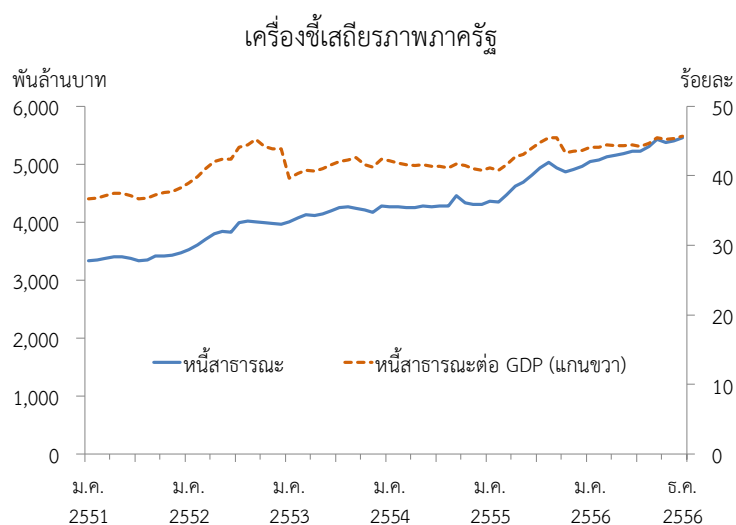
เสถียรภาพภาคการคลังมีความเสี่ยงมากขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลัง ซึ่งจะส่งผลให้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

สัดส่วนหนี้สาธารณะเมื่อเทียบกับ GDP ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 43.7 ณ สิ้นปี 2555 มาอยู่ที่ร้อยละ 45.7 ณ สิ้นปี 2556 แต่ยังคงอยู่ต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ร้อยละ 60 โดยส่วนใหญ่มาจากการก่อหนี้ของรัฐบาลเพื่อชดเชยการขาดดุล และการค้าประกันสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยเฉพาะการค้าประกันการกู้ยืมของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อใช้ในโครงการรับจำนำข้าว ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงจากการดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลังที่มากขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลัง และการใช้จ่ายเงินในโครงการประชานิยมที่เร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้สัดส่วนรายจ่ายลงทุนของภาครัฐในภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ที่ร้อยละ 25

ในระยะข้างหน้า เสถียรภาพภาคการคลังมีความเสี่ยงมากขึ้นจากภาระรายจ่ายที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมกึ่งการคลัง ในขณะที่การจัดเก็บรายได้ของรัฐอาจชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจซึ่งจะส่งผลให้สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ปรับสูงขึ้นกว่าปัจจุบัน จึงเป็นความเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป นอกจากนี้ แผนการลงทุนต่างๆ ของภาครัฐที่มีความเสี่ยงว่า

¹ ภาวะการว่างงานอยู่ในระดับต่ำไม่ว่าจะพิจารณาอัตราการว่างงานในความหมายแคบ ซึ่งหมายถึงอัตราการว่างงานทางการ หรืออัตราการว่างงานในความหมายกว้าง ซึ่งหมายถึงอัตราการว่างงานทางการ รวมกับอัตราการว่างงานต่ำกว่าระดับ และอัตราการว่างงานรอฤดูกาล

จะล่าช้าออกไป เมื่อรวมกับการใช้จ่ายตามโครงการประชานิยมต่างๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอาจทำให้การใช้จ่ายเงินเพื่อการลงทุนของภาครัฐหรือเพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศมีสัดส่วนที่น้อยลงไปอีกในอนาคต

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (ข้อมูล ณ 13 กุมภาพันธ์ 2557)

6.1.4 เสถียรภาพด้านอื่นๆ

เศรษฐกิจการเงินด้านอื่นๆโดยรวมมีเสถียรภาพ ทั้งในภาคสถาบันการเงิน ภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคธุรกิจ แต่แนวโน้มเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศจะเป็นตัวกำหนดสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ของภาคเอกชน รวมถึงคุณภาพของสินเชื่อในระยะข้างหน้า

เสถียรภาพภาคสถาบันการเงิน

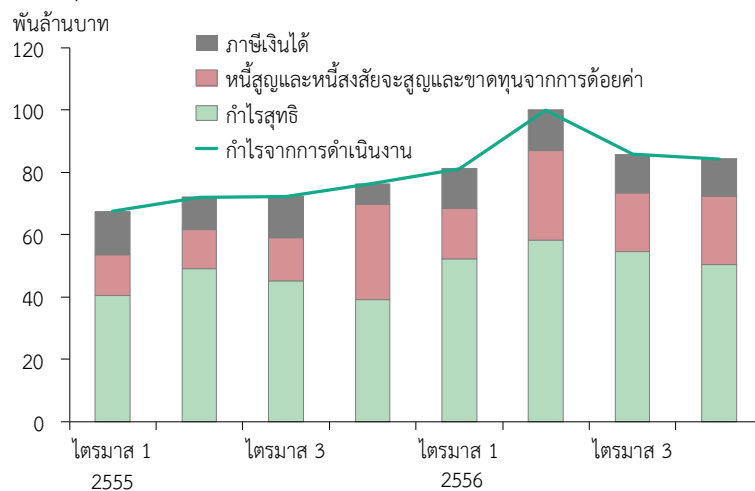
ภาคสถาบันการเงินมีเสถียรภาพ ระบบธนาคารพาณิชย์มีผลการดำเนินงานดีต่อเนื่อง ส่งผลให้เงินกองทุนและเงินสำรองอยู่ในระดับสูง ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์สามารถรองรับความเสี่ยงและความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

ในปี 2556 สถาบันการเงินโดยรวมมีเสถียรภาพ ระบบธนาคารพาณิชย์มีผลประกอบการที่ดี รายได้หลักยังคงมาจากดอกเบี้ยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64 ขณะที่รายได้จากค่าธรรมเนียมมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 20 ของรายได้รวม ส่วนหนึ่งเป็นการปรับกลยุทธ์เพื่อรองรับการแข่งขันด้านดอกเบี้ยเงินฝากที่รุนแรงขึ้น ผลประกอบการที่ดีดังกล่าวทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถกันสำรองได้ในระดับสูง เพื่อรองรับความผันผวนของเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามกฎหมายมาก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สินเชื่อของทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ขยายตัวร้อยละ 11 ชะลอลงจากปีก่อนจากสินเชื่ออุปโภคบริโภคที่ชะลอลงมาก ในขณะที่สินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และสินเชื่อธุรกิจขนาดใหญ่ที่ลงทุนในต่างประเทศยังขยายตัวในระดับที่ใกล้เคียงกับปีก่อน ซึ่งส่วนหนึ่ง

สะท้อนภาพเศรษฐกิจที่มีทิศทางชะลอตัวและนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ทยอยหมดลง สำหรับคุณภาพสินเชื่อโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี แต่เริ่มด้อยลงบ้างในส่วนของสินเชื่ออุปโภคบริโภค เพราะสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs ratio) และสัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Delinquency ratio) ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ณ สิ้นปี 2556 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยโดยอยู่ที่ร้อยละ 2.2 และร้อยละ 3.5 ตามลำดับ จาก ณ สิ้นปีก่อนที่ร้อยละ 1.9 และร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ในระยะต่อไป ยังคงต้องติดตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก และทิศทางของเศรษฐกิจไทยที่จะมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของภาคเอกชนและกระทบต่อคุณภาพสินเชื่อในอนาคตทั้งในส่วนของสินเชื่ออุปโภคบริโภค และสินเชื่อ SMEs เนื่องจากธุรกิจขนาดเล็กค่อนข้างอ่อนไหวต่อปัจจัยทั้งภายในและภายนอก

กำไรสุทธิ กำไรจากการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายของระบบธนาคารพาณิชย์

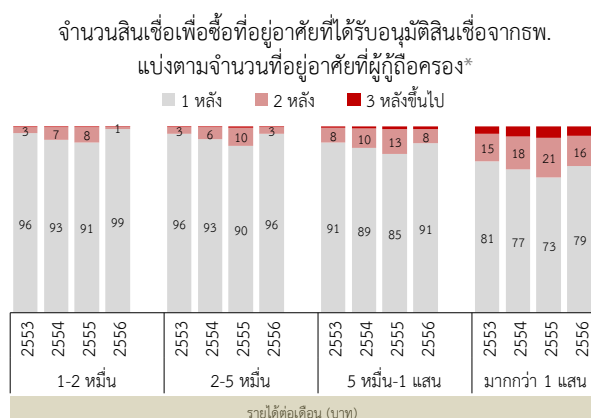
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพภาคเศรษฐกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ภาคเศรษฐกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในปี 2556 โดยรวมมีเสถียรภาพที่ปรับตัวดีขึ้นจากภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ชะลอความร้อนแรงและสภาพคล่องของธุรกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี ขณะที่เสถียรภาพของภาคครัวเรือนยังคงเปราะบางเมื่อพิจารณาจากระดับหนี้ต่อ GDP

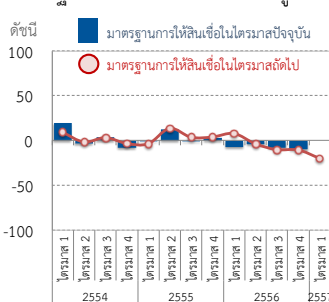
1) ภาคอสังหาริมทรัพย์ชะลอความร้อนแรงลงบ้างจากปีก่อน ประกอบกับพฤติกรรมเสี่ยงจากการซื้อเพื่อลงทุนและเก็งกำไรลดลง สะท้อนจากสัดส่วนผู้กู้ซื้อที่อยู่อาศัยหลังที่ 2-3 ขึ้นไปที่ปรับลดลง ขณะเดียวกันผู้ประกอบการเริ่มมีมาตรการป้องกันการเก็งกำไร อาทิ การเพิ่มสัดส่วนเงินดาวน์และคิดค่าธรรมเนียมการเปลี่ยนมือผู้ถือใบจอง ในขณะที่สถาบันการเงินมีความระมัดระวังมากขึ้นในการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตั้งแต่

ไตรมาสที่ 2 ปี 2556 เป็นต้นมา เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและการส่งสัญญาณของ ธปท. ว่ามีความกังวลต่อภาวะความอ่อนแอของภาคอสังหาริมทรัพย์ ดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนรายได้ต่อการจ่ายชำระหนี้เพื่อที่อยู่อาศัยของผู้ได้รับสินเชื่อใหม่จากธนาคารพาณิชย์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2556 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.7 สูงกว่าอัตราค่าเฉลี่ยช่วงปี 2551-2555 ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 4.4

หมายเหตุ: * ข้อมูลสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยใหม่และที่อยู่อาศัยมือสอง ตั้งแต่เดือนมกราคม 2551 ถึงเดือนธันวาคม 2556
คำนวณโดยวิธี Rolling windows 3 years และเปรียบเทียบจำนวนผู้ขอสินเชื่อในปีที่ 3 ของแต่ละช่วงเวลา
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

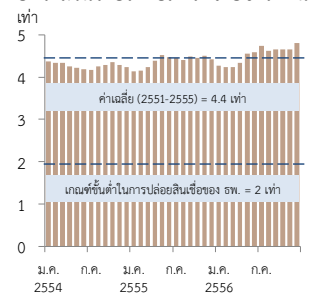
มาตรฐานการปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ดัชนี :
 > 0 ผ่อนคลายมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อ
 = 0 ไม่เปลี่ยนแปลง
 < 0 เพิ่มมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อ

ที่มา: แบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อ ธปท.

อัตราส่วนรายได้ต่อการจ่ายชำระหนี้

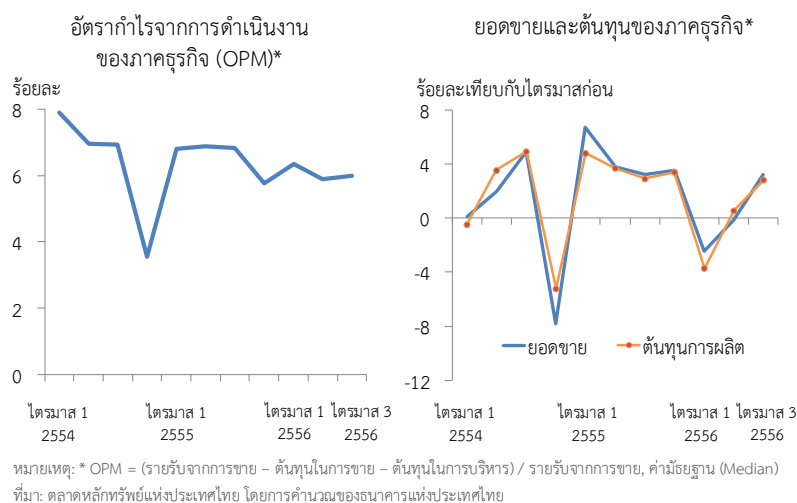

หมายเหตุ: (1) DSCR คือ สัดส่วนรายได้ต่อการจ่ายชำระหนี้ (รวมเงินต้นและดอกเบี้ย) ในแต่ละเดือน
 (2) คำนวณเฉพาะลูกค้าที่ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นรายใหม่
 ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่านั้น
 (3) ค่า Percentile 50 (ค่าเฉลี่ยอันดับที่ 3 เดือน)
 (4) ภาวะชำระหนี้เฉพาะสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย
 ที่ได้รับอนุมัติใหม่จากธนาคารพาณิชย์
 ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

2) ภาคธุรกิจ แม้จะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลก แต่เสถียรภาพโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดีสะท้อนจากอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานของภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี 2556 ที่ปรับลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 6.5 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 6.1 ซึ่งเป็นผลจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ แต่ในภาพรวม ภาคธุรกิจยังมีกำไรสะสมจากช่วงที่ผ่านมาเพื่อรองรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับความสามารถในการชำระหนี้และสภาพคล่องของภาคธุรกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดีโดยอัตราส่วนรายได้ต่อการจ่ายชำระหนี้และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเวียนยังทรงตัวอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยในอดีต (10 ปีย้อนหลัง)

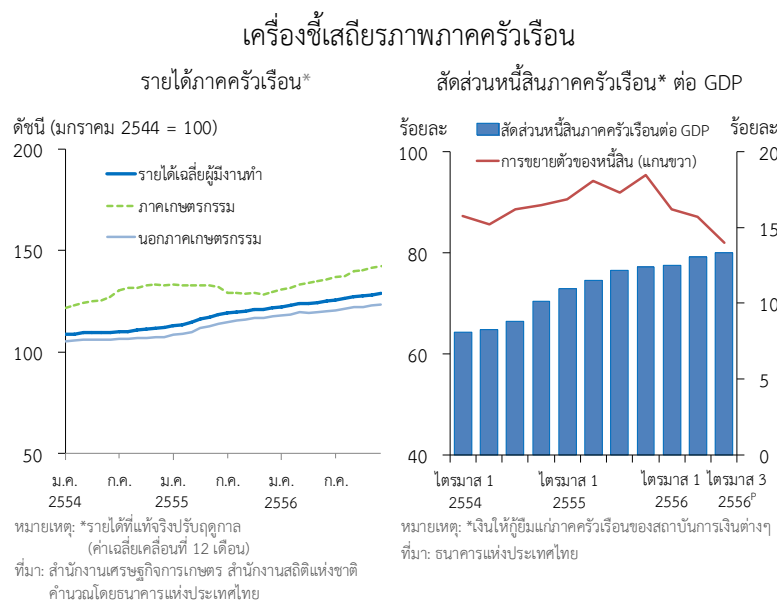
ในระยะข้างหน้า ปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของภาคครัวเรือน ภาคอสังหาริมทรัพย์ และภาคธุรกิจอื่นๆ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางถึงขนาดเล็ก ได้แก่ การชะลอตัวของเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนทางการเมืองเพราะจะมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่น รายได้ ตลอดจนความสามารถในการชำระหนี้ของภาคเศรษฐกิจเหล่านี้ในอนาคต

ผลประกอบการของภาคธุรกิจ

3) ภาคครัวเรือนยังคงเปราะบางจากระดับหนี้ต่อ GDP ที่ยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เนื่องจากการขยายตัวของหนี้ภาคครัวเรือนอยู่ในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะภาวะการเงินที่ยังผ่อนคลายและการแข่งขันในตลาดสินเชื่ออุปโภคบริโภคที่ยังนับว่าสูงอยู่ ขณะที่เศรษฐกิจชะลอตัวมากกว่าที่คาด ทำให้ระดับหนี้ภาคครัวเรือนต่อ GDP ปรับสูงขึ้นจากร้อยละ 77.3 ณ สิ้นปี 2555 มาอยู่ที่ร้อยละ 80.1 ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2556 ประกอบกับเริ่มเห็นการผิมนัดชำระหนี้ของภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นบ้าง โดยสัดส่วนสินเชื่อค้างชำระเกิน 1 เดือนต่อสินเชื่ออุปโภคบริโภคทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์เท่ากับร้อยละ 5.7 ณ สิ้นปี 2556 ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.7 ณ สิ้นปี 2555 จากคุณภาพสินเชื่อเข้าซื้อรถยนต์ของครัวเรือนที่ด้อยลงเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาสถานะหนี้ภาคครัวเรือนเพียงปัจจัยเดียว พบว่าการขยายตัวมีทิศทางชะลอลง ส่วนหนึ่งเนื่องจากผลของมาตรการคั่นเงินภาษีรถยนต์คันแรกและความต้องการใช้จ่ายเพื่อซ่อมแซมหลังอุทกภัยที่ทยอยหมดลง ประกอบกับภาคครัวเรือนมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายและการก่อหนี้ใหม่ เช่นเดียวกับสถาบันการเงินที่มีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น โดยหนี้ภาคครัวเรือน ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 และ 3 ปี 2556 ขยายตัวร้อยละ 15.7 และ 14 จากระยะเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ ชะลอลงจากร้อยละ 18.3 ณ สิ้นปี 2555 นอกจากนี้ ปัจจัยด้านรายได้และการจ้างงานยังคงช่วยสนับสนุนเสถียรภาพของภาคครัวเรือน ดังจะเห็นได้จากรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยของผู้มีงานทำทั้งในและนอกภาคเกษตรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และอัตราการว่างงานที่ยังอยู่ในระดับต่ำ

6.2 เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

เสถียรภาพด้านต่างประเทศโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี

แม้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลต่อเนื่องเป็นปีที่สอง แต่มีขนาดที่ไม่สูงนัก และไม่ได้มีสาเหตุมาจากการใช้จ่ายที่เกินตัวเนื่องจากการขาดดุลส่วนใหญ่มาจากการนำเข้าทองคำและการส่งกลับกำไรและเงินปันผลของธุรกิจต่างประเทศ ส่งผลให้ในปีนี้ดุลบัญชีเดินสะพัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศขาดดุลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเล็กน้อย ทั้งนี้ หากไม่รวมทองคำดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเกินดุล

หนี้ต่างประเทศของไทยปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ระยะยาวที่นำเข้ามาเพื่อใช้สนับสนุนการลงทุนโดยตรงของผู้ประกอบการไทยในต่างประเทศ และเพื่อสนับสนุนความต้องการสินเชื่อในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายภาครัฐ ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศรวมปรับลดลงจากปีก่อน

ด้านเงินสำรองระหว่างประเทศในปีลดลงตามแนวทางการรักษาเสถียรภาพของค่าเงินและการขาดดุลการชำระเงิน ส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้าปรับลดลงจากปีก่อน อย่างไรก็ตาม สัดส่วนดังกล่าวยังอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล

เครื่องชี้เสถียรภาพด้านต่างประเทศ

	มาตรฐานสากล	2555	2556	2556			
				ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
เครื่องชี้ด้านความสามารถในการชำระหนี้ (ร้อยละ)							
- สัดส่วนดุลบัญชีเดินสะพัด ^{1/} ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	n.a.	-0.4	-0.6	0.0	-7.2	-0.9	5.5
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ^{2/}	48-80 ^{3/}	38.0	38.3 ^E	39.5	39.3	38.3	38.3 ^E
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าการส่งออก ^{1/ 2/}	132-220 ^{3/}	51.5	51.3 ^E	53.3	53.3	51.5	51.3 ^E
- สัดส่วนภาระหนี้ต่างประเทศต่อรายได้ (ร้อยละ)	< 20	4.2	4.0 ^E	4.9	3.4	3.7	4.0 ^E
เครื่องชี้ด้านสภาพคล่อง							
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ต่างประเทศระยะสั้น (เท่า)	> 1 เท่า	3.1	2.8	3.0	2.6	2.8	2.8
- เงินสำรองระหว่างประเทศต่อมูลค่าการนำเข้า (เดือน)	> 3-4 เดือน	9.9	9.2	9.5	9.1	9.3	9.2
- สัดส่วนหนี้ต่างประเทศระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศทั้งหมด (ร้อยละ)	n.a.	44.5	43.2 ^E	43.5	45.8	43.2	43.2 ^E

หมายเหตุ: ^{1/} ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 ธนาคารแห่งประเทศไทยบันทึกกำไรที่นำกลับมาลงทุน (Reinvested Earnings) เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนโดยตรงในดุลบัญชีเงินทุนและการเงิน และบันทึกจำนวนเดียวกันนี้ด้านตรงข้ามในรายการผลประโยชน์จากการถือหุ้นในดุลบัญชีเดินสะพัด

^{2/} วิธีการคำนวณที่ใช้ยอดหนี้คงค้างหารด้วยค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือมูลค่าการส่งออก 3 ปีย้อนหลังนับตั้งแต่ไตรมาสที่พิจารณา

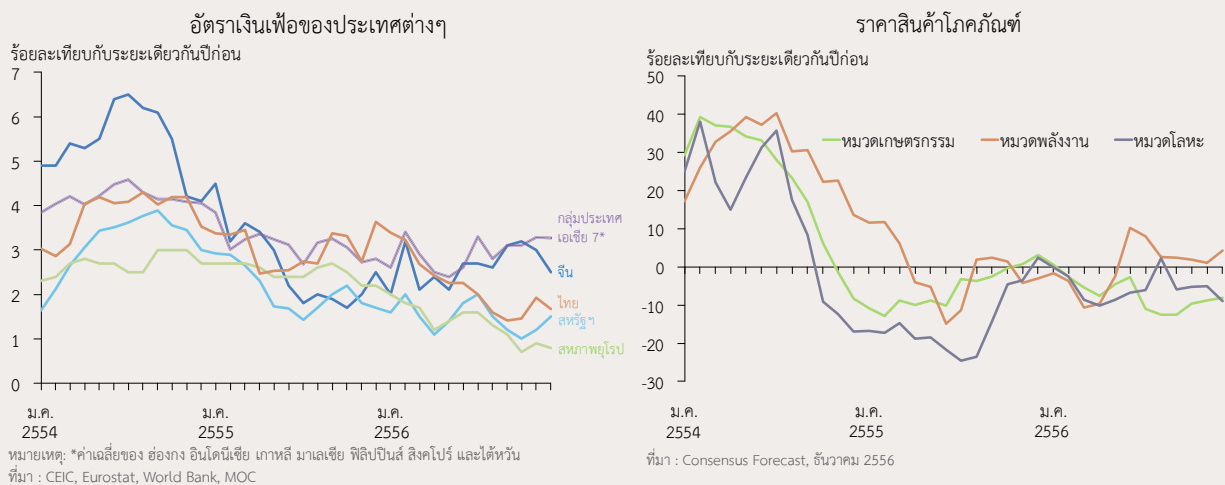
^{3/} มาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับประเทศที่มีรายได้ปานกลาง คือ มีรายได้ต่อหัวระหว่าง 756 ถึง 9,265 ดอลลาร์ สรอ. ต่อปี

E คือ ข้อมูลประมาณการ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทิศทางของเงินเฟ้อไทยและเงินเฟ้อโลก

ตั้งแต่ปลายปี 2554 เป็นต้นมา อัตราเงินเฟ้อของประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างมีทิศทางชะลอลงต่อเนื่อง ตามราคาสินค้าที่เป็นปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตไม่ว่าจะเป็นน้ำมัน สินค้าเกษตร รวมถึงสินค้าโภคภัณฑ์อื่นๆ ในตลาดโลกซึ่งเป็นไปตามอุปสงค์โลกโดยรวมที่ฟื้นตัวอย่างช้าๆ ส่งผลให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกและราคาสินค้าโภคภัณฑ์อื่นๆ ที่มีใช้น้ำมันในปี 2556 ยังคงหดตัวเล็กน้อยจากปีก่อนร้อยละ 3.9 และ 1 ตามลำดับ แรงกดดันด้านต้นทุนการผลิตจึงยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่แรงกดดันด้านอุปสงค์ยังมีไม่มากนัก ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อโลกเฉลี่ยทั้งปี 2556 อยู่ที่ร้อยละ 3.8 ชะลอลงจากร้อยละ 4 ในปีก่อน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่ชะลอลงค่อนข้างมาก เช่นเดียวกับประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคเอเชียที่อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นอินโดนีเซียและอินเดียที่เร่งสูงขึ้นในช่วงปลายปี 2556 จากการลดการอุดหนุนราคาน้ำมันภายในประเทศของภาครัฐ

อัตราเงินเฟ้อทั่วโลก

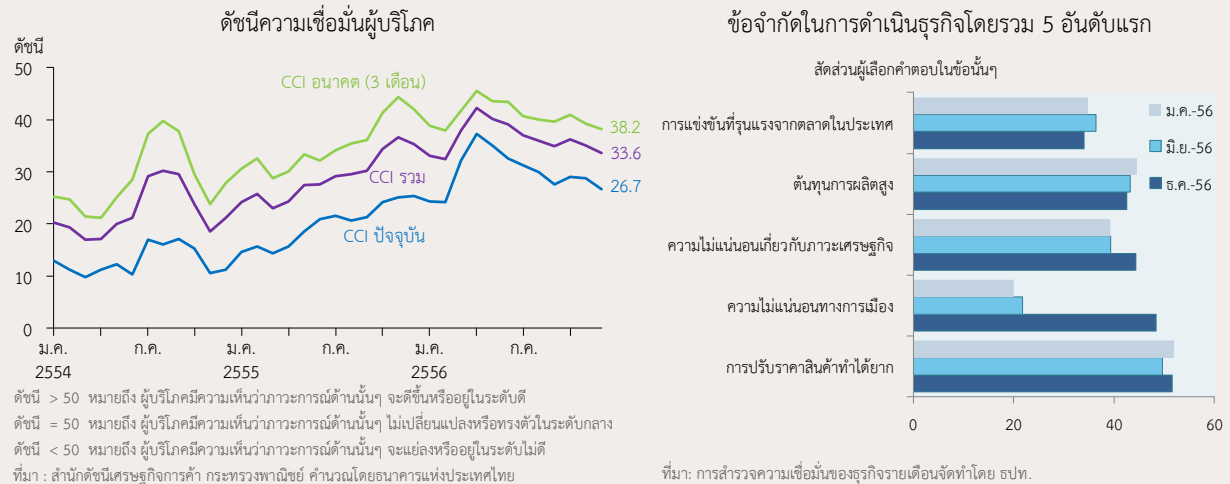
อัตราเงินเฟ้อ	2543-2553	2554	2555	2556
โลก	4.0	4.8	4.0	3.8
กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว	2.0	2.7	2.0	1.4
กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	6.8	7.1	6.1	6.1

ที่มา : International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, January 2014

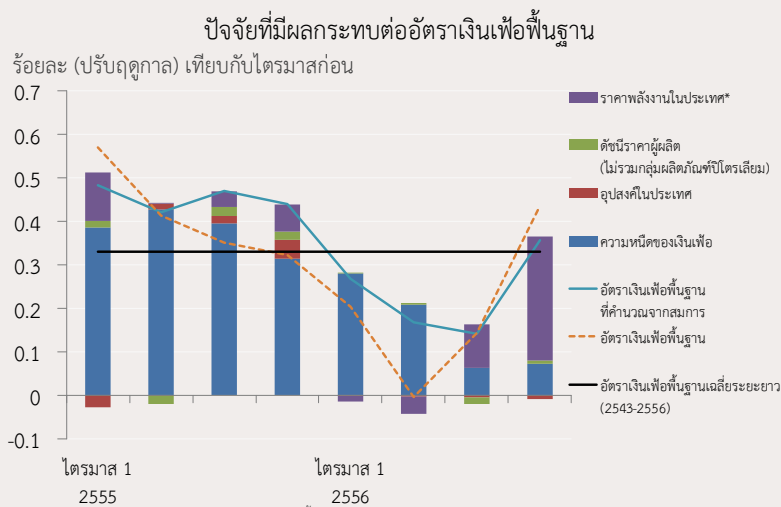
สำหรับอัตราเงินเฟ้อไทย ชะลอลงเช่นเดียวกัน โดยค่อยๆ ชะลอลงตั้งแต่ปลายปี 2555 และชะลอลงค่อนข้างมากในปี 2556 โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 2.18 และ 1.00 เทียบกับร้อยละ 3.02 และ 2.09 ในปีก่อนตามลำดับ ซึ่งนอกเหนือจากปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดอัตราเงินเฟ้อไทยค่อนข้างมาก¹ จะทำให้อัตราเงินเฟ้อของไทยมีทิศทางชะลอลงสอดคล้องกับอัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศทั่วโลกแล้ว ยังมีสาเหตุจากปัจจัยภายในประเทศ กล่าวคือ 1) **อุปสงค์ที่อยู่ในระดับต่ำ** การใช้จ่ายในประเทศที่ชะลอตัวจากแรงกระตุ้นภาครัฐที่ทยอยหมดลง ผสมกับภาระหนี้ที่สูงขึ้น

¹ ต้นทุนการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดอัตราเงินเฟ้อประมาณร้อยละ 20-40 (บทความ “นโยบายการเงินและการดูแลเงินเฟ้อ” โดยโชติมาและคณะ (2555))

ทำให้ครัวเรือนเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่าย อีกทั้งความเชื่อมั่นภาคเอกชนที่เปราะบางอยู่แล้วจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจถูกบั่นทอนเพิ่มเติมด้วยเหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงปลายปี ส่งผลให้แรงกดดันเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับต่ำและทำให้การส่งผ่านต้นทุนของผู้ประกอบการทำได้น้อยลง และ 2) ภาวะการแข่งขันสูงในภาคธุรกิจ การสำรวจความเชื่อมั่นทางธุรกิจโดย ธปท. พบว่าการแข่งขันที่รุนแรงจากตลาดในประเทศ และการปรับราคาสินค้าที่ทำได้น่าจะเป็นข้อจำกัดต่อการทำธุรกิจเป็นอันดับต้นๆ มาตลอดทั้งปี

สำหรับการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำรอบสองเป็น 300 บาทต่อวันทั่วประเทศเมื่อต้นปี 2556 ส่งผลให้ต้นทุนแรงงานปรับขึ้นบ้าง แต่การส่งผ่านต้นทุนดังกล่าวไปยังราคาสินค้าและบริการในภาพรวมมีไม่มากนัก ซึ่งสาเหตุสำคัญน่าจะมาจากภาวะการแข่งขันในตลาดที่ยังค่อนข้างรุนแรง หากผู้ประกอบการรายใดปรับขึ้นราคาสินค้าก็อาจทำให้สูญเสียส่วนแบ่งตลาดได้ ประกอบกับผู้ประกอบการบางส่วนยังมีระดับกำไร (Profit Margin) เพียงพอที่จะรองรับต้นทุนที่สูงขึ้น จึงยอมแบกรับภาระต้นทุนไว้เองก่อน รวมถึงสามารถปรับตัวโดยการลดต้นทุนด้านต่างๆ ไปบ้างแล้วในระดับหนึ่ง ส่วนผลกระทบของการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG) ภาคครัวเรือนตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 มีการส่งผ่านต้นทุนไปยังราคาอาหารสำเร็จรูปบ้าง แต่ทำได้จำกัดเพราะภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้อให้มีการปรับขึ้นราคามากนัก

หมายเหตุ : *ราคาพลังงานในประเทศประกอบด้วย ราคาน้ำมันในประเทศและราคาก๊าซหุงต้ม

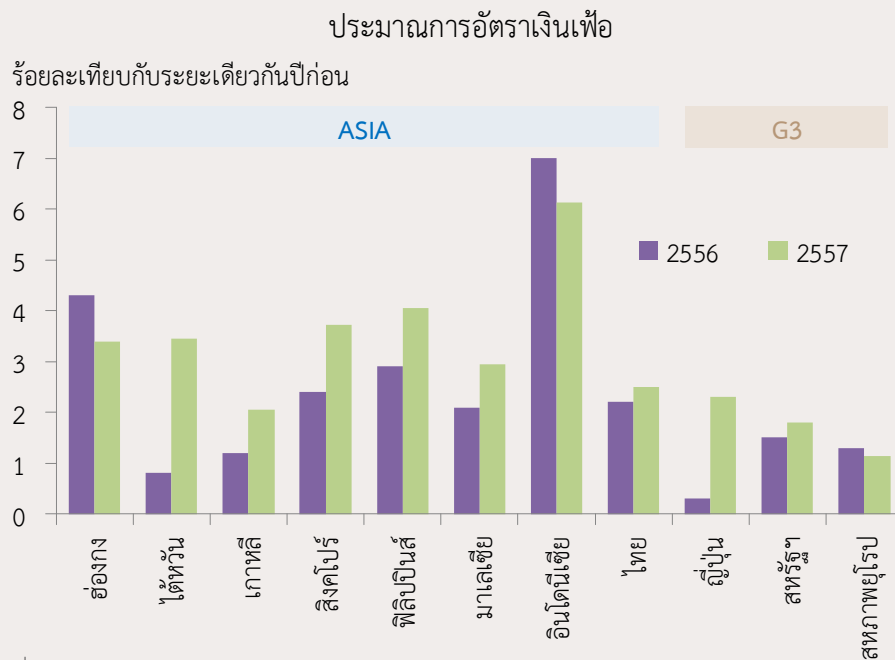
^{1/} คำนวณจากสมการ $\% \Delta \text{Core_no}_t = f(\% \Delta \text{Core_no}_{t-1}, \% \Delta \text{Core_no}_{t-2}, \% \Delta \text{Output gap}_t, \% \Delta \text{PPI excl. petro.}$

$\% \Delta \text{Retail oil price}, \% \Delta \text{LPG price})$ ใช้ข้อมูลรายไตรมาสตั้งแต่ 1996Q1-2013Q4 และคำนวณ Potential output โดยใช้วิธี hp trend

^{2/} อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน เป็นกรณีไม่มีมาตรการภาครัฐ

สำหรับผลจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทต่ออัตราเงินเฟ้อนั้น ในช่วงต้นปีเงินบาทที่แข็งค่ามากต่อเนื่องจากปีก่อนส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อชะลอตัวลงบ้างจากราคาพลังงานนำเข้าที่ถูกลงเป็นหลัก แต่ในช่วงครึ่งหลังของปี แม้ทิศทางค่าเงินบาทจะกลับอ่อนค่าลง แต่อัตราเงินเฟ้อปรับขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากภาครัฐยังคงดูแลราคาน้ำมันในประเทศโดยเฉพาะราคาน้ำมันดีเซลที่เป็นต้นทุนการขนส่งและต้นทุนการผลิตหลัก รวมทั้งการปรับราคาสินค้าอื่นยังทำให้ยากจากอุปสงค์ที่ชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจในประเทศ

ในปี 2557 อัตราเงินเฟ้อโลกมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นจากปี 2556 ตามการฟื้นตัวของอุปสงค์โลก เช่นเดียวกับอัตราเงินเฟ้อของไทยที่คาดว่าจะปรับเพิ่มขึ้นตามแรงกดดันด้านต้นทุนจากการทยอยปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม (LPG) ภาครัฐควรเฝ้าระวังเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะทำให้แรงกดดันเงินเฟ้อมีมากกว่าที่คาดได้ อาทิ การยกเลิกการตรึงราคาน้ำมันดีเซล ผลทางจิตวิทยาที่มีต่อการปรับขึ้นราคาสินค้า โดยเฉพาะราคาอาหารสำเร็จรูปและการทยอยปรับขึ้นราคาสินค้าหลังสิ้นสุดช่วงเวลาที่กระทรวงพาณิชย์ขอความร่วมมือในการตรึงราคาไว้ เป็นต้น

ที่มา: Consensus Forecast, มกราคม 2557

7. สรุปนโยบายและมาตรการการเงินที่สำคัญ

มาตรการด้านอัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

วันที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ในปี 2556

ที่มา: ข่าว รพท. ฉบับที่ 1/2556, 8/2556, 15/2556, 23/2556, 32/2556, 38/2556, 44/2556 และ 51/2556

○ ในการประชุม 3 ครั้งแรกของปี เมื่อวันที่ 9 มกราคม 20 กุมภาพันธ์ และ 3 เมษายน 2556 กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.75 ต่อปี เนื่องจากเห็นว่าระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายดังกล่าวยังผ่อนปรนเพียงพอที่จะสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ภาวะที่เศรษฐกิจโลกยังมีความไม่แน่นอน และเศรษฐกิจไทยยังมีความเสี่ยงด้านเสถียรภาพการเงินจากการเร่งตัวของสินเชื่อและหนี้ครัวเรือน ตลอดจนราคาสินทรัพย์ ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในกรอบเป้าหมาย

○ ในการประชุมครั้งที่ 4/2556 เมื่อวันที่ 28-29 พฤษภาคม 2556 กนง. ประเมินว่าความเสี่ยงด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยมีมากขึ้น หลังจากตัวเลขเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่ 1 ของปี 2556 ออกมาต่ำกว่าที่คาดมาก ประกอบกับเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจหลายตัวชี้ไปในทิศทางที่ชะลอตัว จากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวได้ช้ากว่าคาด และอุปสงค์ในประเทศที่แผ่วลงหลังจากการเร่งใช้จ่ายในช่วงก่อนหน้า ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในกรอบเป้าหมาย กนง. จึงมีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 0.25 ต่อปี เพื่อเพิ่มแรงสนับสนุนให้กับเศรษฐกิจ

○ หลังจากนั้น กนง. มีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่อเนื่อง โดยประเมินว่าระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ผ่อนปรนยังมีความจำเป็นและเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะภายใต้ภาวะที่เศรษฐกิจและการเงินโลกยังมีความไม่แน่นอน ก่อนจะมีมติให้ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงร้อยละ 0.25 ต่อปี ในการประชุมครั้งสุดท้ายของปีเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยที่สูงขึ้นท่ามกลางความเชื่อมั่นภาคเอกชนที่เปราะบางมากขึ้นจากเหตุการณ์ทางการเมือง ขณะที่สินเชื่อภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง

มาตรการด้านตลาดการเงิน

1. การทำธุรกรรมในตลาดการเงิน

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
การเปลี่ยนแปลงระเบียบว่าด้วยบริการด้านตลาดการเงินเกี่ยวกับการซื้อขายตราสารหนี้โดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืนและการขายตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยกับไพรมารี ดีลเลอร์	ธปท. ได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎเกณฑ์และปรับปรุงรูปแบบการทำธุรกรรม Bilateral Repo (BRP) ให้มีอัตราผลตอบแทนอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ กนง. กำหนด เพื่อให้ ธปท. มีเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสมในการทำธุรกรรมระยะยาวได้อย่างต่อเนื่อง และบริหารสภาพคล่องในระบบการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	21 มิถุนายน 2556

ที่มา: หนังสือเวียน ธปท. ที่ ผตง.(21)ว.3/2556

2. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
1) การผ่อนคลายนโยบายการเงินตามแผนแม่บทเงินบาท เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ	ธปท. ผ่อนคลายหลักเกณฑ์ด้านเงินทุนขาออกตามแผนแม่บทเงินบาทเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ ได้แก่ 1) ให้นักธุรกิจสามารถลงทุนโดยตรงในต่างประเทศได้ไม่จำกัดวงเงิน 2) ให้ผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนรายย่อยลงทุนในตราสารในต่างประเทศและอนุพันธ์ ซึ่งรวมถึงตราสารหนี้สกุลเงินตราต่างประเทศที่ออกขายในประเทศได้ไม่จำกัดวงเงินต่อราย โดยขึ้นอยู่กับวงเงินที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ลงทุน และ 3) ให้นักธุรกิจและบุคคลธรรมดาฝากเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงินในประเทศตามภาระที่จะต้องจ่ายให้นักธุรกิจในต่างประเทศได้ไม่จำกัดวงเงิน ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและผู้ออมในประเทศสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจและกระจายความเสี่ยงในการลงทุนได้มากขึ้น	27 มิถุนายน 2556
2) การนำธนบัตรเงินบาทออกนอกประเทศ	กระทรวงการคลังได้ออกประกาศขยายวงเงินการถือธนบัตรเงินบาทไปเวียดนามและจีนเฉพาะมณฑลยูนนาน และประเทศที่มีพรมแดนติดกับไทยจาก 500,000 เป็น 2,000,000 บาท และ ธปท. ได้ออกประกาศกำหนดให้นำเงินบาทออกนอกประเทศเกินกว่า 450,000 บาท ต้องสำแดงต่อเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร เพื่อสนับสนุนการค้าบริเวณชายแดน	14 พฤศจิกายน 2556
3) การประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต ¹	ธปท. ผ่อนคลายคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาต ได้แก่ (1) ยกเลิกข้อกำหนดให้บุคคลรับอนุญาตต้องขายธนบัตรต่างประเทศที่รับซื้อจากลูกค้าให้แก่ ธพ. เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้มีความสะดวกและคล่องตัวยิ่งขึ้น (2) ให้กิจการเจ้าของคนเดียวหรือห้างหุ้นส่วนของคนไทยที่ตั้งอยู่บริเวณชายแดน หรือได้รับใบอนุญาตนำเข้าเที่ยวจากกรมการท่องเที่ยวและตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เจ้าพนักงานกำหนดสามารถยื่นขอประกอบธุรกิจได้ เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการแลกเปลี่ยนเงินเพื่อชำระธุรกรรมการค้าบริเวณชายแดน	14 พฤศจิกายน 2556

ที่มา: 1) หนังสือเวียน ธปท. ที่ ผกง.(21)ว.69-70/2556 2) หนังสือเวียน ธปท. ที่ ผกง.(21)ว.96-97/2556

¹ บุคคลรับอนุญาต หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจการซื้อและขายธนบัตรต่างประเทศ และรับซื้อเช็คเดินทางจากลูกค้า

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี
อย่างยั่งยืนของไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย
273 ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
www.bot.or.th

มาตรการด้านสินเชื่อ

มาตรการ	สาระสำคัญ	วันที่บังคับใช้
1) การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ (Factoring)	ธปท. อนุญาตเพิ่มเติมให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ประเภทที่ยังไม่มีการจ่ายหรือชำระเงินให้แก่ลูกค้าตามที่กำหนดในสัญญาจนกว่าจะครบกำหนดการจ่ายชำระหนี้ของลูกค้าหนี้และลูกค้าหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนด (Unfunded Factoring) และปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแล โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องกำกับดูแลการประกอบธุรกิจแฟกเตอร์โดยพิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทนเป็นสำคัญ รวมทั้งต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีที่ยอมรับทั่วไปและกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด	1 มกราคม 2556
2) แนวทางการพิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกค้ารายใหญ่แก่กลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพหรือมีฐานะกิจการที่มั่นคงสำหรับธนาคารพาณิชย์	ธปท. ได้พิจารณาผ่อนผันการกำกับลูกค้ารายใหญ่แก่กลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพหรือมีฐานะกิจการที่มั่นคงสำหรับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้ปรับปรุงให้สะท้อนความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ยิ่งขึ้น โดยใช้หลักการดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่ม (Capital Add-on) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่เริ่มให้ความสำคัญต่อความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของสินเชื่อ (Concentration Risk) มากขึ้น ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องดำรงเงินกองทุนส่วนเพิ่มเพื่อรองรับส่วนที่ให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 และเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเวลาในการปรับตัวจึงกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเงินกองทุนและอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนหลังหักเงินกองทุนส่วนเพิ่มดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 เดือนมกราคม ปี 2558 เป็นต้นไป	1 เมษายน 2556

ที่มา: 1) หนังสือเวียน ธปท. ที่ ฝนส.(23)ว.6/2556

2) หนังสือเวียน ธปท. ที่ ฝนส.(23)ว.263/2556